Økonomiplan 2027 - 2030
Kommunedirektørens forslag
Alvdal

Kommunedirektørens innledning

Kommunedirektøren legger med dette fram årsbudsjett 2027 og økonomiplan 2027 – 2030 for Alvdal kommune i tråd med kommunelovens kap. 14. Budsjett og økonomiplan tar utgangspunkt i sist vedtatte økonomiplan for 2026 - 2029, inneværende års drift og investeringer, statsbudsjettets inntektsrammer og øvrige påvirkninger. Kommunens overordnede planer og kommunens generelle økonomiske situasjon er lagt til grunn. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens disponering av sine økonomiske midler. Budsjettet må være realistisk der kommunens forventede inntekter og utgifter legges til grunn.

Kommunestyret skal prioritere innsats og virkemidler opp mot gjeldende krav og lovpålagte tjenester. Sine egne vedtatte mål, satsingsområder og tiltak i kommuneplanens samfunnsdel med underliggende strategiske og tematiske planer. Det er også viktig at det sittende kommunestyrets egne ønsker og prioriteringer legges til grunn.

Kommunelovens § 1-1 (formålsparagrafen), sier loven skal legge til rette:

- Slik at kommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for sine innbyggere.
- For kommunenes utøvelse av offentlig myndighet.
- Og bidra til at kommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Kommunelovens §14 om Økonomiforvaltning sier blant annet:

- Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.
- Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi.
- Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, og slik at betalingsforpliktelser kan innfris.
- Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp.
- Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, de mål og premisser som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.
- Årsbudsjettet skal i henhold til loven være bindende for kommunestyret og dets underordnede organer. Både årsbudsjettet og økonomiplanen skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Kommunestyret vedtok 18. juni 2026 Kommuneplanens samfunnsdel med visjonen *«Sammen for Alvdal inn i framtida»*. Samfunnsdelen beskriver retning, mål og strategier for hvordan kommunen skal utvikle tjenester, lokalsamfunn og organisasjon de kommende årene. Økonomiplanen for 2027–2030 er det viktigste styringsverktøyet for å følge opp ambisjonene og disse målene gjennom konkrete prioriteringer og tiltak.

Noe av Alvdalssamfunnets og kommunens styrke er sterke fellesskap, høy tillit og evne til ta ansvar for egen utvikling. Over tid har kommunen hatt en stabil økonomi og et godt tjenestetilbud. Flere forhold har bidratt her. Hele kommuneorganisasjon med alle ansatte bidrar med lojalitet og ansvarlig økonomistyring. Dette har gitt innbyggerne trygghet og forutsigbarhet, samtidig er det skapt grunnlag for utvikling og vekst i lokalsamfunnet.

Nå står vi framfor nye utfordringer. Vi ser nå et mønsterskifte der veksten i de økonomiske rammebetingelsene som har vært over år, nå er helt endret inn mot 2027. Flere forhold påvirker kommunens økonomi i negativ retning samtidig. Lav vekst i skatt og rammetilskudd, store investeringer som står for tur, høyere renter enn forventet, økte energiutgifter, bortfall av integreringstilskudd, svak befolkningsutvikling og økende behov innen flere tjenesteområder påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen står foran nødvendige investeringer innen beredskap, vann og avløp og andre viktige samfunnsoppgaver.

Forslaget til ny økonomiplan viser at Alvdal kommune fortsatt har et handlingsrom dersom en fortsatt opprettholder og bruker styringsfarten. Om ikke blir handlingsrommet mindre dersom der en ikke gjør nødvendige tilpasninger. Kommunen står ikke overfor en akutt økonomisk krise, men må erkjenne at dagens utgiftsnivå og den veksten som har vært ikke kan videreføres uten endringer. De kommende årene må derfor brukes aktivt til å utvikle organisasjonen, prioritere ressursbruk og finne nye løsninger på tvers av sektorer og fagområder. Det er nødvendig å starte tilpasningene nå dersom vi skal unngå mer omfattende og inngripende tiltak senere.

Utfordringene er ikke unike for Alvdal. Kommunene opplever nå et økende gap mellom forventninger, oppgaver og tilgjengelige ressurser. Prioriteringer må være tydeligere enn tidligere. Vi må sikre at ressursene brukes der de gir størst nytte for innbyggerne. For innbyggeren som har et behov for å løse sin situasjon/få dekt sitt behov, hva er det viktigste for bruker å få på plass for at denne skal ha positiv utvikling der det er et mulig mål? Brukeren i sentrum, ta vare på kvaliteten i tjenesten og hva som er viktigst for innbyggernes trygghet og velferd.

Demografiutviklingen understøtter utfordringsbildet. Fram mot 2040 vil andelen eldre innbyggere øke betydelig, målt i forhold til antall innbyggere i yrkesaktiv alder. Dette vil påvirke både etterspørselen etter tjenester og tilgangen på arbeidskraft. Skal Alvdal møte denne utviklingen på en god måte, må vi evne å prioritere, omstille oss og ta i bruk nye løsninger. Nye løsninger må gjennomføres på en slik måte at gevinster realiseres.

Kommunens ansatte er den viktigste ressursen. Gode tjenester forutsetter kompetente medarbeidere, et godt arbeidsmiljø og en organisasjon med evne til utvikling og omstilling. Skal Alvdal lykkes, må endringer skje gjennom involvering, medvirkning og samarbeid mellom ansatte, ledere, tillitsvalgte og folkevalgte. Gode prosesser og realistiske forventninger vil være avgjørende for å skape forståelse og oppslutning om nødvendige prioriteringer. Det må bygges og stimuleres et trygt og godt arbeidsmiljø på den enkelte arbeidsplass, og samlet i hele organisasjonen. Nærværet er på rett vei, fravær koster.

Kommunestyret har et særlig ansvar for å se lenger enn den enkelte budsjettperiode. Valgene som gjøres i dag, vil ha betydning for kommende generasjoners muligheter og for kommunens evne til å levere gode tjenester fram i tid. Økonomiplanen er derfor ikke bare en plan for de neste fire årene, men også et viktig steg i arbeidet med å ruste Alvdal for utviklingen som møter oss i årene etter. Sagt på en annen måte, dersom kommunen ikke når anbefalte netto driftsresultat (økonomiske måltall) over tid, betyr det at dagens innbyggere prioriteres foran morgendagens. Det må også være et disposisjonsfond som tåler uforutsette behov, som sikrer likviditet, og hensyntar effekten av premieavvik pensjon.

Målet er å sikre en kommune med bærekraftig økonomi, gode tjenester, attraktivt lokalsamfunn og rom for framtidige investeringer. Gjennom ansvarlige prioriteringer, bred involvering og vilje til utvikling skal vi videreføre det som er bra, samtidig som vi gjør de nødvendige endringene som framtiden krever. Nødvendige endringer kan være tøft, men endringstiltak må gjennomføres. Driftsnivået samlet for sektorene og enhetene er i dag noe for høyt, i forhold til rammene ligger det med merforbruk. Ved å justere dette inn når en fortsatt har god styringsfart, kan nedskjæringer som vil oppleves mer dramatisk unngås.

De neste fire årene representerer et viktig strategisk handlingsrom. Valgene som tas nå vil ha stor betydning for kommunens evne til å møte framtidige utfordringer. Gjennom ansvarlige prioriteringer, målrettet omstilling og fortsatt satsing på samarbeid og utvikling skal Alvdal kommune legge grunnlaget for bærekraftige tjenester og et levende lokalsamfunn også i framtiden. Opprettholdelse av styringsfart krever at handlingsrom tas tak i. Samfunnet og rammevilkårene er i endring, det vil ikke være slik at nye eller økte behov løses gjennom videre vekst, men nye prioriteringer og endrede arbeidsformer.

Kommuneplanens samfunnsdel gir retning gjennom tre satsingsområder med definerte mål.

- *Alvdal er attraktiv og nyskapende*, med mål for:
- Bolig og stedsutvikling.
- Offentlig tjenestetilbud.
- Næringsliv og kompetanse.
- Reiseliv og turisme.
- Øke synligheten.
- *Alvdal tar ansvar for en helhetlig forvaltning av naturen og miljøet*, med mål for:
- Arealbruk og ressursutnyttelse.
- Beredskap og naturfare.
- Kulturlandskap.
- Transport.
- *Alvdal er et levende og trygt lokalsamfunn, der alle har mulighet til å leve et godt liv*, med mål for:
- Inkluderende samfunn.
- Stedsutvikling.
- Beredskap og sikkerhet.
- Offentlig tjenestetilbud.

For hvert av målene er det pekt på strategier og tiltak. Disse skal gjenspeiles i budsjett og økonomiplanen.

Arealstrategier vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel skal gjenspeiles i kommende planarbeid, forvaltning og investering.

Klima og energi. Kommunestyret vedtok 21. september 2023 felles kommunedelplan klima og energi for kommunene i regionen. Med visjonen *Bærekraftige kommuner i en grønn region,* skal vi være en region og kommune:

- …som er rustet for fremtidens klima.
- …som drives med fornybar energi.
- …med bærekraftig og strategisk arealbruk.
- …der det er enkelt å velge klimavennlig transport.
- …med god ressursutnyttelse i en sirkulær fremtid.
- …med lønnsomt og bærekraftig lokalt næringsliv, med lave klimagassutslipp.
- …med kommuner som er pådrivere og legger til rette for grønn omstilling.

For hver av disse ambisjonene er det utarbeidet mål og egne handlingsplaner. Gjennom budsjett og økonomiplan operasjonaliseres disse med tiltak. På den måten gjenspeiler årlig virksomhetsplanlegging i dette dokumentet oppfølging av planen.

Kommunens beredskap. Kommunen skal være forberedt på å håndtere uønskede hendelser. Med det bildet en ser av verden i dag er beredskap på alle områder mer aktualisert. Kommunen har et lovpålagt ansvar for å forebygge uønskede hendelser, verne befolkningen og håndtere kriser når de oppstår.

Kommunen er utsatt for ulike risikoer og hendelser. For å kartlegge dette er det gjennomført helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for forebyggende og risikoreduserende tiltak, og tiltaksplaner dersom en hendelse inntreffer. Vi lever i en omskiftelig verden der vi i større grad nå påvirkes globalt, både gjennom klimaendring, tilfeldige uønskede hendelser, eller målrettede angrep der noen ønsker å lage skade. Investere i beredskap både gjennom mental forberedelse og fysiske tiltak er nødvendig.

Investeringer i kritisk infrastruktur, prioritering av forebyggende tiltak, tiltaksplaner og evne til å gjennomføre disse når en krise oppstår, forventes av kommunen.

Kommunens ansatte. De ansatte er den viktigste ressursen kommunen har. Ansatte må anerkjennes, tas vare på og gis utviklingsmuligheter. Det skal oppleves positivt og meningsfylt å gå på jobb, være helsefremmende og et sted der en føler mestring. Det må settes av ressurser og investeres i dette. De ansatte er også en stor andel av kommunens innbyggere og brukere av tjenestene.

Kommunens arbeidsgiverpolitikk ble sist vedtatt 19. juni 2025. Innsatsområder i denne er:

- Kultur for samarbeid, forenkling og forbedring.
- Kompetanse: nyttiggjøre, utvikle og rekruttere.
- Mestringsorientert ledelse i et helhetlig perspektiv.

Arbeidsmiljøet skal kjennetegnes av samarbeid. Og som arbeidsgiver skal vi kjennetegnes som tydelig, lyttende og tillitsskapende.

Kommunen har ansatte med høy kompetanse, faglig integritet og evne til å skape trygghet og gode tjenester. Mange av kommunens tjenester har drift 24/7, 365 dager i året. Det er kommunestyret som prioriterer og legger rammen innenfor det som er det lokale handlingsrommet for å forvalte dette. De ansatte har en stor evne til å omstille seg og er en viktig ressurs i utvikling av tjenestene. Det jobbes kontinuerlig med å strekke seg og tilpasse tjenestene for å imøtekomme brukernes behov.

Selv med dyktige og endringsvillige ansatte vil en framover oppleve at ressursene ikke strekker til slik en gjerne kunne ønske. Forventningene i samfunnet til tjenesteomfang og tjenestenivå er høye, og forventningene fra brukerne formidles ofte til de ansatte direkte. Det kan oppleves krevende og tyngende der ansatte møter brukernes forventninger. Følelsen over tid av å ikke strekke til vil være emosjonelt belastende.

Når tilgangen på folk og kompetanse blir vanskeligere og knapphet på økonomiske ressurser blir styrende, krever det større grad av fleksibilitet, samarbeid og fokus på hvordan både ressurs og kompetanse benyttes. Både på det enkelte arbeidssted, men også på tvers og helhetlig i kommunen.

Utvikling og organisering av tjenester og oppgaver er en kontinuerlig prosess, der medvirkning fra ansatte som besitter tett på kunnskap og kompetanse er viktig.

Kommunens visjon *Sammen for Alvdal - inn i framtida*, og verdibegrepene *Respekt*, *Medvirkning* og *Lojalitet* står sterkt i organisasjonen og hos de ansatte.

Budsjett 2027 og Økonomiplan 2027 – 2030 betyr for kommunens innbyggere og lokalsamfunnet fortsatt et godt tjenestetilbud der omfang og nivå opprettholdes i stor grad. Men, det er nødvendig å gjøre prioriteringer. Det betyr at ikke alle ønsker kan innfris. Det skal være lagt til grunn et forsvarlig tjenestenivå på alle områder, særskilte behov og ønskede politiske prioriteringer.

Ser en bort fra det som må ses som naturlige tilpasninger ut fra endringer i demografi, er det ikke foreslått konkrete nedskjæringer. Derimot ligger i budsjettet føring på MÅ – BØR – KAN, særlig for investeringer. Det er kommunens gjeldssituasjon fram i tid som utfordrer mest nå. Det vil som følge av lovpålagte og nødvendige investeringer særlig innen vann og avløp kommer økte kommunale gebyrer. Tilsvarende økning i eiendomsskatt.

Kommunedirektøren legger fram Budsjett 2027 og Økonomiplan 2027 - 2030 som skal være realistisk og i balanse. Det ligger i dette behov for å tilpasse seg en ny situasjon der det økonomiske handlingsrommet er mindre. Vi når ikke målet slik i budsjettet og økonomiplanen med 3 prosent netto driftsresultat, slik det har vært over flere år. Det betyr at det i 2027 må jobbes videre etter at budsjettet er vedtatt med mål om å få et bedre resultat enn det budsjettet sier. Nye store låneopptak som følge av investeringsbehov påvirker rammene for enhetene og omfang av tjenester. Økte renter og avdragsutgifter må finansieres ved effektivisering og innsparing i tjenestene.

Det er fortsatt mulig å bruke styringsfarten for å tilpasse situasjonen for å opprettholde en forutsigbar, jevn og bærekraftig tjenesteproduksjon fram i tid. Det krever at det jobbes godt med endringsmuligheter og innsparingstiltak. Prosessen med budsjettarbeid nå i 2026, viser at vi evner å finne muligheter. De endringsbehov som gir kostnadsøkning som har kommet i denne prosessen, er i hovedsak løst gjennom innsparingstiltak.

Sammen for Alvdal skal vi skape økonomisk bærekraft med et forutsigbart og godt tjenestenivå rustet for framtida.

Alvdal, 11.november 2026

Per Arne Aaen

Kommunedirektør

Budsjettforutsetninger

Statsbudsjettet for 2027

Statsbudsjettene legger føringer for kommunenes budsjetter. Staten bestemmer gjennom lover og forskrifter hva kommunene har ansvar for når det gjelder tjenester til sine innbyggere. Det er det såkalte «generalistkommunesystemet» som gjelder. Generalistkommunesystemet innebærer at alle kommuner i utgangspunktet er pålagt å utføre de samme oppgavene uansett demografi, bosettingsstruktur, økonomi eller geografiske ulikheter. Alle kommunene har det samme ansvaret for å tilby likeverdige tjenester til innbyggerne sine.

Staten bestemmer også i stor grad de økonomiske rammene kommunene skal disponere. De største inntektene for kommunene er skatt og rammetilskudd. Disse omtales som kommunenes frie inntekter og kan disponeres innenfor gjeldende lover og regler. Rammetilskuddet fordeles gjennom det kommunale inntektssystemet, mens forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene delvis jevnes ut gjennom inntektsutjevningen.

Ved beregning av veksten i frie inntekter for 2027 tar staten utgangspunkt i anslått inntektsnivå i 2026 etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett. Midlertidige bevilgninger holdes utenfor beregningsgrunnlaget.

De økonomiske rammene justeres blant annet for:

- kompensasjon for anslått lønns- og prisvekst fra inneværende år til neste år
- endringer i oppgaver som staten har bestemt at kommunene skal ha ansvaret for
- midler til økte satsinger som regjeringen foreslår gjennomført i kommunene
- kompensasjon for reduserte inntekter som følge av statlige vedtak.

Innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp pr. innbygger. Gjennom utgiftsutjevningen omfordeles midler mellom kommunene ut fra beregnet utgiftsbehov. Det tas blant annet hensyn til alderssammensetning, bosettingsmønster og reiseavstander. Kriteriedataene oppdateres årlig. Staten justerer også rammetilskuddet når kommunene får nye eller endrede oppgaver, og gjør fratrekk når oppgaver eller lovpålagte tilbud blir redusert eller tas bort.

Regjeringen foreslår å videreføre maksimalprisen for barnehageplass på samme nivå i 2027 som i 2026. Den ordinære maksimalprisen foreslås videreført på 1 200 kr pr. måned. For kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6 videreføres maksimalprisen på 700 kr pr. måned. Alvdal omfattes av denne ordningen og vil dermed fortsatt ha en maksimalpris på 700 kr pr. måned, tilsvarende 7 700 kr pr. år for en heltidsplass. Kommunene kompenseres gjennom rammetilskuddet for at maksimalprisen videreføres uten prisjustering.

Skatteinntektene er svært ulike mellom kommunene, både før og etter inntektsutjevningen. Slik inntektssystemet er nå, jevnes skatteinntektene ut kun delvis. Fra 2026 ble den symmetriske inntektsutjevningen økt til 64 prosent. Det innebærer at kommuner med skatteinntekter pr. innbygger under landsgjennomsnittet kompenseres for 64 prosent av forskjellen, mens kommuner over landsgjennomsnittet får et tilsvarende trekk. Kommuner med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet får i tillegg kompensert 35 prosent av forskjellen opp til dette nivået. Tilleggskompensasjonen finansieres gjennom et likt trekk pr. innbygger i alle kommuner.

For Alvdal er netto inntektsutjevning beregnet til om lag 14,3 mill. kroner i KS sin prognosemodell for 2027. Beløpet inngår i rammetilskuddet. Inntektsutjevningen har dermed stor betydning for kommunens samlede inntekter og bidrar til mer like økonomiske forutsetninger for tjenestetilbudet.

Regjeringen legger i forslaget til statsbudsjett for 2027 opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 3,2 mrd. kroner. Av dette går 2,6 mrd. kroner til kommunene og 0,6 mrd. kroner til fylkeskommunene. Realveksten kommer i tillegg til kompensasjonen for forventet kostnadsvekst. Av veksten er 2,7 mrd. kroner beregnet å dekke økte utgifter som følge av befolkningsutviklingen. Dette gir et samlet handlingsrom utover demografikostnadene på 0,5 mrd. kroner, hvorav 0,4 mrd. kroner gjelder kommunene.

For Alvdal er det i budsjettet for 2027 lagt inn 96,532 mill. kroner i inntekts- og formuesskatt og 156,412 mill. kroner i rammetilskudd. Samlet utgjør dette 252,944 mill. kroner. Det er oppdaget en forskjell på kr 1,5 millioner mellom Grønt hefte og KS-prognose for skatteinntekter. Administrasjonen har valgt å ta utgangspunkt i Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) jf. Grønt hefte som viser til kr 1,5 millioner i merinntekt på skatteinntekten.

Det er lagt inn en forventet styrking av frie inntekter på 1,5 mill. kroner utover den benyttede KS-prognosen, i påvente av Stortingets endelige behandling av statsbudsjettet. Beløpet er foreløpig lagt inn under skatteinntektene.

Sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2026 øker samlet skatt og rammetilskudd med 8,363 mill. kroner, eller om lag 3,4 prosent. Dette er en nominell økning som ikke er korrigert for oppgaveendringer eller andre endringer i inntektsgrunnlaget, og som derfor ikke kan sammenlignes direkte med den nasjonale realveksten.

For årene 2028–2030 er det lagt inn samlet skatt og rammetilskudd på 252,951 mill. kroner pr. år. Eiendomsskatt og andre generelle driftsinntekter kommer i tillegg. Inntektsanslagene må vurderes på nytt når det foreligger oppdaterte prognoser og endelige statlige budsjettvedtak.

Lønns- og prisvekst

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 er årslønnsveksten anslått til 4,0 % og konsumprisveksten til 2,7 %. Ved beregningen av realveksten i kommunesektorens frie inntekter er det lagt til grunn en kommunal deflator på 3,8 %. Deflatoren uttrykker den samla forventede kostnadsveksten i kommunesektoren og inkluderer merkostnader til pensjon. Uten disse pensjonskostnadene er deflatoren anslått til 3,5 %.

Kommunene har liten påvirkning på den samla størrelsen på lønnsoppgjørene. Konkurranseutsatt industri forhandler først frontfagene. Lønnsoppgjøret her legger føringer for de øvrige virksomhetene i landet, inkl. kommunal sektor. I de sentrale forhandlingene i kommunal sektor forhandler KS på vegne av kommunene med arbeidstakerorganisasjonenes forhandlingssammenslutninger. Den endelige lønnsveksten for 2027 vil avhenge av resultatet av lønnsoppgjøret og den lokale lønnsutviklingen.

Budsjettrammene til enhetene er tilført lønnskompensasjon på 4,4 % med bakgrunn i lønnsoppgjøret i 2026. Den samme prosentsatsen er lagt til grunn for alle enhetene, og kompensasjonen er innarbeidet i rammene for 2027. Dette gjelder lønnsoppgjøret i 2026 og må skilles fra virkningen av det kommende lønnsoppgjøret i 2027.

Det er ikke lagt inn kompensasjon for prisvekst i sektorenes/enhetenes rammer for 2027, med noen få unntak som gjelder tjenester for hele organisasjonen. Prisøkninger på varer og tjenester må derfor håndteres innenfor de tildelte rammene. Belastningen vil variere mellom enhetene, fordi prisutviklingen er ulik for de forskjellige varene og tjenestene kommunen kjøper. Manglende priskompensasjon innebærer at enhetene får redusert kjøpekraft dersom prisene øker.

Pensjonspremiene

For ansatte i offentlig sektor har man i Norge det som kalles offentlig tjenestepensjon. Når man som ansatt i det offentlige blir pensjonist vil man motta offentlig tjenestepensjon. I tillegg får man utbetalt det som kalles alderspensjon fra folketrygden (Nav) i likhet med alle de som ikke har offentlig tjenestepensjon.

Den offentlige tjenestepensjonen må naturligvis finansieres. Staten har i lovs form bestemt hvordan dette skal skje. Arbeidsgiverne, i vårt tilfelle Alvdal kommune, er pålagt å være medlem av en pensjonskasse. Alvdal kommune har valgt å være medlem av Kommunal landspensjonskasse (KLP). Staten har bestemt, sammen med arbeidstakerorganisasjonene, at lærerne skal være tilknyttet Statens pensjonskasse (SPK). Alle de øvrige ansatte i Alvdal kommune er tilknyttet KLP.

For at KLP og SPK skal ha midler til å finansiere utbetalingene av tjenestepensjon, er arbeidsgiverne pålagt å innbetale pensjonspremie. Nesten all lønn er grunnlag for beregningen av pensjonspremien. Overtidslønn er et av unntakene.

I KLP har kommunene og andre medlemmer hvert sitt fond som kalles premiefond. Dette fondet kan kun brukes til å redusere premieinnbetalingen. Saldo på Alvdal kommunes premiefond er 20 millioner kr pr. 11.11.2026. Kommunen valgte i juni å bruke ca. 8,7 millioner kr av fondet til å redusere innbetalingen av premie for 2026. KLP er et solid selskap som i tillegg til å være pensjonskasse også er utlåns bank og forsikringsselskap. Dessuten er KLP en stor eier av næringsbygg både i Norge og i utlandet. KLPs resultater for 2025 ga grunnlag for å tilføre 26,8 milliarder kroner til kundenes premiefond i 2026. Tilsvarende beløp knyttet til resultatene for 2024 var 37,7 milliarder kroner. Alvdal kommune får sin andel tilført premiefondet i KLP. Midlene kan brukes til å dekke framtidige pensjonspremier og dermed

redusere kommunens innbetalinger. Resultatet for hele 2026 og tilførselen til premiefond i 2027 er ennå ikke avklart.

Hittil i 2026 har kommunen brukt om lag 8,7 mill. kroner av premiefondet i KLP til å redusere premieinnbetalingene. Ifølge premieoversikten fra KLP utgjør premie og tilskudd om lag 29,6 mill. kroner pr. 01.11.2026. På samme tidspunkt er saldoen på kommunens premiefond om lag 20,0 mill. kroner. Tallene gjelder hittil i året og er ikke endelige årstall.

I 2026 brukte kommunen 8,7 millioner kr av premiefondet, slik at arbeidsgivers andel av innbetalingen i 2026 ble redusert tilsvarende. For 2026 ligger det an til at kommunens pensjonspremie blir 29,6 mill. kr. Dermed blir kommunens andel å innbetale 20,9 mill. kr. I budsjettet for 2026 ble det satt av 15 % som arbeidsgivers andel fratrukket bruk av premiefondet.

I budsjettet for 2027 er det tatt høyde for 15 % som arbeidsgivers andel fratrukket bruk av premiefond i KLP, det vil si samme %-sats som i 2025 og 2026. Når det gjelder SPK er satsen en 7,5%. I forslaget til budsjett for 2027 er det brukt 7,5 % av pensjonsgivende brutto lønn. Dette er i samsvar med prognose fra SPK.

Premieavvik pensjon

Premieavvik pensjon er innbetalt pensjonspremie minus de faktiske pensjonsutgiftene (inkl. adm.kostn). Det er pensjonskassene som beregner premieavviket pensjon. Staten har bestemt at kommunene skal budsjettere og regnskapsføre premieavviket. I tillegg har Staten bestemt at premieavviket skal amortiseres (tilbakeføres) i budsjettet og regnskapet. Kommunene har kunnet velge mellom amortisering over enten 7 år eller 1 år. Hensikten med å bruke 7 års tilbakeføring er å jevne ut pensjonsutgiften slik at det gir mer forutsigbarhet i kommunens økonomi. Alvdal kommune gikk fra og med 2023 over til 7 års amortisering etter å ha amortisert over kun 1 år siden ordningen ble innført for 20 år siden. Premieavvik pensjon påvirker netto driftsresultat. 7 års amortisering fører til økt forutsigbarhet for netto driftsresultat.

Premieavviket var 7,3 mill. kr i 2022,16,5 mill. kr i 2023 og 2024 6,3 mill. kr, og 0,8 mill. kr i 2025. Årets premieavvik er anslått til 11,3 mill. kr. Det er disse fem årenes premieavvik som skal amortiseres (utgiftsføres) med 1/7 i 2027.

Skatt og rammetilskudd

Staten bestemmer hva som skal skattlegges, hvilke fradrag som gjelder og hvor store de forskjellige skattesatsene skal være. Å anslå størrelsen på skatteinntektene for neste år er utfordrende. I tillegg til det staten bestemmer er det mange andre forhold som påvirker størrelsen på skatteinntektene. Det gjelder blant annet rentenivå, sysselsetting og lønnsoppgjør. Beløpet som staten har beregnet for hver enkelt kommune for neste år er kun et anslag. De siste årene har kommunene opplevd at de faktiske skatteinntektene både for staten og for kommunene har avveket vesentlig fra anslagene fra staten både i opprinnelig statsbudsjett og i revidert nasjonalbudsjett. Årsakene til avvikene er mange. Blant hovedårsakene kan nevnes koronaens påvirkning og ettervirkning med teknologi, næringslivet og sysselsettingen, høy prisvekst, endringer i skattereglene (eks skatt på utbytte) og endringene på rentenivået. Det har vært utfordrende å forutse, både hvordan noen av disse og andre faktorer ville endre seg, og hvordan endringene vil påvirke skatteinntektene.

For Alvdal kommune består rammetilskuddet av innbyggertilskudd, utgiftsutjevningen, skatteutjevning (også kalt inntektsutjevning), distriktstilskudd og skjønnsmidler.

Innbyggertilskuddet baseres på samme beløp pr. innbygger for alle kommunene. Kommunene får innbyggertilskudd for alle innbyggerne. For 2027 er beløpet pr. person kr 34.263 som er 6,3% økning fra 2026. Økningen skal blant annet dekke inn lønns- og prisveksten og inntektstap i kommunen for reduksjon av maksprisen i barnehagene.

Utgiftsutjevningen jevner ut for ulikheter mellom kommunene blant annet for demografiske forskjeller.

Skatteutjevningsordningen er, som navnet sier, ment for å jevne ut forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Forskjellene i skatteinntekter er veldig store. I 2023 hadde kommunen med de høyeste skatteinntektene pr. innbygger, Bykle kommune, 87.722 kroner pr. innbygger i skatteinntekter. Kommunen med lavest skatt pr. innbygger, Kautokeino, hadde 22.438 kroner pr. innbygger. Staten har bestemt at kommuner som ligger langt under gjennomsnittet skal ha tilført midler slik at de kommer opp til et visst nivå av gjennomsnittet. Gjennomsnittet i landet i 2023 var 38.349 kroner. Etter utjevningen kommer alle kommunene som lå langt under gjennomsnittet opp til ca. 95 % av snittet etter utjevningen. Utjevningen skjer ved at kommuner med skatt pr. innbygger over gjennomsnittet mister noe av sine skatteinntekter som fordeles til de som har minst. Også etter utjevningen ligger de fleste kommunene under gjennomsnittet for hele landet. Etter utjevningen kom Bykle ned på 57.583 kroner pr. innbygger, mens Kautokeino kom opp på 37.744 pr. innbygger. Alvdal sine skatteinntekter var 29.454 kroner (før utjevning) og 36.046 kroner (etter utjevning). Ca 80 % av landets kommuner har skatteinntekter pr. innbygger som ligger betydelig under gjennomsnittet for alle kommunene. Hensikten med økt inntektsutjevning er at kommunene får mer like forutsetninger for sin tjenesteproduksjon. Staten stiller samme krav til tjenesteyting fra Kautokeino kommune som fra Bykle kommune og alle andre kommuner i landet, men de økonomiske forutsetningene for lik tjenesteyting er altså svært ulike.

Staten gir et tilskudd som kalles “småkommunetillegg” til kommuner med mindre enn 3200 innbyggere. Beløpet øker med kr 241.000 fra 2026 til 2027 til kr 6.571.000.

Skjønnsmiddel-tilskuddet fordeles av statsforvalteren. Alvdal blir i 2027 tildelt 0,5 millioner kroner i ordinære skjønnsmidler. Skjønnsmidlene tildeles på grunnlag av at kommunen har et betydelig omstillingsbehov som følge av store demografiendringer og særskilte utgifter ved tilrettelagte tjenester, bl.a. knyttet til videregående skole i kommunen. De ordinære skjønnsmidlene kommunen mottar for 2027 skal benyttes til å gjennomføre nødvendig omstilling.

Den kommunale skattøren for 2027 ligger foreslått til 13,4% i statsbudsjettet.

Fra 2026 til 2027 får Alvdal en anslagsvis økning i skatt og rammetilskudd på kr 7,5 millioner kroner, som utgjør 2,5%.

Konsesjonskraftinntektene
Konsesjonskraftsinntekten gjelder salg av den kraftmengde som kommunen har konsesjon på og som kommunen kan selge. Mengden for Alvdal er 11,8 millioner kWh. Kommunen har solgt til avtalt pris i mange år. Med bakgrunn i høye strømpriser tidligere år, har det vært stor avstand mellom den avtalte prisen på salg og prisen på kjøp av strøm. I september 2023 vedtok Kommunestyret å fristille administrasjonen slik at kommunen også kunne selge kraft til spotpris.

I 2026 ble det gjort avtale med Kommunekraft AS om salg av konsesjonskraft til 0,72 øre fast pris. I ettertid viser dette ved dagens svingninger et valg som viser risiko for tapt inntekt. For 2027 er det fortsatt ikke blitt avgjort hvilken modell Alvdal kommune skal utføre pr. 11.11.26. Ut fra vedtak i

kommunestyret 29.10.26, sak 75/26, er det å forvente at det blir avgjort et valg ut fra oppgitte prinsipper for forvaltning av konsesjonskraften. Det er usikkerhet rundt hvilken effekt som hentes ut av inntekter pr. 11.11.26, som gjør at budsjettet blir uendret for 2027. Det vil komme løpende oppdateringer gjennom 2027, spesielt ved tertialrapportering 1 og 2. Det er budsjettert med 7,1 millioner kroner i 2027.

Eiendomsskatt

Kommunestyret har bestemt at det skal skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen på all eiendom, det vil si på kraftstasjoner, næringseiendommer, bolig- og fritidseiendommer. Skattebeløpet beregnes ut i fra et skattegrunnlag (skattetakst). Skattegrunnlaget multipliseres med en skattesats. For næringseiendommer, boliger og fritidseiendommer er det kommunen som fastsetter skattegrunnlaget. Det må gå 10 år mellom hver gang skattegrunnlaget kan endres.

I forslaget til årsbudsjett for 2027 og økonomiplan 2027-2030 er det forutsatt 7 promille(maks) for kraftstasjoner og andre næringseiendommer for hele perioden 2027-2030. For bolig- og fritidseiendommer er det lagt til grunn at satsen økes til 2,5 promille i 2027, og ytterligere til 3,0 promille i 2028. Det er da budsjettert fra 13,5 millioner i 2026 til 14,25 millioner i 2027, og 15 millioner i 2028 til og med 2030. Maksimal skattesats for bolig- og fritidseiendommer er 4 promille.

Integreringstilskudd

Kommunene mottar integreringstilskudd for hver flyktning fordelt over 5 år. Beløpet er størst de to første årene. I 2027 vil kommunen motta integreringstilskudd for de flyktninger som ble bosatt i perioden 2023-2026 pluss de flyktningene som kommunen bosetter i 2027. Budsjettert integreringstilskudd er basert på det antall flyktninger som ble bosatt i årene 2023-2026 og som fortsatt bor i Alvdal. Noen som ble bosatt i disse årene har enten reist tilbake til Ukraina eller til en annen norsk kommune. Det er forutsatt at Alvdal bosetter 10 nye flyktninger i 2027 og i hvert av årene 2028, 2029 og 2030. Det må også bemerkes at 2027 er første året Alvdal kommune vil merke en mindreinntekt ved integreringstilskudd som gir mening med antall bosatte flyktninger som utgår 5 års perioden fra 2022. Utviklingen er gått stykkevis nedover mot 10 i 2026. Det er mottatt anmodning om å bosette 12 nye flyktninger i 2027.

Husleieinntektene

I følge leieavtalene kan kommunen justere leiebeløpene tilsvarende endringer i konsumprisindeksen på sine egne utleieboliger/leiligheter 1 gang pr. år. Husleiesatsene ble sist justert fra og med august 2026. Kommunedirektøren foreslår at leiesatsene økes i tråd med konsumprisindeksen fra august 2027. Leieinntektene er basert på tilnærmet 100 % utleie, det vil si at samtlige boliger/leiligheter skal leies ut til enhver tid med unntak av de boliger/leiligheter som er under oppussing.

Kommunale eiendomsgebyr

De kommunale eiendomsgebyrene for vann, avløp, renovasjon og slamtømming skal være tilstrekkelig store til at de dekker utgiftene innen disse tjenestene. For en gjennomsnittsbolig vil gebyrene øke slik det fremgår i budsjett utarbeidet fra selskap vi bruker for beregning av selvkost:

Gebyrendring fra året før	2027	2028	2029	2030	2031
Vann	*20,3 %*	*15,1 %*	*15,1 %*	*25,2 %*	*9,4 %*
Avløp	*5,0 %*	*5,0 %*	*4,0 %*	*0,0 %*	*0,7 %*
Renovasjon	*6,5 %*	*6,0 %*	*5,5 %*	*6,3 %*	*5,9 %*
Slamtømming	*0,0 %*	*0,0 %*	*0,0 %*	*0,6 %*	*20,6 %*
Samlet endring	**7,4 %**	**6,6 %**	**6,3 %**	**7,3 %**	**6,2 %**

Strømprisen/strømutgiftene

Energirapport, erfaringstall og kostnadsanalyse fra Fortum er lagt til grunn for budsjettert strømkostnad. Samme forbruk som i 2026 er lagt til grunn, estimert til 2 mill kWh, selv om vi allerede begynner å se effekt av strømbesparende tiltak. Strømpris er mer uforutsigbar og enda mer svingende. Gjennom 2026 har strømprisen vært høyere enn i 2025. Det budsjetteres med 3,4 mill for 2027, noe som er kr 500.000 mer enn 2025. Kommunen kan ikke benytte seg av Norgespris for sine boliger. Det er selvfølgelig betydelig usikkerhet knyttet til framtidig strømpris da den påvirkes av mange uforutsette forhold (nedbør, vind, eksport, import, tilgang og prisnivå på annen energi osv.). Det er gitt prognoser for relativt høye strømpriser som i 2022.

Rentenivå og nedbetaling av lånegjeld

Kommunen har lån både på flytende rente (p.t.-rente) og på bundet rente. Kommunens lånegjeld til investeringer pr. 01.01.2026 var 271 millioner kr.

Pr. november 2026 er lånerenta 5,4% i utlånsbankene som kommunen låner hos. Styringsrenta som fastsettes av Norges bank har vært økt 2 ganger gjennom hele 2026. Signaler fra Norges bank og andre tyder på at den blir holdt på nåværende nivå til et stykke ut i 2027. Det er fortsatt uklart mellom flere profiler innen økonomi på hvordan det vil utvikle seg fremover. Det er gjensidig enighet på at renten med liten sannsynlighet blir tatt ned i 2027. Styringsrenta bestemmes ut i fra prisveksten som er pr 11.11.26 på 3,4%, men den må lenger ned ifølge Norges bank før det er aktuelt å sette styringsrenta ned.

Noe av kommunens lånegjeld gjelder investeringer innen vann og avløp. Renteutgifter og avdrag av dette dekkes inn gjennom gebyrene som abonnentene betaler på vann og avløp.

Kommunedirektøren har i forslaget til økonomiplan for 2027-2030 lagt til grunn slik gjennomsnittlig lånerente:

- 5,90 % i 2027
- 6,15 % i 2027
- 6,15 % i 2028
- 6,15 % i 2029

Det foreslås mange investeringer de neste 4 årene. Disse må i hovedsak finansieres ved låneopptak. Det foreslås slike låneopptak til investeringer inkl. vann og avløp:

- 45,7 millioner kr i 2027
- 23,7 millioner kr i 2028
- 95 millioner kr i 2029
- 63,6 millioner kr i 2030

Totalt er dette 228 millioner kroner i nye låneopptak de neste 4 årene. Av dette gjelder 144,3 millioner kroner vann og avløp og skal dekkes av gebyrinntektene på vann og avløp. Det er også viktig å presisere låneopptaket av renseanlegget i sin helhet kommer først i 2031(resterende 70 millioner som ikke er med i planperioden), som vil gi enda en oppgang i økte utgifter i 2032, hvor det er forventet å nå toppen/ny normal fra og med 2032.

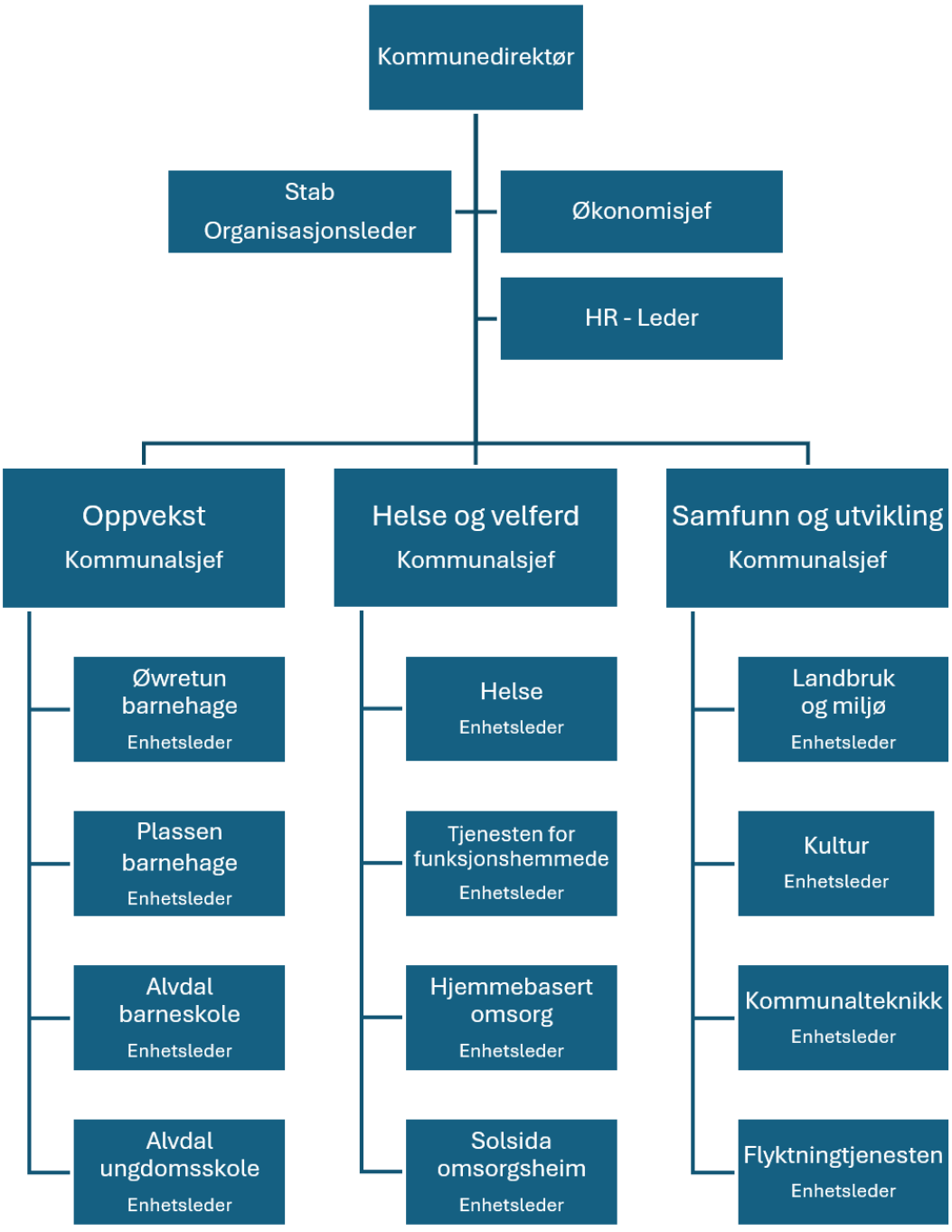
Kommunen tar opp lån i Husbanken til videreutlån. Dette er ordningen som kalles start-lån. Kommunen låner disse midlene ut til samme rente som Husbanken tar for utlånene til kommunene. Det betyr at dette er selvfinansierende.

Kommunens lånegjeld pr. 31.12.26 til investeringer vil være 310 millioner kr. En stor andel av gjelden er fra perioden 2016 til 2018. Ettersom kommunen stort sett bruker 30 års nedbetaling, vil bare en liten del av lånegjelden bli innfridd de nærmeste 10-15 årene hvis man følger opprinnelig nedbetalingsplan. Dette vil være også viktig å ta i betraktning til nye investeringer som planlegges i økonomiplanen både på driftside som vann og avløp.

For å gjøre det økonomisk mulig å investere det som er nødvendig også i de nærmeste 10 årene, inngikk kommunen avtale med utlånsbankene i 2023 om avdragsfrihet i 5 år på et av lånene i hver av de to bankene. Dette gjelder for to store lån med store avdragsbeløp pr. år. Til sammen utgjør avdragsfritaket på disse to lånene til sammen 1,8 mill. kr pr. år i 5 år framover. I 2022 tok kommunen opp 29,4 mill. kr i lån med avdragsfritak til 2033 og i 2023 lånte kommunen 5 mill. kr med avdragsfritak til 2034. Det som kommunen har frigjort av avdragsutgifter med avdragsfritakene, bruker kommunen til å nedbetale ekstraordinært på andre lån slik at disse blir innfridd tidligere enn opprinnelig planlagt. På denne måten "ryddes det plass" i avdragsbudsjettet til avdragsutgifter av nye låneopptak. Det er da viktig å være klar over at dette begynner å bortfalle fra 2028, og bør vurderes en finansiell strategi i 2027 for å ha en bærekraftig finansiering frem i tid uavhengig av rentebaner.

Organisasjon, ansatte og ledelse

Organisasjonskart

Organisasjon, ansatte og ledelse

Det oppleves nå, og det settes større fokus på velferdssamfunnet og det forventningsgapet som vil komme mellom det som blir etterspurt og det som er mulig å levere av tjenester.

Utvikling av organisasjonen, ansatte og ledelse er et kontinuerlig arbeid og en løpende prosess. Riktige og effektive tjenester i tråd med krav, behov og avklarte forventninger er et mål. Dette krever omstillingsevne og endringskompetanse i hele organisasjonen. Kravet til tverrfaglighet og god samhandling mellom tjenester. Knapphet på kompetanse og ressurser utfordrer oss, men gir også nødvendig motivasjon for stadig å utvikle og forbedre oss. Dette er vi avhengig av for å være tilpasningsdyktige for det fremtiden bringer av utfordringer og muligheter.

Effektiv ledelse som sikrer god drift og samtidig arbeider strategisk for å møte og løse morgendagens behov er viktig. Det må jobbes kontinuerlig med å sikre ressurser og utvikle kompetanse samtidig som organisering av tjenesteutøvelsen utfordres, parallelt med løpende drift og leveranse av tjenester i tråd med bestilling.

Vi må lykkes i å;

- videreutvikle en kultur for toleranse og åpenhet som gjør at vi forløser uutnyttet tverrfaglig kompetanse
- skape og holde på en kultur der ansatte tar ansvar for kommunen som helhet.

Mestringsorientert tett - på ledelse er viktig for å lykkes med fornøyde og tilfredse ansatte, utvikling i drift og gjennomføring av endringer.

De ansatte er kommunens viktigste ressurs. Det er sammenheng mellom kommunens resultat som tjenesteleverandør og medarbeidertilfredshet.

Alvdal kommune hadde før pandemien et lavt sykefravær med måltall 5 prosent. Det jobbes nå målrettet med å få ned igjen fraværet til 5 prosent samlet for hele kommunen. Her følges det opp for suksess, dermed er målprosenten forventet å bli satt nærmere 5% innen 2030. I løpet av 2026 har sykefraværet holdt seg ved 6,7% pr. 11.11.2026. I 2025 ble det 8,3% ved 31.12.25, men det ser ut til å avvike positivt for 2026. Målprosenten som blir satt for 2027 er 6%, og det virker til at Alvdal kommune skal klare dette.

Fra kommunedirektøren oppleves godt samspill med både vernetjeneste og tillitsvalgte.

I budsjett for 2026 ligger det inne midler til kompetansetiltak for ansatte, arbeidsmiljøtiltak, trivselstiltak og lederutvikling. Ulike evalueringer og vurderinger av ny organisasjonsmodell tilsier at det fortsatt er effekter å hente ut.

FNs bærekraftmål

FNs 17 bærekraftmål med sine 169 delmål angår oss alle. Bærekraftige løsninger der både miljø, økonomi og sosiale forhold er sentrale må ligge til grunn for kommunens virksomhet i tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling.

Klima og energi

Kommunestyret vedtok 21. september 2023 Bærekraftige fjellkommuner i en grønn region, kommunedelplan for klima og energi for Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os kommuner med et eget handlingsprogram for Alvdal. Ambisjonen med planen er å være en region;

…som er rustet for fremtidens klima,

…som drives med fornybar energi,

…med bærekraftig og strategisk arealbruk,

…der det er enkelt å velge klimavennlig transport,

…med god ressursutnyttelse i en sirkulær fremtid,

…med lønnsomt og bærekraftig lokalt næringsliv, med lave klimautslipp, og

…med kommuner som er pådrivere og legger til rette for grønn omstilling.

Konkret er det vedtatt mål om å redusere direkteutslipp fra kommunene med 28% fra 2021 til 2030. Dette igjen er brutt ned i ulike delmål der strategier og konkrete tiltak som skal gjennomføres er vedtatt av kommunestyret.

Planen viser retning og krever handling. I budsjett og økonomiplan er ulike strategier og tiltak gjengitt på mange områder. På sektornivå er deres hovedstrategier gjengitt, konkrete tiltak ligger i planens handlingsdel.

Som viktig tiltak i oppfølging av planen er det ansatt ressurs regionalt som innkjøpsrådgiver. Det har resultert i at kommunen har fått utarbeidet og vedtatt en ny innkjøpspolitikk. Videre benyttes ressursen og kompetansen aktivt i anskaffelser slik som nå nye omsorgsboliger.

Budsjettvedtak

§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Sentrale inntekter						
Inntekts- og formuesskatt	-86 267	-92 388	-96 532	-96 532	-96 532	-96 532
Rammetilskudd	-143 175	-152 193	-156 412	-156 419	-156 419	-156 419
Eiendomsskatt	-13 671	-13 500	-14 250	-15 000	-15 000	-15 000
Andre generelle driftsinntekter	-31 757	-24 758	-17 215	-16 298	-15 667	-15 517
Sum Sentrale inntekter	**-274 871**	**-282 839**	**-284 409**	**-284 249**	**-283 618**	**-283 468**
Sentrale utgifter						
Premieavvik	-845	57	-1 110	-3 499	2 131	283
Avskrivninger	14 344	12 700	14 800	14 800	14 800	14 800
Sum Sentrale utgifter	**13 500**	**12 757**	**13 690**	**11 301**	**16 931**	**15 083**
Driftsutgifter per tjenesteområde	243 000	255 023	256 951	256 556	254 183	248 874
Brutto resultat (KOSTRA)	**-18 371**	**-15 059**	**-13 768**	**-16 392**	**-12 504**	**-19 511**
Netto finansutgifter og inntekter						
Renteinntekter	-4 306	-4 150	-4 650	-4 650	-4 650	-4 650
Utbytte og eieruttak	-5	-569	0	0	-569	-569
Renteutgifter	11 272	10 650	16 450	17 909	18 469	23 426
Avdrag på lån	10 801	10 200	10 700	12 614	14 397	14 397
Netto finansutgifter i tjenesteområdene	-32	-84	-84	-84	-84	-84
Sum Netto finansutgifter og inntekter	**17 731**	**16 047**	**22 416**	**25 789**	**27 563**	**32 520**

	Regnskap	Oppr. budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Motpost avskrivninger	-14 344	-12 700	-14 800	-14 800	-14 800	-14 800
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0
Netto resultat	**-14 985**	**-11 712**	**-6 152**	**-5 403**	**259**	**-1 791**
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner						
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	-1 005	0
Overføring til investering	0	0	1 450	1 200	1 250	1 300
Til ubundne avsetninger	11 638	10 667	4 280	5 707	0	995
Til bundne avsetninger	0	500	0	0	500	500
Overføring til investering	1 000	1 000	0	0	0	0
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	2 346	-455	422	-1 504	-1 004	-1 004
Sum Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner	**14 985**	**11 712**	**6 152**	**5 403**	**-259**	**1 791**
Årsoverskudd / underskudd	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stab	**23 315**	**29 944**	**32 959**	**32 568**	**32 328**	**31 928**
Herav:						
Renteinntekter	-32	-37	-37	-37	-37	-37
Renteutgifter	0	3	3	3	3	3
Oppvekst	**78 020**	**79 928**	**81 745**	**80 645**	**80 245**	**79 845**
Herav:						
Avsetninger til bundne driftsfond	63	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-670	-390	0	0	0	0
Helse og velferd	**101 972**	**104 903**	**103 954**	**105 746**	**105 946**	**105 194**
Herav:						
Avsetninger til bundne driftsfond	2 338	-40	-40	-40	-40	-40
Bruk av bundne driftsfond	-332	-447	-447	-252	-252	-252
Samfunn og utvikling	**42 008**	**39 710**	**38 632**	**36 010**	**34 577**	**30 820**
Herav:						
Utbytter	0	-50	-50	-50	-50	-50
Avsetninger til bundne driftsfond	3 378	1 748	1 655	442	942	942
Bruk av bundne driftsfond	-2 431	-1 326	-746	-1 654	-1 654	-1 654
Felles inntekter, finans med mer	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto rammer	245 315	254 484	257 289	254 968	253 095	247 786
Herav:						
Renteinntekter	**-32**	**-37**	**-37**	**-37**	**-37**	**-37**
Stab	-32	-37	-37	-37	-37	-37
Utbytter	**0**	**-50**	**-50**	**-50**	**-50**	**-50**
Samfunn og utvikling	0	-50	-50	-50	-50	-50
Renteutgifter	**0**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

	Regnskap	Oppr. budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stab	0	3	3	3	3	3
Avsetninger til bundne driftsfond	**5 779**	**1 708**	**1 615**	**402**	**902**	**902**
Oppvekst	63	0	0	0	0	0
Helse og velferd	2 338	-40	-40	-40	-40	-40
Samfunn og utvikling	3 378	1 748	1 655	442	942	942
Bruk av bundne driftsfond	**-3 433**	**-2 163**	**-1 193**	**-1 906**	**-1 906**	**-1 906**
Oppvekst	-670	-390	0	0	0	0
Helse og velferd	-332	-447	-447	-252	-252	-252
Samfunn og utvikling	-2 431	-1 326	-746	-1 654	-1 654	-1 654
Sum rammer uten 1A-poster	**243 000**	**255 023**	**256 951**	**256 556**	**254 183**	**248 874**
Stab	23 347	29 978	32 993	32 602	32 362	31 962
Oppvekst	78 627	80 318	81 745	80 645	80 245	79 845
Helse og velferd	99 966	105 389	104 440	106 037	106 237	105 485
Samfunn og utvikling	41 061	39 338	37 773	37 272	35 339	31 582
Felles inntekter, finans med mer	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Investeringer i varige driftsmidler	32 720	93 701	64 433	26 250	104 400	63 400
Tilskudd til andres investeringer	760	2 276	250	750	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	745	800	850	900	950	1 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**34 226**	**96 777**	**65 533**	**27 900**	**105 350**	**64 400**
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 338	-13 174	-7 437	-1 438	-9 680	-80
Tilskudd fra andre	0	-6 000	-11 250	-2 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-87	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-30 000	-76 903	-45 777	-23 762	-94 970	-63 620
Sum investeringsinntekter	**-33 425**	**-96 077**	**-64 463**	**-27 200**	**-104 650**	**-63 700**
Videreutlån	2 187	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Bruk av lån til videreutlån	-2 187	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Avdrag på lån til videreutlån	570	800	1 000	1 200	1 200	1 400
Mottatte avdrag på videreutlån	-2 559	-800	-1 000	-1 200	-1 200	-1 400
Netto utgifter videreutlån	**-1 988**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift	-1 000	-1 000	-1 300	-1 000	-1 000	-1 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 888	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	300	300	300	300	300	300
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**1 188**	**-700**	**-1 000**	**-700**	**-700**	**-700**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**0**	**0**	**70**	**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Stab						
Prosjekt mangler	0	1 000	0	0	0	0
Sum Stab	**0**	**1 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Oppvekst						
Smartboard	202	0	0	0	0	0
Sum Oppvekst	**202**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Helse og velferd						
Bil - Helse	0	0	300	0	0	0
Ultralydapparat på legekontoret	393	0	0	0	0	0
Bil i HBO	1 462	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	0	800	0	0	0	0
Sum Helse og velferd	**1 854**	**800**	**300**	**0**	**0**	**0**
Samfunn og utvikling						
Husantunet - tiltak på vei og senke bakkenivå omkring hus	0	300	0	0	0	0
Husantunet - Diverse vedlikehold	0	0	300	0	0	0
El-bil til felles bruk i kommunen	408	0	0	0	0	0
Renholdsmaskiner	383	0	0	0	0	0
Deteksjon kommunehuset	0	600	0	0	0	0
Ombygging av folkebiblioteklokalet	5 360	600	0	0	0	0
Ladestasjon ved kommunehuset	104	0	0	0	0	0
Uteområdet ved kommunehuset	0	0	1 000	1 000	0	0
Utskifting av lysarmatur i diverse bygninger	928	800	800	400	400	400
Plassen barnehage - uteområde	0	250	0	0	0	0
Riving av gammel bygning og bygging av ny i Øwretun	3 285	22 000	0	0	0	0
Forbedring trafikksikkerhet ved Øwretun	0	1 500	1 500	2 000	0	0
Alvdal barneskole	382	0	0	0	0	0
Ungdomsskola/tannklinikk - vinduer, isolering og omgjøring	3 033	2 000	0	0	0	0
Uteområdet ved ungdomsskolen	0	2 000	1 800	0	0	0
Kiss and ride ungdomsskolen	0	0	500	0	0	0

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Ombygging av kjøkkenet på Solsida	0	4 000	8 000	0	0	0
Solbakken 3 omsorgsboliger	166	2 000	25 000	0	0	0
Oppgradering boliger	1 400	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Kjøp av boliger	2 389	0	0	0	0	0
Bemannede omsorgsboliger og dagsenter	485	0	0	0	0	0
Ombygging av 1.etasjen i Dalsegga til leiligheter	2 445	10 660	0	0	0	0
Ny forsyningsledning iht krav slokkevann bemannede omsorgsleiligheter	4 183	0	0	0	0	0
Ventilasjonsanlegg i 1. etasjen i Solgløtt	9	0	0	0	0	0
Huset Aukrust - Magasin, studiesal og kunsthvelv	402	13 187	0	0	0	0
Huset Aukrust - Flåklypasalen - teknisk utstyr	0	250	0	0	0	0
Huset aukrust - Ventilasjon	158	0	0	0	0	0
Inventar og utstyr i nytt biblioteklokale i Handelslaget	591	455	0	0	0	0
Riving av samf.huset, bygn.messig arbeid av riving og oppgrad. av uteområdet ved ungd.skola	32	0	0	0	0	0
Ungdommens hus	78	200	0	0	0	0
Tiltak i trafikksikkerhetsplan	656	0	0	1 000	0	0
Fortau Randmælsveien til Husmorskola	0	2 300	4 000	6 750	0	0
Nytt kaldtlager Taubanetomta inkl. selvkost	0	0	0	1 500	0	0
Brannstasjon	0	500	500	1 500	48 000	0
Pumpestasjon Glåmbrua	411	2 000	2 000	0	0	0
Bil kommunalteknikk	0	300	500	0	0	0
Vannmålere	138	0	0	0	0	0
Sanering i spredt bebyggelse	0	1 800	1 800	0	0	0
Utskifting av kummer/utstyr/ledninger	88	0	0	0	0	0
Pumpestasjoner avløp, 4 stk	102	0	0	0	0	0
Flomsikring grunnvannsanl Gulløymoen	0	0	2 000	0	0	0
Nytt renseanlegg	442	1 000	1 000	1 000	1 500	50 000
Driftsovervåking	131	0	0	0	0	0
Sanering og fornyelse av ledninger i henhold til saneringsplan	2 154	7 000	7 500	7 500	7 500	7 500
Sanere felleskummer for vann og spillvann	0	2 000	0	0	0	0
Øke reservevannsvolum i høydebassenger, nytt høydebasseng	0	5 100	0	0	1 000	4 000
Randmælsveien vannledning	0	2 560	0	0	0	0
Ledningsfornyelse	0	2 200	0	0	0	0
Etablere reservevannsforsyning	323	1 000	4 000	1 500	44 500	0
Randmælsveien avløpsledning	0	640	0	0	0	0
Diverse investeringer på kirkegården og i Alvdal kirke	0	1 199	433	600	0	0
Sum Samfunn og utvikling	**30 664**	**91 901**	**64 133**	**26 250**	**104 400**	**63 400**

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Investeringer i varige driftsmidler	**32 720**	**93 701**	**64 433**	**26 250**	**104 400**	**63 400**

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Diverse investeringer på kirkegården og i Alvdal kirke	760	2 276	0	0	0	0
Fjerning granhekk/ny skjerming av Alvdal kirke	0	0	250	750	0	0
Tilskudd til andres investeringer	**760**	**2 276**	**250**	**750**	**0**	**0**

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Egenkapitalinnskudd pensjonskasser	745	800	850	900	950	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	**745**	**800**	**850**	**900**	**950**	**1 000**

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Utlån av egne midler	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum del 1-4	**34 226**	**96 777**	**65 533**	**27 900**	**105 350**	**64 400**

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Rammetilskudd	-143 175	-152 193	-156 412	-156 419	-156 419	-156 419
Inntekts- og formuesskatt	-86 267	-92 388	-96 532	-96 532	-96 532	-96 532
Eiendomsskatt	-13 671	-13 500	-14 250	-15 000	-15 000	-15 000
Andre skatteinntekter	-5 371	-770	-770	-770	-770	-770
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-22 662	-19 886	-11 633	-10 716	-10 085	-9 935
Overføringer og tilskudd fra andre	-46 554	-28 783	-28 805	-27 138	-27 138	-26 698

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Brukerbetalinger	-10 074	-8 591	-9 151	-9 151	-9 151	-9 151
Salgs- og leieinntekter	-39 440	-41 290	-44 127	-46 648	-50 468	-50 468
Sum driftsinntekter	**-367 213**	**-357 401**	**-361 680**	**-362 374**	**-365 563**	**-364 973**
Lønnsutgifter	186 000	186 306	186 510	186 267	185 544	184 091
Sosiale utgifter	34 956	37 115	36 260	33 897	39 364	37 177
Kjøp av varer og tjenester	93 413	90 380	94 875	95 851	98 384	94 627
Overføringer og tilskudd til andre	20 129	15 840	15 466	15 166	14 966	14 766
Avskrivninger	14 344	12 700	14 800	14 800	14 800	14 800
Sum driftsutgifter	**348 843**	**342 342**	**347 912**	**345 982**	**353 059**	**345 462**
Brutto driftsresultat	**-18 371**	**-15 059**	**-13 768**	**-16 392**	**-12 504**	**-19 511**
Renteinntekter	-4 338	-4 187	-4 687	-4 687	-4 687	-4 687
Utbytte	-5	-619	-50	-50	-619	-619
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	11 273	10 653	16 453	17 912	18 472	23 429
Avdrag på lån	10 801	10 200	10 700	12 614	14 397	14 397
Netto finansutgifter	**17 731**	**16 047**	**22 416**	**25 789**	**27 563**	**32 520**
Motpost avskrivninger	-14 344	-12 700	-14 800	-14 800	-14 800	-14 800
Netto driftsresultat	**-14 985**	**-11 712**	**-6 152**	**-5 403**	**259**	**-1 791**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	1 000	1 000	1 450	1 200	1 250	1 300
Avsetninger til bundne driftsfond	5 779	2 208	1 615	402	1 402	1 402
Bruk av bundne driftsfond	-3 433	-2 163	-1 193	-1 906	-1 906	-1 906
Avsetninger til disposisjonsfond	11 638	10 667	4 280	5 707	0	995
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	-1 005	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**14 985**	**11 712**	**6 152**	**5 403**	**-259**	**1 791**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Priser og gebyrsatser

Oppvekst

Barnehagene

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Barnehageplass 4 dager pr uke	kr/mnd	600	600	0	0%	↘	
Barnehageplass 5 dager pr uke	kr/mnd	700	700	0	0%	↘	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kjøpt av ekstra dag		320	320	0	0%	↘	
Kost 4 dager pr uke	kr/mnd	400	426	26	7%	↗	Økning i takt med kostnadsvekst på matvarer. Lagt inn 6,5 % økning.
Kost 5 dager pr uke	kr/mnd	460	490	30	7%	↗	Kostnader i tråd med økning i matvarepriser. Lagt inn 6,5 % økning.
Søskenmoderasjon for barn nr. 2	Prosent	30 %	30 %				
Søskenmoderasjon for barn nr. 3	Prosent						Fra 01.08.23 ble det gratis for tredje barn i familien som går i barnehage

Kulturskola

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Halvt semester	kr/mnd	981	981	0	0%	↘	
Helt semester	kr/mnd	1 816	1 816	0	0%	↘	
Helt semester voksne	kr/mnd	2 548	2 548	0	0%	↘	
Leie av instrument	kr/mnd	401	401	0	0%	↘	
Moderasjon for flere aktiviteter	kr/mnd	423	423	0	0%	↘	
Søskenmoderasjon	kr/mnd	423	423	0	0%	↘	

Skolefritidsordningen

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
1,75 - 4,5 timer pr. uke		1 010	1 010	0	0%	↘	
12,0-14,5 timer pr. uke for 1. og 2.klassinger	kr/mnd.	457	457	0	0%	↘	
15,0 og 19,5 timer pr. uke 1. og 2. klassinger	kr/mnd	1 095	1 095	0	0%	↘	
5,0-9,5 timer pr. uke		1 829	1 829	0	0%	↘	
Inntil 12 timer sfo per uke for 1. - 3.klassinger	kr/mnd	Gratis	Gratis				Gratis plass i skolefritidsordning i inntil 12 timer pr. uke for 1.- og 2.klassinger er bestemt av staten.
Kost 10 - 15 timer 3.- og 4.klassinger	kr/mnd	156	156	0	0%	↘	
Kost 12 - 14,5 timer 1.- og 2.klassinger	kr/mnd	156	156	0	0%	↘	
Kost 15 - 19,5 timer	kr/mnd	208	208	0	0%	↘	
Kost for full plass	kr/mnd	266	266	0	0%	↘	
Kost inntil 12 timer 1.- og 2.klassinger	kr/mnd	130	130	0	0%	↘	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Over 20 timer pr. uke for 1. og 2.klassinger	kr/mnd	1 717	1 717	0	0%	↘	
Rabatt på ekstratimer og ekstradager	kr/mnd	Ingen	Ingen				
Sfo - 10-15 timer pr. uke	kr/mnd	2 599	2 599	0	0%	↘	
Sfo - 15-19,5 timer pr. uke	kr/mnd	2 727	2 727	0	0%	↘	
Sfo - ekstra dag	kr/dag	393	393	0	0%	↘	
Sfo - ekstra time	kr/time	69	69	0	0%	↘	
Sfo - over 20 timer pr. uke	kr/mnd	3 433	3 433	0	0%	↘	
Søskenmoderasjon for barn nr. 2	Prosent	30 %	30 %				
Søskenmoderasjon for barn nr. 3	Prosent	50 %	50 %				

Kultur

Andre tiltak

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vigsler utenom kommunehuset	Stab	1 000	1 000	0	0%	↘	

Bruk av utstyr i Kulturstua

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Billettsalg før arrangementer (pr. time)		570	590	20	4%	↗	
Bruk av husets billettsystem for forhåndssalg (pr. forestilling)		570	590	20	4%	↗	
Leie av lyd og lyskjøring/teknisk bistand fra kulturkonsulent (pr. time)		570	590	20	4%	↗	
Nystemt flygel		3 100	3 200	100	3%	↗	
Til arrangementer (pr. gang), mikrofoner til tale		210	220	10	5%	↗	
Til arrangementer (pr.forestilling), Lydrigg/PA		1 540	1 590	50	3%	↗	
Til arrangementer (pr.forestilling), Lysrigg		770	795	25	3%	↗	
Til arrangementer pr. gang, Flygel		515	530	15	3%	→	
Til arrangementer pr. gang, 2 moving heads		515	530	15	3%	→	
Til arrangementer pr. gang, projektor		210	220	10	5%	↗	
Til øving pr. gang, 2 moving heads		360	370	10	3%	→	
Til øving pr. gang, mikrofoner til tale		210	220	10	5%	↗	
Til øving, pr.gang, Flygel		255	260	5	2%	↘	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Til øving, pr.gang, Lydrigg/PA		255	260	5	2%	↘	
Til øving, pr.gang, Projektor		210	220	10	5%	↗	
Til øving, pr.gang, standard lysrigg		255	260	5	2%	↘	

Folkebadet

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Barn		50	50	0	0%	↘	Beløpet har ikke vært endret siden 2017
Klippekort barn		500	500	0	0%	↘	Beløpet har ikke vært endret siden 2017
Klippekort voksen		1 000	1 000	0	0%	↘	Beløpet har ikke vært endret siden 2017
Voksen		100	100	0	0%	↘	Beløpet har ikke vært endret siden 2017

Helse og velferd

Hjemmebasert omsorg

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ambulerende vaktmester (husfar)	kr/mnd	475	490	15	3%	↗	
Dagsenter	kr/mnd	305	350	45	15%	↗	
Hjemmehjelp 2 g - 3 g	kr/mnd	1 040	1 075	35	3%	↗	
Hjemmehjelp 3 g - 4 g	kr/mnd	1 750	1 810	60	3%	↗	
Hjemmehjelp 4 g - 5 g	kr/mnd	2 655	2 745	90	3%	↗	
Hjemmehjelp enkelttimer til sjølkost	kr/mnd	465	480	15	3%	↗	
Hjemmehjelp inntil 2 g	kr/mnd						Se note 1
Hjemmehjelp over 5 g	kr/mnd	3 345	3 455	110	3%	↗	
Leie av trygghetsalarm	kr/mnd	415	420	5	1%	↘	
Serviceruta, sats pr tur	kr/tur	95	100	5	5%	↗	

Solsida

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dessert/suppe Hjemmeboende		26	28	2	8%	↗	
Frivillighetssentralen - Middag med dessert		120	126	6	5%	↗	
Kaffe		32	34	2	6%	↗	
Korttidsopphold		200	200	0	0%	↘	
Lunsj		38	40	2	5%	↗	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Middag en retters		90	95	5	6%	↗	
Middag hjemmeboende liten porsjon u/dessert		47	50	3	6%	↗	
Middag hjemmeboende stor porsjon u/dessert		145	152	7	5%	↗	
Middag hjemmeboende vanlig porsjon u/dessert		90	95	5	6%	↗	
Middag med dessert/suppe		125	141	16	13%	↗	
Rulling av duker m.M.		80	84	4	5%	↗	
Tørrmat hjemmeboende		31	33	2	6%	↗	
Tøyvask		98	103	5	5%	↗	
Tøyvask m/stryking		110	115	5	5%	↗	

Note 1) Satsen for personer med inntekt inntil 2G bestemmes av Staten. Fastsettes tidlig i 2026. G står for grunnbeløpet i folketrygden.

Samfunn og utvikling

Kultur

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Alvdal bygdebok	kr	650	650	0	0%	↘	
Gebyr materiell fra biblioteket	kr	25	25	0	0%	↘	

Landbruk/miljø

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Behandl.Gebyr jordlov alvdal	kr	2 000	2 000	0	0%	↘	
Behandl.Gebyr jordlov tynset	kr	2 000	2 000	0	0%	↘	
Fellingsavgift elgkalv	kr	370	370	0	0%	↘	
Fellingsavgift hjort kalv	kr	290	290	0	0%	↘	
Fellingsavgift voksen elg	kr	620	620	0	0%	↘	
Fellingsavgift voksen hjort	kr	480	480	0	0%	↘	
Regionalt fellingslag	kr	40 000	40 000	0	0%	↘	

Husleie kommunale boliger/leiligheter og andre lokaler

Husleie foreslås justert opp med konsumprisindeksen for siste år fra 1. august 2027. Sist husleien var endret var fra 1. august 2026. For boenheter som har blitt renovert og når en leilighet står tom mellom leieforhold, vurderes å sette husleie til "gjengs leie" før ny leietaker flytter inn.

Alvdal kulturstue

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ideelle organisasjoner med billettsalg, inntil 4 timer		2 170,00	2 240,00	70,00	3,23%	↗	
Ideelle organisasjoner med billettsalg, over 4 timer (døgn)		3 255,00	3 360,00	105,00	3,23%	↗	
Ikke inntektsbringende virksomhet,(kurs, møter, seminarer o.l.) Inntil 4 timer		1 085,00	1 120,00	35,00	3,23%	↗	
Ikke inntektsbringende virksomhet,(kurs, møter, seminarer o.l.) over 4 timer		1 410,00	1 460,00	50,00	3,55%	↗	
Næringsvirksomhet med billettsalg, inntil 4 timer		4 340,00	4 480,00	140,00	3,23%	↗	
Næringsvirksomhet med billettsalg,over 4 timer (døgn)		5 425,00	5 600,00	175,00	3,23%	↗	
Øvinger inntil 4 timer		725,00	750,00	25,00	3,45%	↗	
Øvinger over 4 timer (døgn)		1 208,00	1 250,00	42,00	3,48%	↗	

Sjulhustunet

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Lån Alvdalshallen 1/3	Kr/døgn	1 244,00	1 280,00	36,00	2,89%		
Lån Alvdalshallen 1/3 inkl gard.	Kr/time	173,00	180,00	7,00	4,05%	↗	
Lån Alvdalshallen 2/3	Kr/døgn	2 490,00	2 510,00	20,00	0,80%	↘	
Lån Alvdalshallen 2/3 inkl gard.	Kr/time	348,00	360,00	12,00	3,45%	↗	
Lån Alvdalshallen 3/3	Kr/døgn	3 732,00	3 860,00	128,00	3,43%	↗	
Lån Alvdalshallen 3/3 inkl gard.	Kr/time	523,00	540,00	17,00	3,25%	↗	
Lån Alvdalshallen kommersielle	Kr/døgn	6 225,00	6 430,00	205,00	3,29%	↗	
Lån av stoler og bord		250,00	260,00	10,00	4,00%	↗	
Lån inntunet		622,00	640,00	18,00	2,89%		
Lån kiosk		372,00	380,00	8,00	2,15%	↘	
Lån kjøkken		622,00	640,00	18,00	2,89%		
Lån møterom		372,00	380,00	8,00	2,15%	↘	
Nøkkelkort		200,00	200,00	0,00	0,00%	↘	kostnad pr kort betydelig øket

Leie av torgplass

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie av torgplass		120	130	10	8%	↗	

Planarbeid

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avbrutt planbehandling, saken er behandlet i FS		12 458	12 458	0	0%	↘	
Avbrutt planbehandling, saken er under forberedelse til FS		6 803	6 803	0	0%	↘	
Behandling av arbeidskrevende plan		64 712	64 712	0	0%	↘	
Behandling av normalplan		45 145	45 145	0	0%	↘	
Behandling av planforespørsel i formannskapet		12 515	12 515	0	0%	↘	
Behandling av planprogram		20 318	20 318	0	0%	↘	
Dispensasjon fra plan, med ekstern høring og behandling i FS		20 744	20 744	0	0%	↘	
Dispensasjon fra plan, med ekstern høring og delegert vedtak		8 732	8 732	0	0%	↘	
Dispensasjon fra plan, uten ekstern høring og behandling i FS		12 458	12 458	0	0%	↘	
Dispensasjon fra plan, uten ekstern høring og delegert vedtak		7 458	7 458	0	0%	↘	
Fornyelse av 5-års frist for gjennomføring av plan		7 458	7 458	0	0%	↘	
Mindre planendringer, ekstern høring og behandling i FS		28 156	28 156	0	0%	↘	
Oppstartsmøte med møtereferat		4 746	4 746	0	0%	↘	
Rettelse av avvik i innsendt planmateriale		3 672	3 672	0	0%	↘	
Små endringer, uten ekstern høring og delegert vedtak		15 503	15 503	0	0%	↘	

Byggesaksarbeid

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Forhåndskonferanse		4 245	4 245	0	0%	↘	
Mangelfull søknad der kommunen må be om dokumenter for at søkanden skal være komplett og /eller på befaring, belastes et gebyr pr. purring		1 835	1 835	0	0%	↘	

Andre bygninger, nybygg og tilbygg

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Ett-trinns søknad, ihht § 21-7, 2. ledd (3-ukers frist)		17 960	17 960	0	0%	↘	
b) Ett-trinns søknad (12 uker frist), medgått tid og utgifter til sakkyndig vurdering		20 672	20 672	0	0%	↘	
c) Rammetillatelse, medgått tid og utgifter til sakkyndig bistand		24 657	24 657	0	0%	↘	
d) Igangsettingstillatelse		3 352	3 352	0	0%	↘	
e) Midlertidig brukstillatelse		3 352	3 352	0	0%	↘	
f) Anneks for beboelse knyttet til bolig/fritidsbolig		7 210	7 210	0	0%	↘	
g) Garasje over 70 m2 BRA knyttet til bolig		7 210	7 210	0	0%	↘	

Andre tiltak

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Bruksendring m.v., minstegebyr		4 725	4 725	0	0%	↘	
b) Rivning av bygning, konstruksjon eller anlegg		6 179	6 179	0	0%	↘	
c) Oppdeling eller sammenslåing av bruksenhet		4 802	4 802	0	0%	↘	
d) Innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretning		4 245	4 245	0	0%	↘	
e) Vesentlig terrenginngrep, veg/parkeringsplass		7 899	7 899	0	0%	↘	
f) Innredning og endring av våtrom		3 038	3 038	0	0%	↘	
g) Oppføring, endring eller represjon av byggtekniske installasjoner, minstegebyr		3 170	3 170	0	0%	↘	
h) Oppføring, endirng eller reperasjon av utendørs instalasjoner. Minstegebyr i tillegg til medgått tid.		3 996	3 996	0	0%	↘	
i) For andre bygg og tiltak som ikke framgår av a)-g), skal gebyr fastsettes etter medgått tid og for utlegg til sakkyndig bistand, minstegebyr		4 143	4 143	0	0%	↘	

Bolig- og fritidsbolig, nybygg, til-/påbygg

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Ett-trinns søknad (3 uker frist)		13 594	13 594	0	0%	↘	
b) Ett-trinns søknad, (12 ukers frist) medgått tid og utgifter til sakkyndig bistand, minstegebyr		16 251	16 251	0	0%	↘	
c) Rammetillatelse, medgått tid og utgifter til sakkyndig bistand, minstegebyr		18 968	18 968	0	0%	↘	
d) Oppføring av uthus, anneks og garasje under 70 m²		3 050	3 050	0	0%	↘	
e) Garasje over 70 m² BRA knyttet til bolig		6 276	6 276	0	0%	↘	
f) Tilleggsbygning til bolig/fritidsbolig i samme sak		3 462	3 462	0	0%	↘	
f) Igangsettingstillatelse		3 413	3 413	0	0%	↘	
g) Midlertidig brukstillatelse		3 413	3 413	0	0%	↘	
g) Rivetiltak over 100 m2 i samme sak som nybygg/tilbygg/åbygg/fritidsbolig		4 675	4 675	0	0%	↘	
h) Rivetiltak under 100 m2 i samme sak som nybygg/tilbygg/åbygg/fritidsbolig		3 462	3 462	0	0%	↘	

Endringer i forhold til gitt tillatelse (endringsvedtak)

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Endring som ikke medfører endring i andre registre		2 371	2 371	0	0%	↘	
b) Endring som medfører endring i andre registre		3 518	3 518	0	0%	↘	

Generelt

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avbrutt byggesaksbehandling		1 709	1 709	0	0%	↘	
Avviksbehandling ved tilsyn		5 436	5 436	0	0%	↘	
Overtredelsesgebyr er fastsatt i byggesaksforskriften § 16-1 og alvorlighetsgraden må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.		0	0	0	0%	↘	

Godkjenning av foretak

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Som mangler formellkompetanse, tiltaksklasse 1		3 258	3 258	0	0%	↘	
b) Selvbygger, tiltaksklasse 1		3 258	3 258	0	0%	↘	

Landbruksbygg tiltalt inntil 1 000 m² (nybygg, tilbygg)

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Driftsbygninger med husdyrrom (nybygg, tilbygg over 100 m²)		14 421	14 421	0	0%	↘	
b) Andre enklere landbruksbygg		7 023	7 023	0	0%	↘	
c) Tilbygg landbruk < 50 m²		4 228	4 228	0	0%	↘	
d) Tilbygg landbruk > 50 m² kommer et tillegg til pkt. c på pr. m² på		19	19	0	0%	↘	
e) Rivning i samme sak		1 709	1 709	0	0%	↘	

Tiltak uten ansvarsrett

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Krever ikke oppdatering av offentlig kart eller register		2 321	2 321	0	0%	↘	
b) Krever oppdatering av offentlig kart eller register (endret fra 2022 til 2023, skal tilsvare landbruksbygg <50m2)		4 027	4 027	0	0%	↘	
c) Alle saker med 12 ukersfrister (ny fra 2023)		5 565	5 565	0	0%	↘	

Deling av fast eiendom/rasjonalisering av bruk

Søknad i samsvar med reguleringsplan

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) For første tomt		4 245	4 245	0	0%	↘	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
b) For hver tomt deretter		689	689	0	0%	↘	
Søknad i uregulerte områder, for hver tomt		5 282	5 282	0	0%	↘	

Utslipp fra mindre avløpsanlegg

Behandling av private avløpsplaner

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Inntil 5 tomter		19 702	19 702	0	0%	↘	
Avløpsplaner for utbyggingsområder, gebyr etter medgått tid med minstegebyr		20 231	20 231	0	0%	↘	
b) Over 5 tomter- tillegg pr. tomt		1 649	1 649	0	0%	↘	

Behandling av utslippstillatelse:

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
a) Anlegg der utslippet er kalkulert til < 15 pe		8 026	8 026	0	0%	↘	
b) Anlegg der utslippet er kalkulert mellom 15 - 50 pe		15 871	15 871	0	0%	↘	
Kontroll og tilsynsgebyr, etter medgått tid, minstegebyr		6 764	6 764	0	0%	↘	
Utslipp som ikke er godkjent, gebyr etter medgått tid med minstegebyr		8 847	8 847	0	0%	↘	

Vann, avløp, renovasjon og septik, satsene er ekskl. moms

Avløp, satsene er ekskl. moms

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløp fastledd andre, kat 2, 3 stk		7 473,00	8 529,00	1 056,00	14,13%	↗	gebyr iht notat selvkost
Avløp fastledd andre, kat 3, 6 stk		14 946,00	17 058,00	2 112,00	14,13%	↗	
Avløp fastledd andre, kat 4, 12 stk		29 892,00	34 116,00	4 224,00	14,13%	↗	
Avløp fastledd andre, kat 5, 24 stk		59 784,00	68 232,00	8 448,00	14,13%	↗	
Avløp fastledd andre, kat 6, 50 stk		124 550,00	142 150,00	17 600,00	14,13%	↗	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløp fastledd andre, kat 7, 100 stk		249 100,00	284 300,00	35 200,00	14,13%	↗	
Avløp fastledd andre, kat 8, 150 stk		373 650,00	426 450,00	52 800,00	14,13%	↗	
Avløp fastledd andre, kat 9, 300 stk		747 300,00	852 900,00	105 600,00	14,13%	↗	
Avløp stipulert forbruk bolig, faktor x areal		39,72	39,89	0,17	0,43%	↘	
Avløp stipulert forbruk andre, faktor x areal		39,72	39,89	0,17	0,43%	↘	
Avløp stipulert forbruk fritid, faktor x areal		39,72	19,94	-19,78	-49,80%	↘	
Fastledd avløp		2 491,00	2 843,00	352,00	14,13%	↗	
Kloakk.Aknto.(næring		33,10	33,24	0,14	0,42%	↘	
Kloakkg. Fast (nær.)		2 491,00	2 843,00	352,00	14,13%	↗	
Kloakkgb.A konto		33,10	33,24	0,14	0,42%	↘	
Tilknytningsavg.Kloakk mva pliktig		10 000,00	10 000,00	0,00	0,00%	↘	

Renovasjon, satsene er ekskl. moms

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Hytterenovasjonsgeb.		1 274,30	1 407,00	132,70	10,41%	↗	
Renovasjonsgeb mini		4 177,80	4 656,00	478,20	11,45%	↗	
Renovasjonsgeb. Maxi		5 355,90	5 436,00	80,10	1,50%	↘	
Renovasjonsgebyr std		4 766,00	5 076,00	310,00	6,50%	↗	

Septik, satsene er ekskl. moms

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bomtur		935	935	0	0%	↘	
Ekstratømming septik		5 562,81	5 562,81	0,00	0,00%	↘	
Fjernet vannfase		1 676,57	1 676,57	0,00	0,00%	↘	
Minirensan.Tøm.Hv.År		5 145,53	5 145,53	0,00	0,00%	↘	
saksbehandling og kontroll med avløpsanlegg		450,00	450,00	0,00	0,00%	↘	Nytt gebyr fra 2025
Septik.Fell.Hvert år		3 430,35	3 430,35	0,00	0,00%	↘	
Septik.Overs.Ov. 4m3		513,81	513,81	0,00	0,00%	↘	
Septikr.Fell.2.Hv.År		1 715,18	1 715,18	0,00	0,00%	↘	
Septikren. 2.Hv. År		2 033,00	2 033,00	0,00	0,00%	↘	
Septikren. Hytte u/w		513,81	513,81	0,00	0,00%	↘	
Septikrenov. U/wc		513,81	513,81	0,00	0,00%	↘	
Septikrenov.Hytte		907,34	907,34	0,00	0,00%	↘	

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Septiktøm.Årlig		4 067,42	4 067,42	0,00	0,00%	↘	
Tømming tett tank inntil 4 m3		5 743,90	5 743,90	0,00	0,00%	↘	nytt gebyr gjelder tømming tett tank

Tømming tett tank inntil 4 m3

Nytt gebyr tett tank, tidligere brukt gebyrene septik tømming årlig + fjernet vannfase fra 2025 Alle tette tanker tømmes årlig.

Vann, satsene er ekskl. moms

Gebyr	Enhet	Sats 2026	Sats 2027	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Fastledd vann andre, kat 1, 1 stk		1 833,00	2 202,00	369,00	20,13%	↗	
Fastledd vann, bolig og fritid		1 833,00	2 202,00	369,00	20,13%	↗	
Tilknytningsavg. Vann mva pliktig		10 000,00	10 000,00	0,00	0,00%	↘	
Vann fastledd andre, kat 2, 3stk		5 499,00	6 606,00	1 107,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 3, 6 stk		10 998,00	13 212,00	2 214,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 4, 12 stk		21 996,00	26 424,00	4 428,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 5, 24 stk		43 992,00	52 848,00	8 856,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 6, 50 stk		91 650,00	110 100,00	18 450,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 7, 100 stk		183 300,00	220 200,00	36 900,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 8, 150 stk		274 950,00	330 300,00	55 350,00	20,13%	↗	
Vann fastledd andre, kat 9, 300 stk		549 900,00	660 600,00	110 700,00	20,13%	↗	
Vann forbruk målt andre		7,19	8,69	1,50	20,86%	↗	
Vann forbruk målt, bolig og fritid		7,19	8,69	1,50	20,86%	↗	Lagt inn jfr selvkostmodell
Vann stipulert forbruk andre, faktor x areal		8,63	10,43	1,80	20,86%	↗	faktor 1,2
Vann stipulert forbruk bolig, faktor x areal		8,63	10,43	1,80	20,86%	↗	Faktor 1,2
Vann stipulert forbruk fritid, faktor x areal		8,63	5,21	-3,42	-39,63%	↘	foreslår å endret faktor fra 0,6 til1,2
Vannmålerleie, pr måler		100	100	0	0%	↘	

Nærings-og kombinasjonseiendom , kategori (etter forbruk)
Kategori 1 (0-300) m3
Kategori 2 (301-1000) m3

Kategori 3 (1001-3.000) m3		
Kategori 4 (3.001-6.000) m3		
Kategori 5 (6.001-20.000) m3		
Kategori 6 (20.001-50.000) m3		
Kategori 7 (50.001-150.000) m3		
Kategori 8 (150.001-500.000) m3		
Kategori 9 (500.001-1.000.000) m3		
Fradrag ved privat stikkledning overstigende 100 lm, begrenset oppad tilsvarende engangsgebyret. kr 150 pr. lm>100 m .	150	150
Gebyrreduksjon i årsgebyret i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag:		
Årsgebyret reduseres med 0,3 % per påbegynte døgn utover det første døgnet.		
Oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler:		
Dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning i tråd med lokal forskrift og kommunen må foreta avlesningen: kr 1.500 per gang per vannmåler.	1 500	1 500
Gebyr for avstengning og påsetting av vannforsyningen:		
Dersom kommunen foretar avstengning eller påsetting: kr 2.000 per gang per eiendom.	2 000	2 000

Status og rammebetingelser

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Alvdal 2024	Alvdal 2025	Os (Hedm.)	Lom	Kostragruppe 02
Økonomi					
Frie inntekter i kroner per innbygger	84 502	93 853	97 271	89 501	83 664
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,0 %	4,2 %	-2,4 %	-5,5 %	0,8 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	88 442	97 547	134 366	159 126	129 106
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	64,0 %	65,6 %	85,7 %	98,0 %	89,9 %

Teoretisk innsparingspotensial

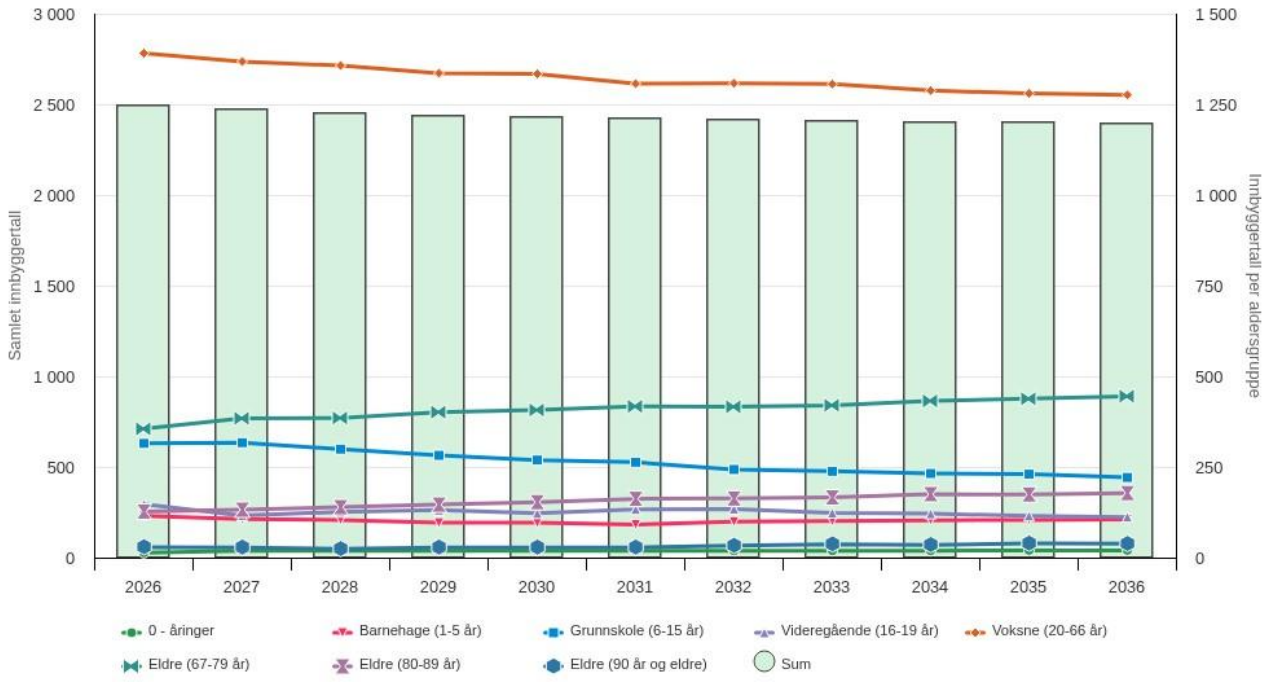
Tjeneste	Indikator	Alvdal	Os (Hedm.)	Lom	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	15 876	17 515	13 675	Lom	13 675	19 374	2 492	-11,3	-28,6
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	25 080	27 739	30 610	Gol	21 422	27 794	2 492	-8,2	-13,2
Barnevern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)	2 790	3 639	3 505	Bø (Nordl.)	1 725	3 360	2 492	-1,2	-16,9
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	10 866	11 467	12 184	Meråker	10 496	12 602	2 492	-4,1	-15,3
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	4 928	5 380	6 662	Vanylven	3 421	5 836	2 492	-2,9	-23,5
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	4 553	4 242	4 200	Kárá?johka - Karasjok	606	4 862	2 492	-0,6	-4,9
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	4 094	4 400	7 764	Gjerstad	1 315	3 833	2 492	0,7	6,4
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)	1 914	1 332	1 943	Vanylven	568	1 375	2 492	1,3	28,2
Adm, styring og fellesutgifter	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	6 876	8 008	9 165	Sør-Fron	5 191	7 265	2 492	-1,7	-10,0
Brann og ulykkesvern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)	1 550	1 864	1 611	Rennebu	143	1 727	2 492	-0,4	-11,4
Kommunale boliger	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	105	370	-321	Gjerstad	-1 688	387	2 492	-0,7	-268,6
Samferdsel	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	1 724	1 222	1 584	Fitjar	911	2 730	2 492	-2,5	-58,4
Næringsforv. og konsesjonskraft	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B)	-1 807	-525	-8 808	Lærdal	-15 333	-3 431	2 492	4,0	0,0
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	1 056	1 492	1 449	Gjerstad	676	1 255	2 492	-0,5	-18,8

***) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov*

Befolkningsutvikling

Demografi

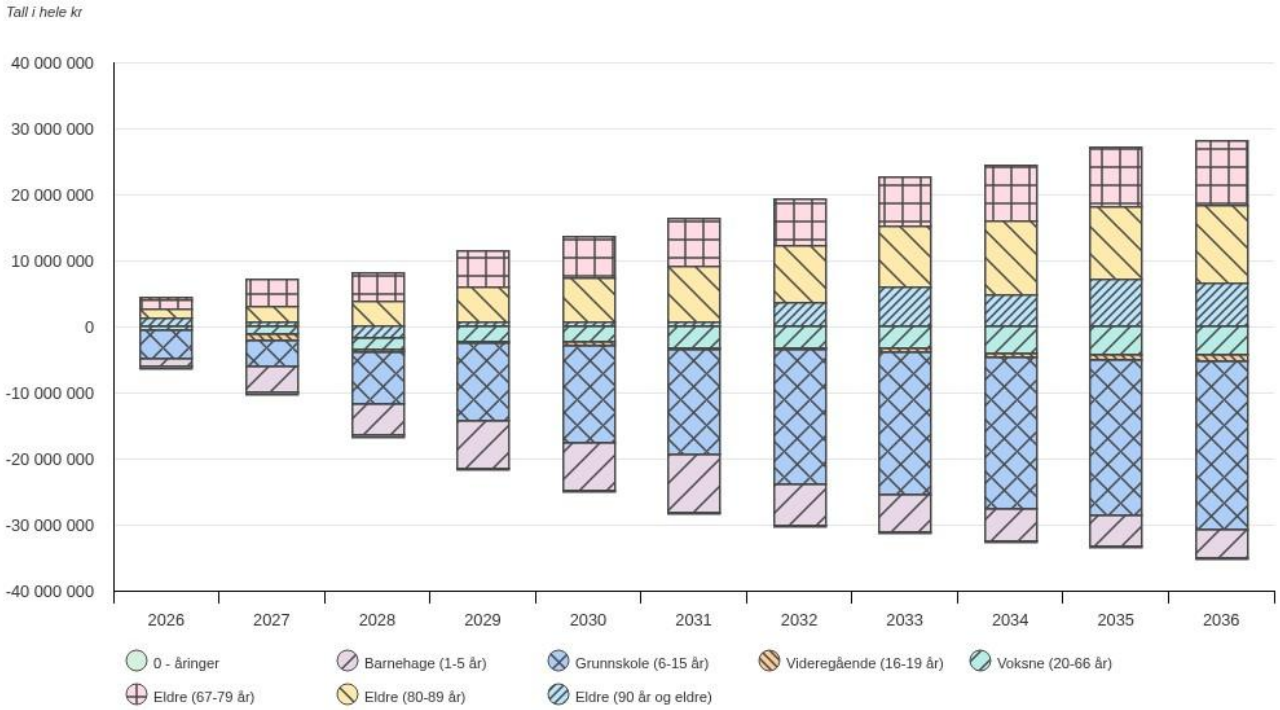
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
0 - åringer	13	19	19	19	19	19	19	19	19	20	20
Barnehage (1-5 år)	115	106	104	96	96	91	99	101	103	104	105
Grunnskole (6-15 år)	315	317	299	282	269	263	243	238	232	230	221
Videregående (16-19 år)	147	116	126	131	122	133	134	123	121	115	112
Voksne (20-66 år)	1 391	1 368	1 357	1 336	1 334	1 307	1 308	1 306	1 288	1 280	1 276
Eldre (67-79 år)	355	384	385	401	407	417	416	420	432	438	445
Eldre (80-89 år)	127	132	139	146	153	162	163	166	175	174	178
Eldre (90 år og eldre)	29	28	24	28	28	28	33	37	35	39	38
Total	2 492	2 470	2 453	2 439	2 428	2 420	2 415	2 410	2 405	2 400	2 395

Prognose type : Middels nasjonal vekst
Prognose periode : 10

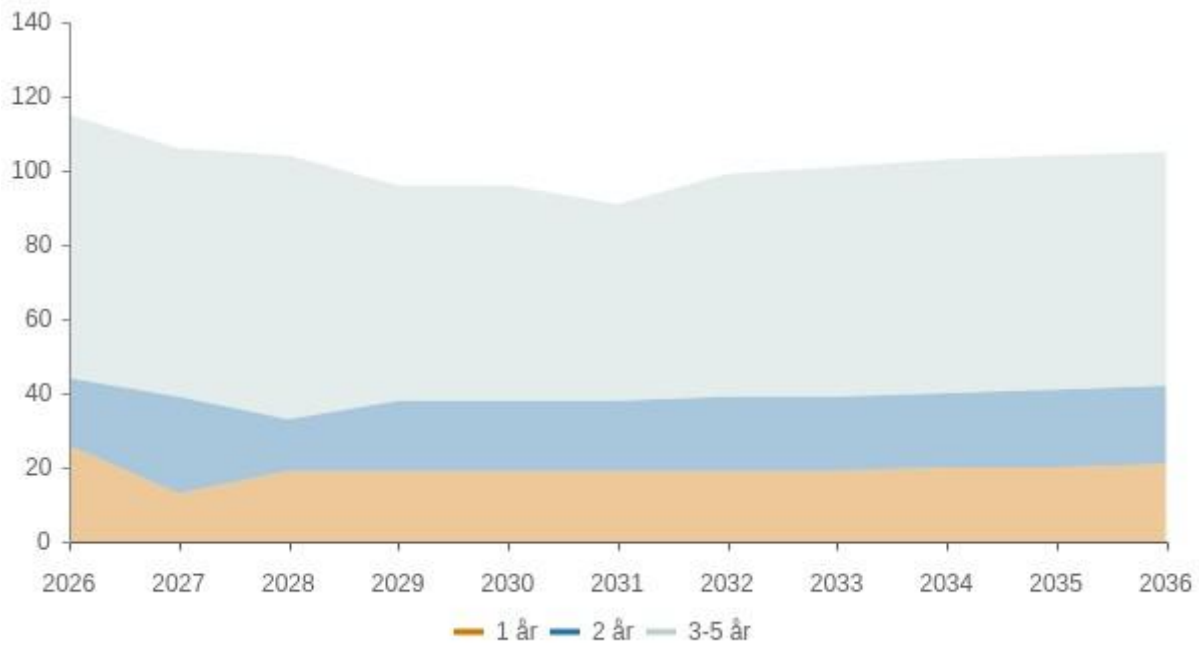
Demografiutgifter

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Totalt
0 - åringer	-410 605	189 510	0	0	0	0	0	0	0	31 585	0	-189 510
Barnehage (1-5 år)	-1 251 732	-2 816 397	-625 866	-2 503 464	0	-1 564 665	2 503 464	625 866	625 866	312 933	312 933	-4 381 062
Grunnskole (6-15 år)	-4 299 404	351 847	-4 044 898	-3 799 637	-2 911 043	-1 323 646	-4 452 215	-1 170 835	-1 305 156	-425 807	-2 013 204	-25 393 998
Videregående (16-19 år)	439 494	-1 238 574	399 540	199 770	-359 586	439 494	39 954	-439 494	-79 908	-239 724	-119 862	-958 896
Voksne (20-66 år)	-499 926	-717 190	-426 400	-688 048	-33 828	-911 579	-55 454	-20 434	-639 380	-296 497	-71 419	-4 360 155
Eldre (67-79 år)	1 318 506	2 731 191	94 179	1 506 864	565 074	941 790	-94 179	376 716	1 130 148	565 074	659 253	9 794 616
Eldre (80-89 år)	1 420 244	1 014 460	1 420 244	1 420 244	1 420 244	1 826 028	202 892	608 676	1 826 028	-202 892	811 568	11 767 736
Eldre (90 år og eldre)	1 181 134	-590 567	-2 362 268	2 362 268	0	0	2 952 835	2 362 268	-1 181 134	2 362 268	-590 567	6 496 237
Total	-2 102 289	-1 075 720	-5 545 469	-1 502 003	-1 319 139	-592 578	1 097 297	2 342 763	376 464	2 106 940	-1 011 298	-7 225 032

Barnehage (1-5 år)

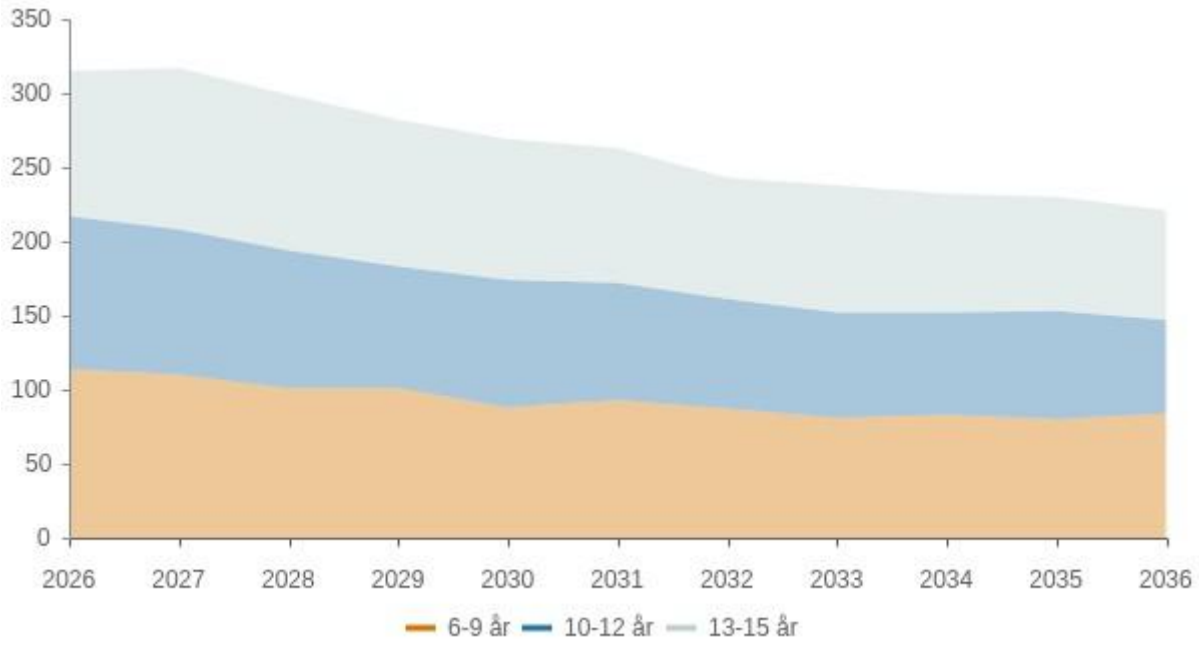
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
1 år	26	13	19	19	19	19	19	19	20	20	21
2 år	18	26	14	19	19	19	20	20	20	21	21
3-5 år	71	67	71	58	58	53	60	62	63	63	63
Total	115	106	104	96	96	91	99	101	103	104	105

Grunnskole (6-15 år)

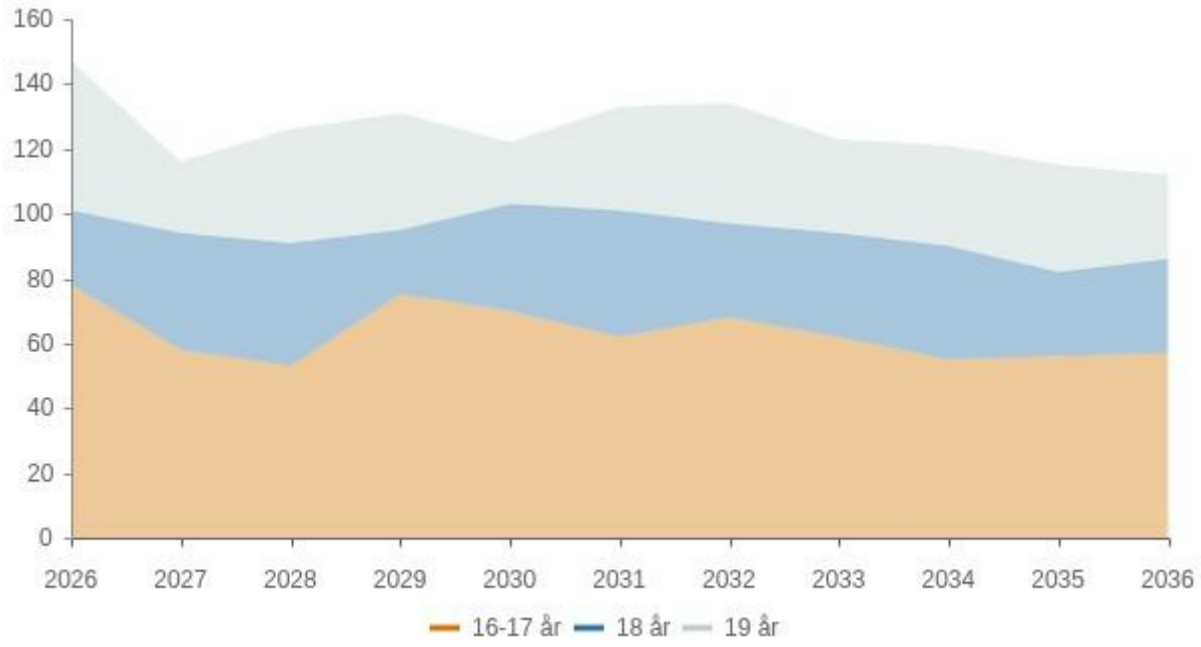
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
6-9 år	114	110	101	101	88	93	87	81	83	80	84
10-12 år	103	98	93	82	86	79	74	71	69	73	63
13-15 år	98	109	105	99	95	91	82	86	80	77	74
Total	315	317	299	282	269	263	243	238	232	230	221

Videregående (16-19 år)

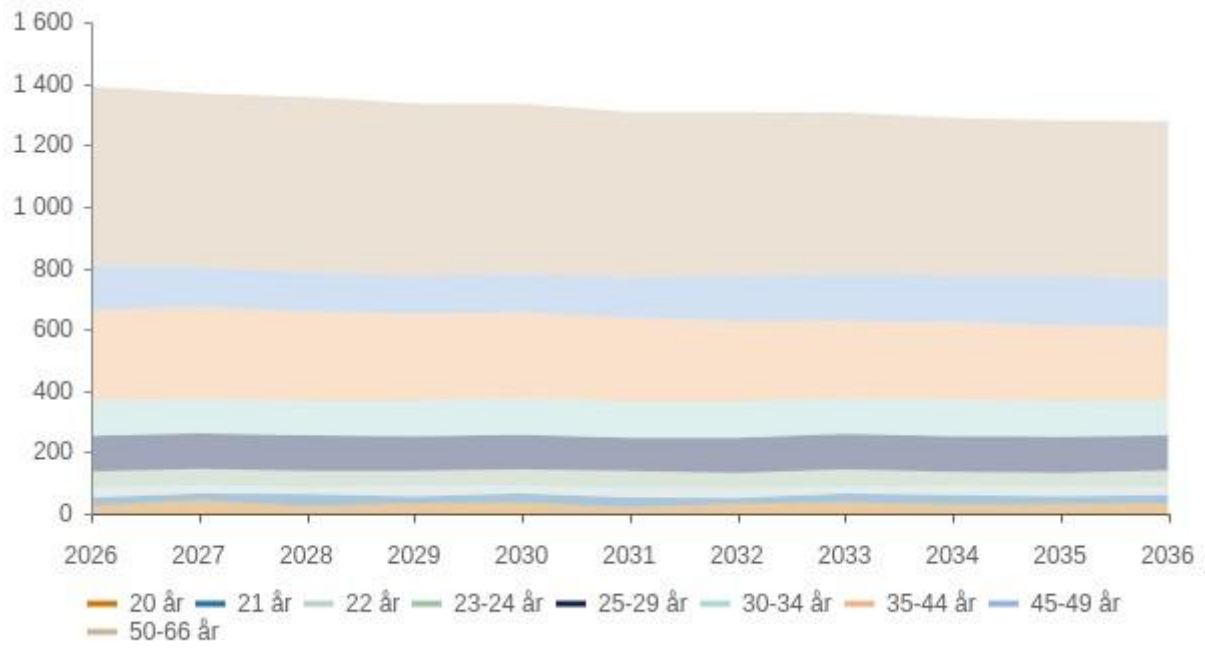
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
16-17 år	78	58	53	75	70	62	68	62	55	56	57
18 år	23	36	38	20	33	39	29	32	35	26	29
19 år	46	22	35	36	19	32	37	29	31	33	26
Total	147	116	126	131	122	133	134	123	121	115	112

Voksne (20-66 år)

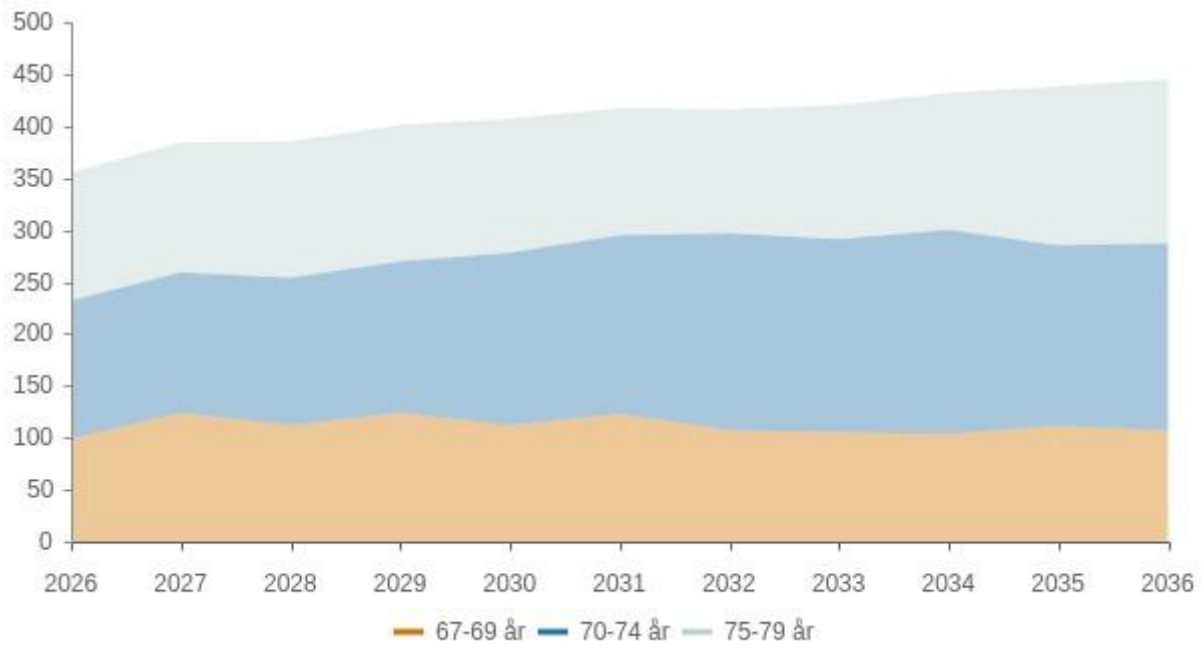
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
20 år	24	43	23	33	34	20	31	36	27	29	32
21 år	29	23	40	22	32	33	20	30	34	27	28
22 år	32	27	22	37	23	31	31	20	28	32	26
23-24 år	52	53	54	46	55	54	50	57	47	45	55
25-29 år	116	115	116	114	113	109	115	116	116	117	114
30-34 år	116	111	110	113	120	116	117	117	117	116	112
35-44 år	292	301	293	285	278	273	263	253	254	248	239
45-49 år	147	128	128	124	127	131	146	151	152	158	157
50-66 år	583	567	571	562	552	540	535	526	513	508	513
Total	1 391	1 368	1 357	1 336	1 334	1 307	1 308	1 306	1 288	1 280	1 276

Eldre (67-79 år)

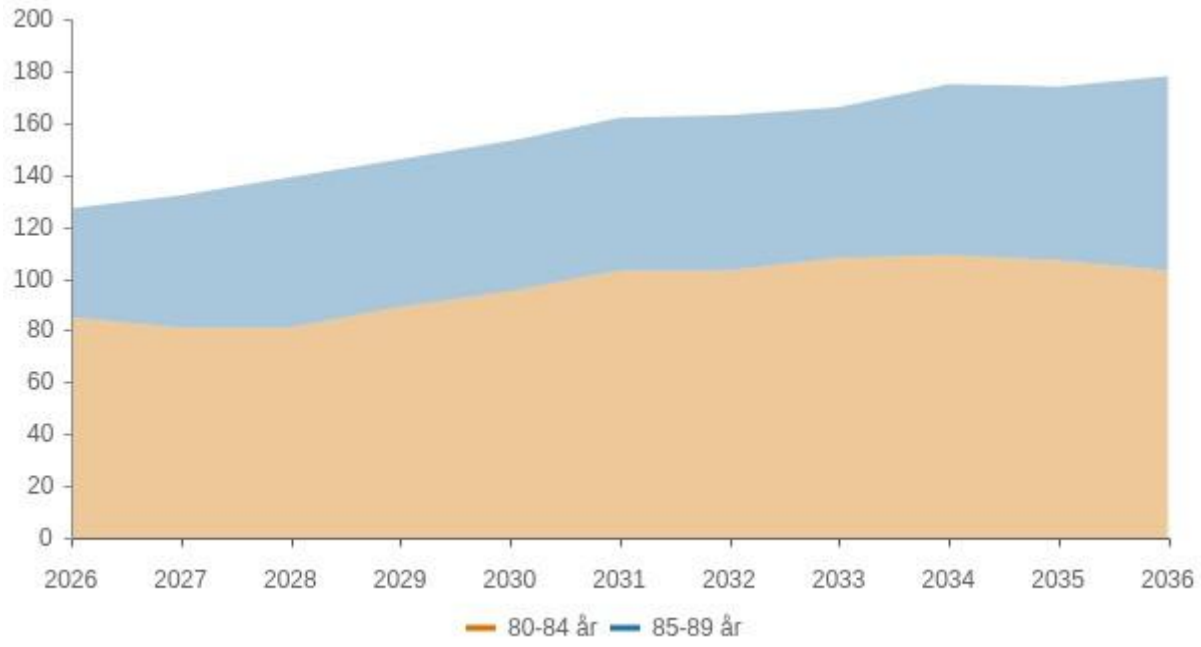
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
67-69 år	99	124	112	124	112	123	107	105	104	111	107
70-74 år	133	135	142	146	166	172	190	186	196	174	180
75-79 år	123	125	131	131	129	122	119	129	132	153	158
Total	355	384	385	401	407	417	416	420	432	438	445

Eldre (80-89 år)

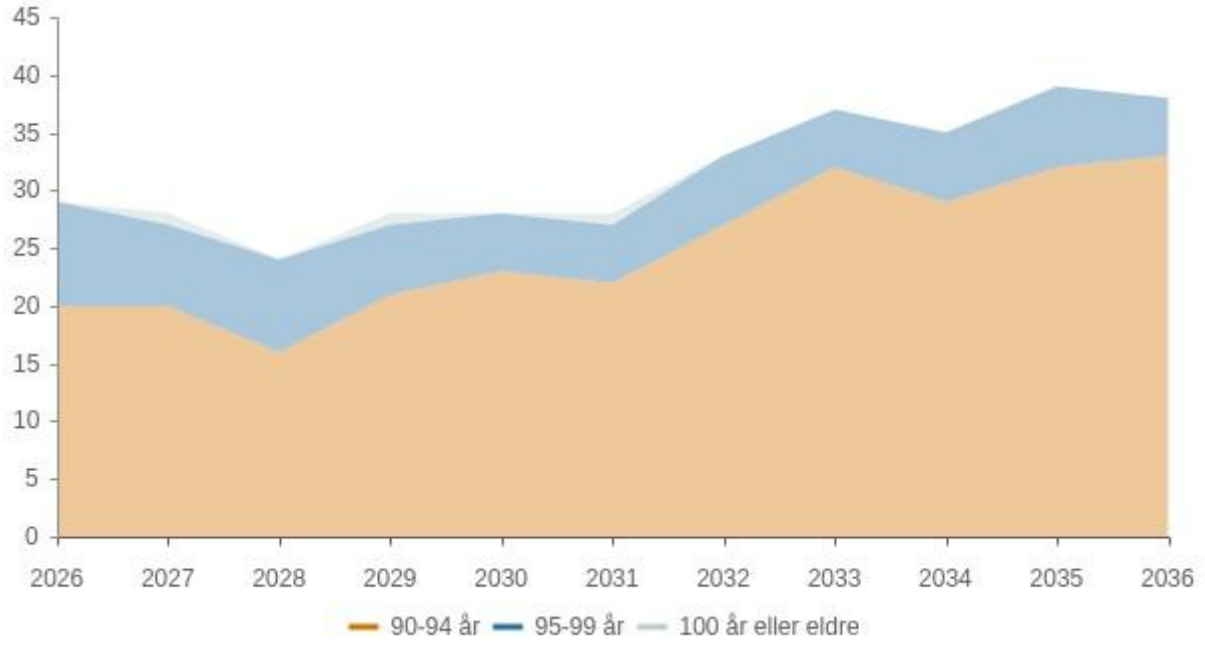
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
80-84 år	85	81	81	89	95	103	103	108	109	107	103
85-89 år	42	51	58	57	58	59	60	58	66	67	75
Total	127	132	139	146	153	162	163	166	175	174	178

Eldre (90 år og eldre)

Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
90-94 år	20	20	16	21	23	22	27	32	29	32	33
95-99 år	9	7	8	6	5	5	6	5	6	7	5
100 år eller eldre	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Total	29	28	24	28	28	28	33	37	35	39	38

Investeringer i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samlet

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**
Samfunn og utvikling					
Nytt kaldtlager Taubanetomta inkl. selvkost	0	1 500	0	0	1 500
Sum Samfunn og utvikling	**0**	**1 500**	**0**	**0**	**1 500**
Sum	**0**	**1 500**	**0**	**0**	**1 500**

Andre investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**
Stab					
Egenkapitalinnskudd pensjonskasser	850	900	950	1 000	3 700
Sum Stab	**850**	**900**	**950**	**1 000**	**3 700**
Helse og velferd					
Bil - Helse	300	0	0	0	300
Sum Helse og velferd	**300**	**0**	**0**	**0**	**300**
Samfunn og utvikling					
Bil kommunalteknikk	500	0	0	0	500
Brannstasjon	500	1 500	48 000	0	50 000
Diverse investeringer på kirkegården og i Alvdal kirke	433	600	0	0	1 033
Fjerning granhekk/ny skjerming av Alvdal kirke	250	750	0	0	1 000
Forbedring trafikksikkerhet ved Øwretun	1 500	2 000	0	0	3 500
Fortau Randmælsveien til Husmorskola	4 000	6 750	0	0	10 750
Husantunet - Diverse vedlikehold	300	0	0	0	300
Kiss and ride ungdomsskolen	500	0	0	0	500
Ombygging av kjøkkenet på Solsida	8 000	0	0	0	8 000
Oppgradering boliger	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Solbakken 3 omsorgsboliger	25 000	0	0	0	25 000
Tiltak i trafikksikkerhetsplan	0	1 000	0	0	1 000
Uteområdet ved kommunehuset	1 000	1 000	0	0	2 000
Uteområdet ved ungdomsskolen	1 800	0	0	0	1 800
Utskifting av lysarmatur i diverse bygninger	800	400	400	400	2 000
Sum Samfunn og utvikling	**46 083**	**15 500**	**49 900**	**1 900**	**113 383**
Sum	**47 233**	**16 400**	**50 850**	**2 900**	**117 383**

Selvkost

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**
Samfunn og utvikling					
Etablere reservevannsforsyning	4 000	1 500	44 500	0	50 000
Flomsikring grunnvannsanl Gulløymoen	2 000	0	0	0	2 000
Nytt renseanlegg	1 000	1 000	1 500	50 000	53 500
Pumpestasjon Glåmbrua	2 000	0	0	0	2 000
Sanering i spredt bebyggelse	1 800	0	0	0	1 800
Sanering og fornyelse av ledninger i henhold til saneringsplan	7 500	7 500	7 500	7 500	30 000
Øke reservevannsvolum i høydebassenger, nytt høydebasseng	0	0	1 000	4 000	5 000
Sum Samfunn og utvikling	**18 300**	**10 000**	**54 500**	**61 500**	**144 300**
Sum	**18 300**	**10 000**	**54 500**	**61 500**	**144 300**

Samfunn og utvikling

Nytt kaldtlager Taubanetomta inkl. selvkost

Dersom dagens bruk av lager ved Thorestrøa utgår, må det bygges kaldtlager på Taubanetomta. Sees i sammenheng med regulering av området ved brannstasjonen, og videre framdrift av denne.

Andre investeringer

Stab

Egenkapitalinnskudd pensjonskasser

Dette er et årlig pliktig egenkapitalinnskudd til Kommunal Landspensjonskasse (KLP). KLP skriver dette på sin hjemmeside om hvorfor eierne av KLP må betale egenkapitalinnskudd: "Pensjonsfondene i KLP øker hvert år og medfører behov for økt egenkapital. Som eier i KLP må dere innbetale tilskudd til nødvendig oppbygging av egenkapital slik at vi kan opprettholde tilfredsstillende soliditet. Dette er nødvendig for at vi også fremover skal ha mulighet til å oppnå gode resultater i finansmarkeder som svinger. Egenkapitaltilskudd belastes kun aktive avtaler."

Beløpet øker for hvert år. I 2026 er innskuddet for Alvdal kommune på 813 886 kr. Beløpet antas å øke årlig fra 2026 til 2030.

Samfunn og utvikling

Bil kommunalteknikk

Behov for å skifte ut en av enhetens biler i 2027.

Brannstasjon

Konvertert fra MP-26-Brannstasjon - forprosjekt

HMS-krav som betinger ombygging og investeringer for å etablere ren og uren sone for både brannbil, utstyr og mannskap med vaskehall, garderobeløsning og personalrom. Sluser og overgang fra uren til ren sone. Om brannstasjon fortsatt kan/skal ligge der den gjør i dag avklares gjennom reguleringsplan.

Diverse investeringer på kirkegården og i Alvdal kirke

Konvertert fra MP-32-Diverse investeringer på kirkegården og i Alvdal kirke

Utskifting av ovner for mottak av fjernvarme o 2028; kr 600.000

Fjerning granhekk/ny skjerming av Alvdal kirke

Fjerning av granhekk, løsning ny skjerming mot jernbane, avklare behov investering ved omlegging til biovarme for kirken. Planlegging i 2027 og gjennomføring i 2028.

Forbedring trafikksikkerhet ved Øwretun

Konvertert fra MP-38-Forbedring trafikksikkerhet ved Øwretun

Kiss and Ride. Trafikksikker hente- og bringeløsning/parkering. Prosjektering, anleggsbelte og erverv eiendom. Gjennomføring 2027 og 2028. Det søkes på trafikksikkerhetsmidler.

Fortau Randmælsveien til Husmorskola

Konvertert fra MP-42-Gang og sykkelvei randmælsveien til Husmorskola

Området ved "Husmorskola" er under regulering, og fortau langs Randmælsveien fra Kvennbekken og nordover planlegges regulert inn og gjennomført i samarbeid med utvikler av område "Husmorskola". For 2027 er det lagt inn fordeling av kostnader til regulering, prosjektering, oppgradering av vannledning for å oppnå tilstrekkelig krav ift slukkevann i området mot Solsida og oppstart fotau. Videre gjennomføring i 2028.

Kiss and ride ungdomsskolen

Gjennomføre trafikksikker hente- og bringeløsning ved ungdomsskolen. Enkle tiltak på eksisterende ansatteparkering.

Ombygging av kjøkkenet på Solsida

Konvertert fra MP-28-Ombygging av kjøkkenet på Solsida

Nåværende kjøkken vurderes å være for lite, og det er behov for oppgradering og ombygging dersom kjøkkendrift skal opprettholdes. Det er avklart med Husbanken at det ikke gis tilskudd til ombygging av produksjonskjøkken. Nødvendig ombygging og innredning, oppgradering ventilasjon og strømtilførsel ble oppdaget i løpet av 2026. Underlag utførelsesentreprise under utarbeidelse, og mål om gjennomføring sommer-høst 2027.

Oppgradering boliger

Gjennomsnittsalderen på kommunens boliger er høy. Det er stort behov for oppgradering og standardheving i mange av boligene. For å gjennomføre oppgradering og standardheving er kommunen avhengig av at boligene ikke er bebodde. Dette er naturligvis en utfordring. Kommunalteknikk har en målsetning om å oppgradere to leiligheter i året de neste 4 årene. Det er under utarbeidelse startegi for kommunens boliger/boligbehov.

Solbakken 3 omsorgsboliger

Konvertert fra MP-40-Solbakken 3 omsorgsboliger

Bygging av 3 nye omsorgleiligheter med fellesareal, utvidelse av eksisterende fellesareal, teknisk oppgradering og velferdsteknologi i eksisterende leiligheter for å tilfredsstille krav til HDO boliger. Prosjektering 2026, gjennomføring 2027. Søknadsprosessmed Husbanken om søknad investeringstilskudd pågår. Det forventes 55 prosent tilskudd på prosjektet fra Husbanken.

Tiltak i trafikksikkerhetsplan

Gjennomføring av trafikksikkerhetstiltak for sikring av trygg skolevei og annen ferdsel. For å kunne søke om tilskudd tilskudd til skolevei-tiltak f.o.m 2026, vil det bli stilt krav om at kommunen er godkjent som «Trafikksikker kommune», eller på søketidspunktet har startet et arbeid for å oppnå slik godkjenning. Vi vil derfor jobbe med dette i 2026, og videre står revidering av"kommunedelplan for trafikksikkerhet" med oppstart startes vår 2026 i planstrategien. I 2027 og 2028 vil vi bl.a søke tilskudd til fortau Randmælsveien og " kiss and ride" ved Øwretun .

Uteområdet ved kommunehuset

Konvertert fra MP-8-Uteområdet ved kommunehuset

Trappa har vært stengt siden vinteren 2021/2022 på grunn av ødelagte varmekabler. Kablene kan ikke repareres. Et alternativ til å bygge ny trapp er å fjerne trappa. Muren mot Sjulhusveien/Gjelen og grøntarealet trenger en oppgradering. Det ligger en oljetank i grunnen som fjernes og beredskaptank for olje settes inne i fyrrom. Ledning for biovarme i området skal videreføres mot Jenssenhuset, dette utføres av Alvdal biovarme og arbeidet samkjøres inn i prosjektet. Prosjektet omfatter også sikring for veien Gjelen langs Jenssenhuset, der støttemur har setningsskader, samt å se på muligheter for bedre utnyttelse av parkeringsarealet nord for Jenssenhuset. Tilrettelegging for bevegelseshemmede som skal til kommunehuset.

Uteområdet ved ungdomsskolen

Konvertert fra MP-46-Uteområdet ved ungdomsskolen

Det er utarbeidet skisser for uteområdet i 2026, og lagt inn kr 1,8 mill til gjennomføring i 2027. Det søkes om eksterne midler for gjennomføringstiltak med mål om redusert behov for låneopptak. Eventuelt tilskudd er ikke hensyntatt i prosjektet.

Utskifting av lysarmatur i diverse bygninger

Fra 2023 er det forbudt å produsere og importere lysrør og kompaktlysrør. Dette innebærer at alle gamle armaturer ved kommunale næringsbygg må byttes ut med nye armaturer med led-teknologi. Dette utløser krav om og behov for å skifte mange armaturer i kommunale bygg kommende år. Det er avklart fra revisor at dette kan tas som investering. Prosjektet videreføres gjenmom hele økonomiplanperioden.

Selvkost

Samfunn og utvikling

Etablere reservevannsforsyning

For å sikre nok reservevann som tilfredsstiller kvalitetskravene i drikkevannsforskriften,må det etableres ny reservevannsforsyning. Pågående prosess, der det tidligere er boret ved flere lokasjoner uten å finne egnet område. Det ser nå ut som et område nedstrøms Folla, ved Sandeggbakken er egnet ift mengde og kvalitet. Prøvetapping pågår og følges opp. Dette er et viktig beredskapstiltak.

Flomsikring grunnvannsanl Gulløymoen

Flomsikker adkomst til og flomsikring av grunnvannsanlegget ved Gulløymoen. Dette er et viktig beredskapstiltak.

Nytt renseanlegg

Forprosjektfase og utarbeidelse av reguelringsplan i 2027 og 2028. Prosjektering i 2028 og 2029. Oppstart bygging i 2030. Her må det også legges til grunn ytterligere 70 millioner av investeringen som kommer i 2031.

Pumpestasjon Glåmbrua

Ny pumpestasjon for avløp ved Glombrua.

Sanering i spredt bebyggelse

Konvertert fra MP-34-Sanering i spredt bebyggelse

Videreføring og utbygging av kommunalt avløpsnett til spredt bebyggelse, områder jfr Hovedplan Vann og Avløp. Saneringsplan spredt avløp.

Sanering og fornyelse av ledninger i henhold til saneringsplan

Sanering og ledningsfornyelse eksisterende vann- og avløpsledninger iht saneringsplan (Hovedplan Vann og Avløp).

Øke reservevannsvolum i høydebassenger, nytt høydebasseng

Et viktig ledd i strategien for å øke forsyningssikkerheten, er å øke reservevannskapasitet i høydebasseng. Her er det nødvendig med en særskilt utredning når det gjelder plassering og volum. Henger nøye sammen med reservevannsforsyning og avhengig av progresjon for denne.

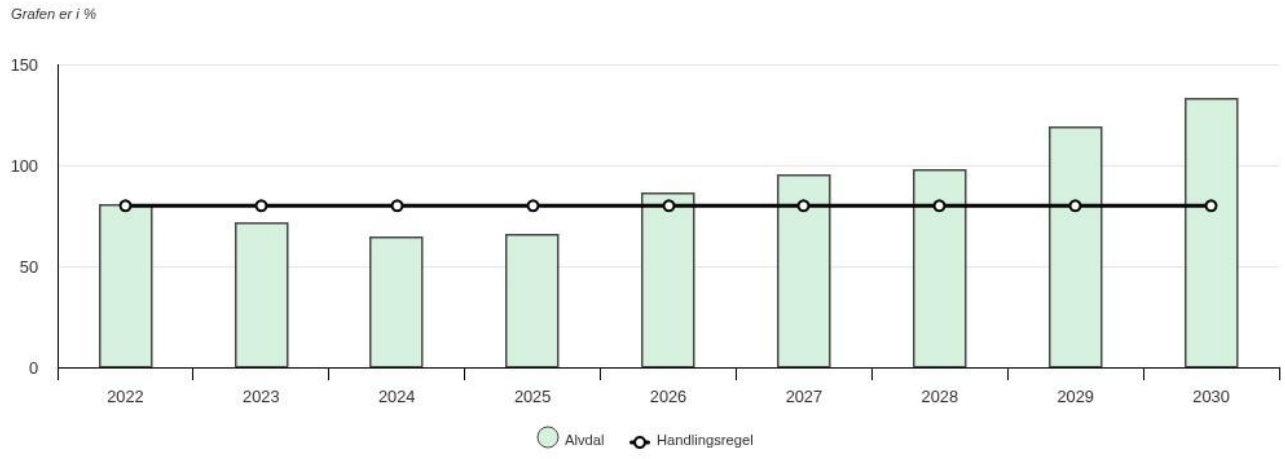
Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2027	2028	2029	2030
Investeringer i varige driftsmidler	64 433	26 250	104 400	63 400
Tilskudd til andres investeringer	250	750	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	850	900	950	1 000
Sum finansieringsbehov	**65 533**	**27 900**	**105 350**	**64 400**
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 437	-1 438	-9 680	-80
Tilskudd fra andre	-11 250	-2 000	0	0
Bruk av lån	-45 777	-23 762	-94 970	-63 620
Videreutlån	7 000	7 000	7 000	7 000
Bruk av lån til videreutlån	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 000	1 200	1 200	1 400
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 000	-1 200	-1 200	-1 400
Overføring fra drift	-1 300	-1 000	-1 000	-1 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond	300	300	300	300
Sum finansiering	**-65 463**	**-27 900**	**-105 350**	**-64 400**
Sum finansieringsbehov	**65 533**	**27 900**	**105 350**	**64 400**
Sum finansiering	**-65 463**	**-27 900**	**-105 350**	**-64 400**
Udekket finansiering	**70**	**0**	**0**	**0**

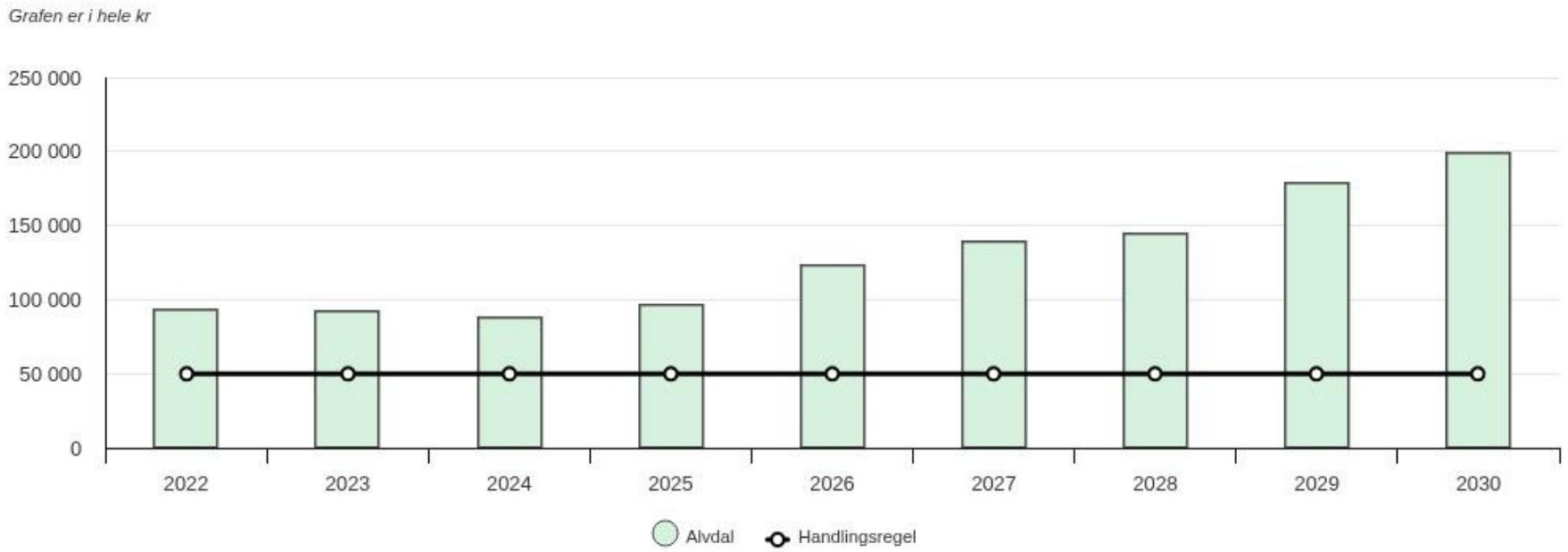
Finansiering beskrivelse

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Alvdal	80,0 %	71,6 %	64,1 %	65,8 %	86,2 %	94,9 %	97,8 %	119,0 %	132,7 %
Handlingsregel	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Alvdal	92 825	92 453	87 794	96 895	123 662	138 965	144 472	178 337	199 418
Handlingsregel	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

Fellesinntekter og finans

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

				Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	2027	2028	2029	2030
Inntekts- og formuesskatt	-86 267	-92 388	-92 388	-96 532	-96 532	-96 532	-96 532
Rammetilskudd	-143 175	-152 193	-152 193	-156 412	-156 419	-156 419	-156 419
Eiendomsskatt	-13 671	-13 500	-13 500	-14 250	-15 000	-15 000	-15 000
Andre generelle driftsinntekter	-31 757	-24 758	-24 758	-17 215	-16 298	-15 667	-15 517
Sum sentrale inntekter	**-274 871**	**-282 839**	**-282 839**	**-284 409**	**-284 249**	**-283 618**	**-283 468**

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

				Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	2027	2028	2029	2030
Premieavvik	-845	57	57	-1 110	-3 499	2 131	283
Avskrivninger	14 344	12 700	12 700	14 800	14 800	14 800	14 800
Sum sentrale utgifter	**13 500**	**12 757**	**12 757**	**13 690**	**11 301**	**16 931**	**15 083**

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

				Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	2027	2028	2029	2030
Renteinntekter	-4 306	-4 150	-4 150	-4 650	-4 650	-4 650	-4 650
Utbytte og eieruttak	-5	-569	-569	0	0	-569	-569
Renteutgifter	11 272	10 650	10 650	16 450	17 909	18 469	23 426
Avdrag på lån	10 801	10 200	10 200	10 700	12 614	14 397	14 397
Netto finansinntekter/finansutgifter	**17 762**	**16 131**	**16 131**	**22 500**	**25 873**	**27 647**	**32 604**
Finansutgifter i tjenesteområdene	-32	-84	-84	-84	-84	-84	-84
Totale finansutgifter	**17 731**	**16 047**	**16 047**	**22 416**	**25 789**	**27 563**	**32 520**
Motpost avskrivninger	-14 344	-12 700	-12 700	-14 800	-14 800	-14 800	-14 800

Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner

Beløp i 1000

				Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	2027	2028	2029	2030
Overføring til investering	1 000	1 000	1 000	1 450	1 200	1 250	1 300
Til ubundne avsetninger	11 638	10 667	10 667	4 280	5 707	0	995
Til bundne avsetninger	0	500	500	0	0	500	500
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	-1 005	0
Netto avsetninger	**12 638**	**12 167**	**12 167**	**5 730**	**6 907**	**745**	**2 795**

				Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	2027	2028	2029	2030
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	2 346	-455	-455	422	-1 504	-1 004	-1 004
Totale avsetninger	**14 985**	**11 712**	**11 712**	**6 152**	**5 403**	**-259**	**1 791**

Fondsutvikling for kommunen

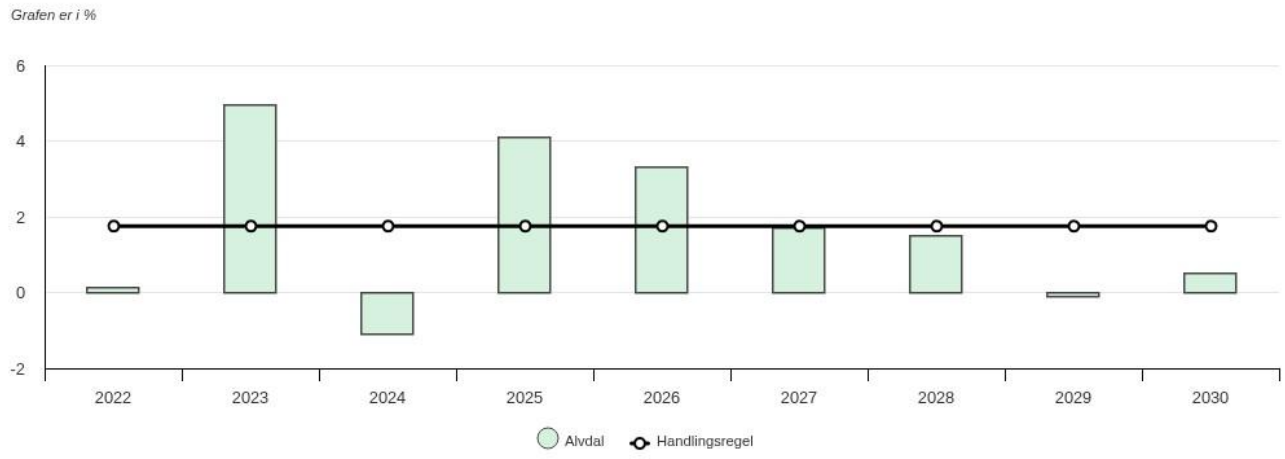
Beløp i 1000

Art (navn)	Org (kode)	Org (navn)	Regnskap2025	Opprinnelig budsjett2026	Rev. budsjett2026	2027	2028	2029	2030
DRIFT									
Avsetninger til disposisjonsfond	6	Felles inntekter, finans med mer	11 638	10 667	10 667	4 280	5 707	0	995
Avsetninger til bundne fond	2	Oppvekst	63	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	3	Helse og velferd	2 338	-40	-40	-40	-40	-40	-40
Avsetninger til bundne fond	4	Samfunn og utvikling	3 378	1 748	1 748	1 655	442	942	942
Avsetninger til bundne fond	6	Felles inntekter, finans med mer	0	500	500	0	0	500	500
Sum avsetning til driftsfond			**17 418**	**12 875**	**12 875**	**5 895**	**6 109**	**1 402**	**2 397**
Bruk av disposisjonsfond	6	Felles inntekter, finans med mer	0	0	0	0	0	-1 005	0
Bruk av bundne driftsfond	2	Oppvekst	-670	-390	-390	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	3	Helse og velferd	-332	-447	-447	-447	-252	-252	-252
Bruk av bundne driftsfond	4	Samfunn og utvikling	-2 431	-1 326	-1 326	-746	-1 654	-1 654	-1 654
Sum KOSTRA-art1950			**-3 433**	**-2 163**	**-2 163**	**-1 193**	**-1 906**	**-1 906**	**-1 906**
Sum bruk av driftsfond			**-3 433**	**-2 163**	**-2 163**	**-1 193**	**-1 906**	**-2 911**	**-1 906**
Netto avsetninger i drift			**13 985**	**10 712**	**10 712**	**4 702**	**4 203**	**-1 509**	**491**
INVESTERING									
Avsetning til ubundet investeringsfond	6	Felles inntekter, finans med mer	300	300	300	300	300	300	300
Avsetning til bundet kapitalfond	6	Felles inntekter, finans med mer	1 888	0	0	0	0	0	0
Sum avsetning til investeringsfond			**2 188**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**
Sum bruk av fond			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Art (navn)	Org (kode)	Org (navn)	Regnskap2025	Opprinnelig budsjett2026	Rev. budsjett2026	2027	2028	2029	2030
Netto avsetninger i investering			**2 188**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**
Netto drift og investering			**16 173**	**11 012**	**11 012**	**5 002**	**4 503**	**-1 209**	**791**
SUM DRIFT OG INVESTERING									
Sum avsetninger			19 605	13 175	13 175	6 195	6 409	1 702	2 697
Sum bruk av fond			-3 433	-2 163	-2 163	-1 193	-1 906	-2 911	-1 906
Netto drift og investering			**16 173**	**11 012**	**11 012**	**5 002**	**4 503**	**-1 209**	**791**
Overføring til investeringsregnskapet	6	Felles inntekter, finans med mer	1 000	1 000	1 000	1 450	1 200	1 250	1 300
Sum overføring av driftsfond til bruk i investering			**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 450**	**1 200**	**1 250**	**1 300**
Differanse			**17 173**	**12 012**	**12 012**	**6 452**	**5 703**	**41**	**2 091**

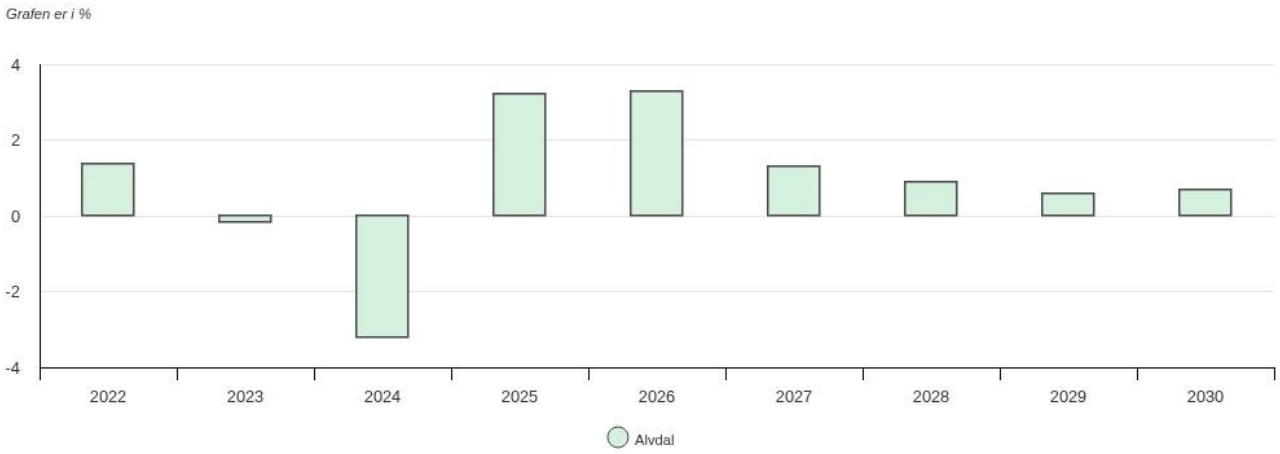
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

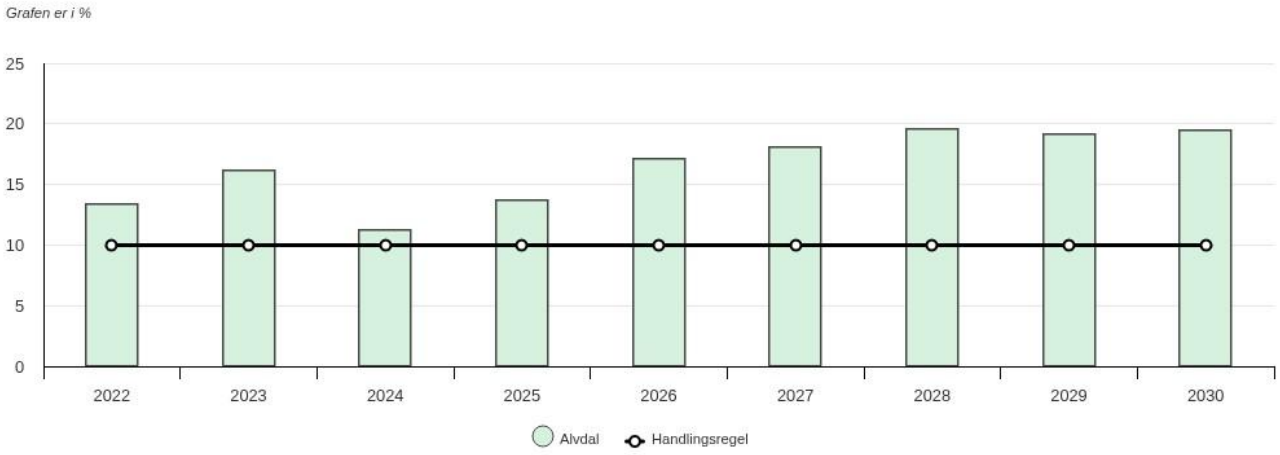
Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Alvdal	0,1 %	5,0 %	-1,1 %	4,1 %	3,3 %	1,7 %	1,5 %	-0,1 %	0,5 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

Korrigert netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

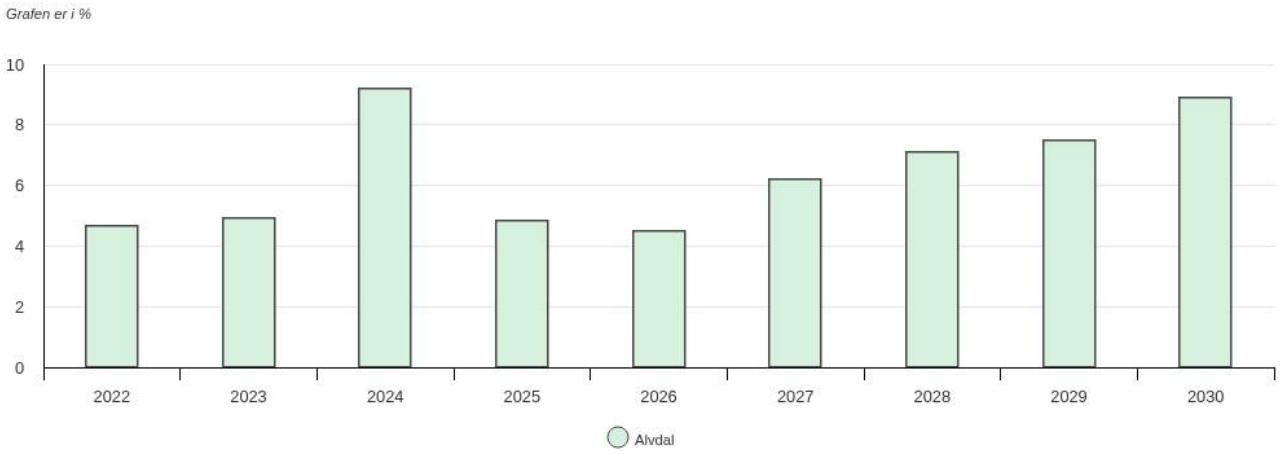
Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Alvdal	1,4 %	-0,2 %	-3,2 %	3,2 %	3,3 %	1,3 %	0,9 %	0,6 %	0,7 %

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Alvdal	13,4 %	16,1 %	11,3 %	13,7 %	17,1 %	18,1 %	19,6 %	19,1 %	19,5 %
Handlingsregel	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Alvdal	4,7 %	4,9 %	9,2 %	4,8 %	4,5 %	6,2 %	7,1 %	7,5 %	8,9 %

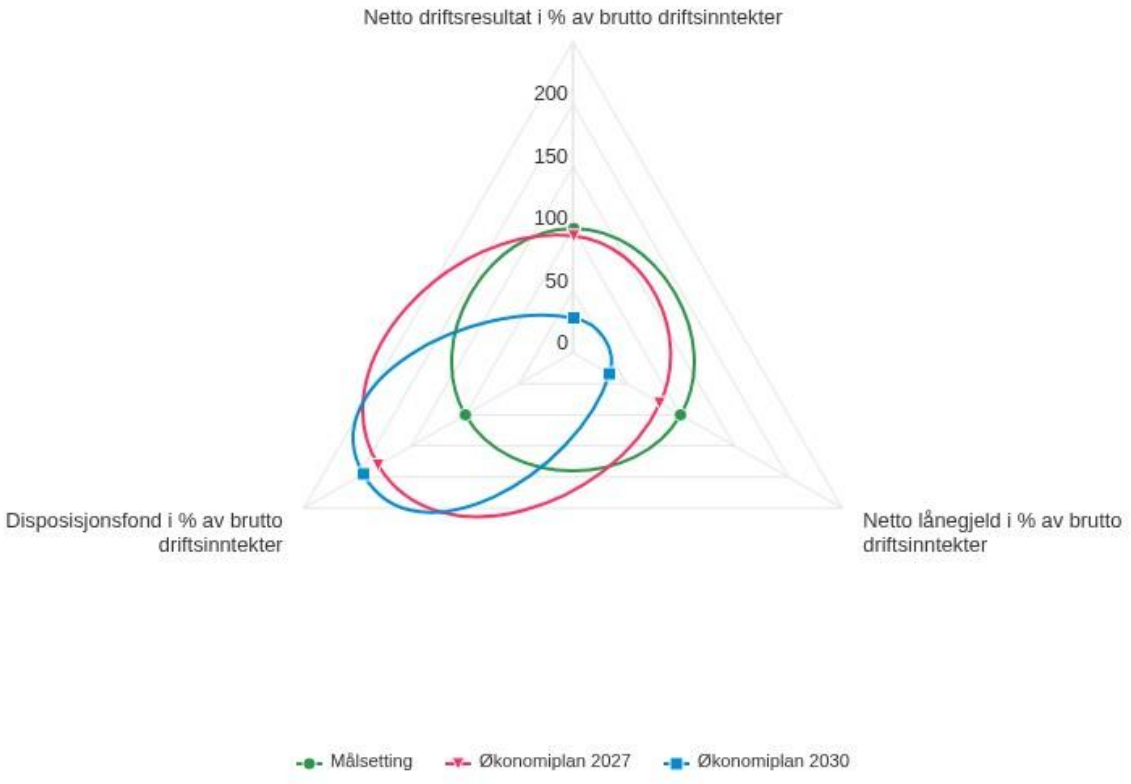
Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
	Budsjett 2026	2027	2028	2029	2030
Sum inntekter	-357 401	-361 680	-362 374	-365 563	-364 973
Sum utgifter	342 342	347 912	345 982	353 059	345 462
Brutto resultat	**-15 059**	**-13 768**	**-16 392**	**-12 504**	**-19 511**
Netto finansutgifter og inntekter	16 047	22 416	25 789	27 563	32 520
Motpost avskrivinger	-12 700	-14 800	-14 800	-14 800	-14 800
Netto resultat	**-11 712**	**-6 152**	**-5 403**	**259**	**-1 791**
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	11 712	6 152	5 403	-259	1 791
Årsresultat	**0**	**0**	**0**	**-0**	**0**
Netto resultat i prosent av sum inntekter	3,3 %	1,7 %	1,5 %	-0,1 %	0,5 %

Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB)

Grafen viser avviket mellom vedtatte mål for de tre viktigste finansielle indikatorene som skal bidra til kommunaløkonomisk bærekraft (KØB). Verdiene i trekanten er relative, og målet er omregnet til 100 for alle tre indikatorer. Verdi under 100 indikerer behov for ytterligere tilpasning for å nå målsettingen.

Virkelige verdier

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2030
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,8 %	1,7 %	0,5 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	80,0 %	94,9 %	132,7 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	10,0 %	18,1 %	19,5 %

Relative verdier

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2030
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	100,0 %	94,0 %	28,0 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	100,0 %	81,0 %	34,0 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	100,0 %	181,0 %	195,0 %

Kommunens sektorer

Stab

Innledning

Stabstjenesten har en støttefunksjon i Alvdal kommune og ansvar for flere kjerneoppgaver som skal bidra til god styring, effektiv drift og kvalitet i tjenestene. Stab skal støtte både administrasjon og politisk nivå, og bidra til at kommunen handler i tråd med gjeldende lover og vedtak. Stab skal gi støtte til sektorene slik at de kan levere gode tjenester til innbyggerne.

Hovedmål med delmål for 2027:

Personal: Alvdal kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder kompetente medarbeidere gjennom et inkluderende arbeidsmiljø, helsefremmende arbeidsplasser og en tydelig ledelseskultur.

- Øke nærvær
- Øke medarbeidertilfredsheten.
- Styrke arbeidet med kompetanseutvikling internt

Tjenesteutvikling: Det skal utvikles mer effektive og bærekraftige tjenester gjennom digital transformasjon og aktiv involvering av innbyggere og ansatte.

- Øke andelen digitale tjenester og selvbetjeningsløsninger der dette er formålstjenlig
- Ta i bruk kunstig intelligens og ny teknologi der dette gir nytte.
- Sikre gevinstrealisering ved digitaliseringstiltak.

Valg: Det skal gjennomføres et trygt, tilgjengelig og tillitsskapende valg med høy kvalitet i alle ledd av valggjennomføringen.

- Sikre god tilgjengelighet for alle velgere.
- Gjennomføre valg uten vesentlige avvik.
- Bidra til informasjon og deltakelse blant innbyggerne.

Beredskap: Alvdal kommune skal være en robust og forberedt kommune som håndterer kriser raskt og sikkert.

- Gjennomføre planlagte beredskapsøvelser.
- Oppdatere og vedlikeholde beredskapsplanverk.
- Øke kompetansen innen digital sikkerhet og totalberedskap
-

Beskrivelse av dagens virksomhet

Stab har flere fellestjenester innenfor sitt budsjett, blant annet:

IKT

FARTT IKT er et interkommunalt selskap (IKS) som drifter datasystemene i kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset og Tolga. Interkommunale selskap har eget styre. FARTT IKT har ett styremedlem fra hver av kommunene. Utgiftene i selskapet har over mange år vokst langt mer enn normal lønns- og prisvekst. Dette skyldes flere ting, blant annet at antall ikt-system som hele tiden vokser og fornyingstakten på disse. Antall brukere av ikt systemer i kommunene har også økt betydelig i løpet av de siste årene. Dette medfører økte utgifter. I kommunene er det en utfordring å ta ut gevinster i takt med økningen i utgifter knyttet til IKT. Kommunene samarbeider med FARTT IKT på å øke fokuset på akkurat dette. Budsjettforslaget til FARTT IKT for 2027 har en større økning enn ordinær prisvekst. Denne økningen skyldes i stor grad vedlikeholdskostnader på store systemer som er innkjøpt tidligere og at noen av systemene går over til skytjenester- det er en tendens at flytting til skytjenester medfører høyere driftskostnader. Det jobbes aktivt med IKT-sikkerhet, og dette medfører også økte kostnader.

Alvdal sin andel knyttet til FARTT IKT ligger i sin helhet i stab sitt budsjettansvar.

Lærlinger

Det er i budsjettansvaret til stab avsatt kr 850.000 til felles pott for lønn til lærlinger ute i enhetene. Staten yter tilskudd til lærlingordningen. Kr 850.000 + tilskudd dekker utgiftene til 5 lærlinger som i gjennomsnitt er midt i et lærlingløp. Ved flere lærlinger enn dette totalt i kommunen må enheten selv dekke kostnadene som overstiger dette innenfor sin budsjettramme.

Sommerjobb for ungdom

I 2026 hadde Alvdal kommune 13 ungdommer i sommerjobb for ungdom. Det gjennomføres intervjuer, og et fellesmøte med alle ungdommene som blir ansatt. Innholdet i dette møte omhandler hva slags krav og forventinger som gjelder i arbeidslivet og praktisk informasjon om hvordan et arbeidsforhold i kommunen fungerer. En bør framover se på løsninger der en vurderer å ansette ungdommer ikke bare på sommeren, men ellers i året da det er en større kapasitet til å ta i mot dem. Det å tilby ungdommer jobb i kommunen er et godt tiltak, og i noen enheter fungerer det godt å ta i mot ungdommer på sommeren. Ungdommene er gode bidrag inn på enheten, og det er fokus at de skal oppleve mestring og trygghet i sin første sommerjobb.

Avsetning til lønnsoppgjøret i 2027

Enhetene er kompensert med økt budsjettramme for å dekke økte lønnsutgifter som følge av lønnsoppgjøret 2026. Det er i forslaget til budsjett 2027 avsatt kr. 6,1 millioner til kommende lønnsoppgjør.

Utdanning/opplæring

Budsjettmidler til å dekke enkelte utgifter til utdanning/opplæring av ansatte ligger i budsjettet til stab.

Internkontroll

Kommunen skal ha en internkontroll som er systematisk og tilpasset virksomheten. Dette er hjemlet i kommunelovens § 25. Kommunedirektøren skal rapportere på internkontroll årlig til kommunestyret. Kommunen har et felles digitalt internkontrollsystem, compilo. Kommunen betaler en årlig lisensavgift på ca kr. 110 000,-.

Innkjøp

Kommunen har eierandel i selskapet Abakus AS. Selskapet bistår kommunen i anbudsprosesser og inngåelse av rammeavtaler. Kommunen kjøper tjenester fra Abakus. Rollen som kommunens innkjøpskoordinator ligger i stab. Rollen er todelt; være kommunens representant i interkommunalt innkjøpsforum og drive koordineringen av innkjøp innad i kommunen.

Arkiv

Alvdal kommune kjøper tjenester av IKA Opplandene som er et interkommunalt arkivdepot for kommuner i Innlandet og Viken. Det er Innlandet fylkesarkiv som er ansvarlig for tjenesteleveringen. På grunn av ny utregningsmodell vil det bli en noe større økning på denne tjenesten enn normal prisvekt, og tjenesten koster kr. 160 000,- for 2027.

Alvdal kommune er medeier i IKA Opplandene.

Bedriftshelsetjeneste

Jmfr. arbeidsmiljølovens forskrift om organisering, ledelse og medvirkning har kommunen en plikt til å ha en bedriftshelsetjeneste. Kjøp av disse tjenestene legges ut på anbud, og Alvdal kommune er for tiden tilknyttet BHT AS på Tynset. Det betales en årlig sum på kr. 190 000,- mot at kommunen får ulike tjenester som HMS opplæring, støtte i ulike personalprosesser etc. Dette er en grunnpakke som kjøpes årlig. I tillegg kan det kjøpes ytterligere tjenester som "en til en" oppfølging av ansatte, målinger på klima osv. Disse faktureres ut fra medgått tid. Utgiftene belastes felles budsjett på stab.

Medlemskap

Alvdal kommune har ulike medlemskap. Kommunen har blant annet medlemskap i LVK (Landssammanslutninga for vasskraftkommuner), i kommunenes interesseorganisasjon KS, i Utmarkskommunenes sammenslutning (USS) og KF digitale fellestjenester og Digi Innlandet

Beredskap

Klimaendringer og den sikkerhetspolitiske situasjonen vi står i gjør at kommunene blir bedt om ha et økt fokus på beredskap. Det vil fortsatt være behov for at alle aktører i beredskapsarbeidet bruker mer tid på dette arbeidet framover. Erfaringer etter hendelser bidrar også til at det vurderes som viktig å gjøre investeringer for konsekvensreduserende tiltak. Rollen som beredskapskoordinator ligger under stab. Fra november 2024 har det vært ansatt en felles beredskapsrådgiver for FARTT-kommunene og Os. Dette var en toårig prosjektstilling som har blitt dekket av skjønnsmidler og Tynset kommune har hatt arbeidsgiveransvaret. Fra 2027 dekkes ikke denne stillingen av skjønnsmidler. På bakgrunn av det økte presset på kommunene når det gjelder beredskap er det i samråd med samarbeidskommunene vurdert et behov for å opprettholde denne stillingen utover prosjektperioden. Det foreslås at Tynset kommune opprettholder arbeidsgiveransvaret og at kommunene fordeler kostnadene. For Alvdal kommune utgjør dette en kostnad på kr. 165.000.

Folkevalgte

Godtgjørelser til folkevalgte er vedtatt i et eget reglement. Budsjettet er satt opp basert på vedtatte satser.

Revisjon og kontroll

Kommunen kjøper revisjonstjenester fra Revisjon Midt-Norge SA. Budsjettet for revisjonen fastsettes av selskapets representantskap. Beløpet som Alvdal skal betale for 2027 er kr.
611.000. Administrasjon/sekretariat for kontrollutvalget kjøpes fra Konsek Trøndelag IKS. Kostnaden er ca. kr 277.000.

Alvdal kommune er medeier i begge selskapene.

Utfordringer og strategi

Utfordringer for stab og organisasjon er å få hele organisasjonen til å gå i takt; prioritere tiltak som gir enklere arbeidsprosesser, bedre ressursutnyttelse og økt grad av standardisering. Dette krever god ledelse i alle ledd og det blir viktig å styrke ledere til å kunne utvikle sine enheter på tvers av enheter og sammen med sine ansatte.

Gjennomføringen av målene satt for stab og organisasjonen forutsetter stabile økonomiske rammer som gir nødvendig handlingsrom for investeringer i kompetanse, teknologi og organisasjonsutvikling. Et fortsatt godt regionalt samarbeid innen IKT, beredskap og andre administrative tjenester vil være viktig for å sikre robuste og kostnadseffektive løsninger. Måloppnåelse forutsetter også at ledere og medarbeidere aktivt deltar i endrings- og forbedringsarbeid, og bidrar til å identifisere og realisere gevinster av nye arbeidsformer og digitale løsninger. Politisk forankring av nødvendige prioriteringer og omstillingsprosesser blir også viktig framover, slik at kommunen sammen kan møte framtidige utfordringer innenfor de økonomiske rammene vi har.

Sektor stab består av et relativt lite fagmiljø med ansatte som ivaretar sentrale støtte- og utviklingsfunksjoner for hele kommunen. Flere av fagområdene er spesialiserte, og stab blir i relativt stor grad personavhengig. Dette gjør at kompetansebevaring, kompetanseutvikling og kontinuitet er viktige forutsetninger for å opprettholde kvalitet og effektivitet i tjenestene.

Når det gjelder rekruttering, har sektoren så langt ikke hatt vesentlige utfordringer med å besette ledige stillinger. Samtidig er arbeidsmarkedet stramt, og det må forventes økt konkurranse om arbeidskraft med kompetanse innen blant annet HR, digitalisering, informasjonssikkerhet, arkiv og beredskap. Dette er fagområder som har stor betydning for kommunens drift og utvikling.

Innen IKT, digitalisering og informasjonssikkerhet øker kompleksiteten og kravene til kompetanse kontinuerlig. Kommunen er avhengig av et tett samarbeid med FARTT IKT for å sikre nødvendig kapasitet og kompetanse. Samtidig må det arbeides systematisk med å styrke den digitale kompetansen i hele organisasjonen slik at gevinster av nye løsninger kan realiseres og økonomisk handlingsrom frigjøres.

På beredskapsområdet har både klimaendringer, økte krav til samfunnssikkerhet og den sikkerhetspolitiske situasjonen ført til større forventninger til kommunenes arbeid. Opprettelsen av felles beredskapsrådgiver for samarbeidskommunene har styrket kompetansen på området, og videreføring av ordningen vurderes som viktig for å sikre tilstrekkelig kapasitet og kvalitet i beredskapsarbeidet i årene framover.

Sykefraværet i stab har de siste årene vært svært lavt, men i en liten sektor kan fravær hos enkeltpersoner få store konsekvenser for tjenesteproduksjonen. Det vil derfor fortsatt være viktig å arbeide aktivt med nærvær og arbeidsmiljø, i tillegg vil samarbeid på tvers av kommuner og interkommunale nettverk være viktige tiltak for å redusere sårbarhet, sikre tilgang til kompetanse og styrke robustheten i tjenestene.

Konsekvens for sektoren

Budsjettforslaget for 2027 viderefører i hovedsak dagens tjenestetilbud innen stabsområdet. Det er ikke foreslått reduksjoner i bemanning for 2027, men blir vurdert utover i planperioden i god tro med gevinstrealisering av anskaffede verktøy. Tjenestene innen personal, organisasjonsutvikling, internkontroll, arkiv, innkjøp og politisk sekretariat opprettholdes på dagens nivå.

Den største utfordringen i perioden vil nok være kostnadsveksten innen IKT. Budsjettforslaget fra FARTT IKT innebærer en økning som er høyere enn ordinær lønns- og prisvekst. Økningen skyldes blant annet økte vedlikeholdskostnader på eksisterende systemer, overgang til skytjenester og skjerpede krav til informasjonssikkerhet og digital beredskap. Selv om investeringene er nødvendige for å sikre stabile og sikre tjenester, legger utviklingen et betydelig press på kommunens økonomi. Dersom kostnadsveksten fortsetter uten tilsvarende gevinstrealisering og effektivisering i organisasjonen, vil dette kunne bidra til å redusere kommunens økonomiske handlingsrom i årene som kommer.

Innen beredskap foreslås det å videreføre den interkommunale beredskapsrådgiverstillingen etter at prosjektfinansieringen opphører. Dette medfører en ny varig kostnad for kommunen fra 2027. Samtidig vurderes dette som nødvendig for å møte økte forventninger og krav knyttet til samfunnssikkerhet, klimaendringer, totalberedskap og oppfølging av nasjonale føringer. Styrkingen forventes å gi bedre kvalitet i beredskapsarbeidet, økt samordning mellom kommunene og bedre oppfølging av risiko- og sårbarhetsarbeid.

Prisvekst utover ordinær lønns- og prisjustering påvirker også flere andre tjenesteområder. Dette gjelder blant annet arkivtjenester, bedriftshelsetjeneste, revisjon, kontrollfunksjoner og medlemskap i interkommunale og nasjonale samarbeidsorganisasjoner. Hver enkelt økning er relativt begrenset, men samlet bidrar de til å redusere muligheten for å omprioritere midler til nye tiltak.

De største risikofaktorene vurderes å være:

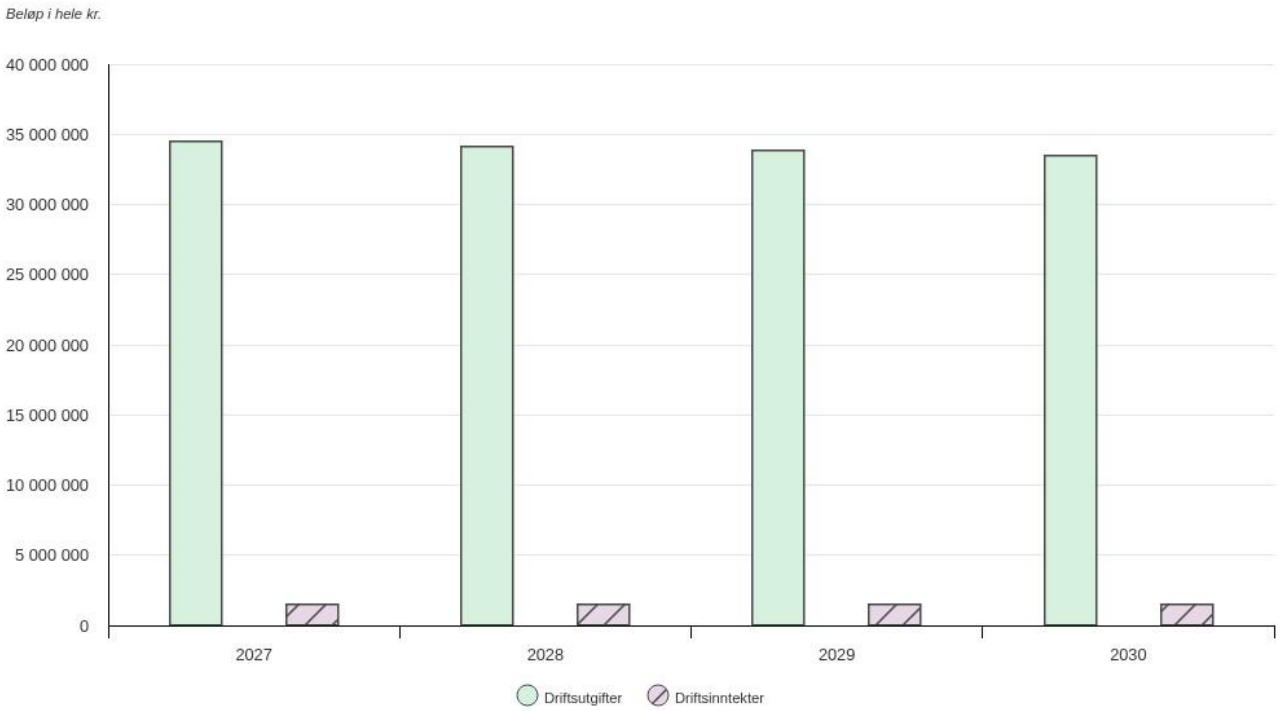
- Fortsatt sterk kostnadsvekst innen IKT uten at kommunen klarer å realisere tilsvarende gevinster gjennom effektivisering og digitalisering.
- Økende krav til cybersikkerhet og digital beredskap som kan medføre ytterligere investerings- og driftskostnader.
- Økte forventninger til beredskapsarbeid fra statlige myndigheter uten tilsvarende finansiering.
- Begrenset økonomisk handlingsrom som følge av generell prisvekst på interkommunale tjenester og lovpålagte oppgaver

For å opprettholde tjenestekvalitet og måloppnåelse vil det være nødvendig å prioritere:

- Økt fokus på gevinstrealisering ved investeringer i digitale løsninger.
- Samordning og effektivisering av arbeidsprosesser på tvers av enheter.
- Tiltak som styrker informasjonssikkerhet og beredskap.
- Kompetanseutvikling og lærlingeordninger som bidrar til framtidig rekruttering.
- Tydelig prioritering av lovpålagte oppgaver og oppgaver med høy samfunnskritisk betydning.

De fleste økonomiske konsekvensene vil få virkning fra 1. januar 2027. Kostnadsøkningen knyttet til FARTT IKT og videreføring av interkommunal beredskapsrådgiver vil ha full budsjettmessig effekt i 2027. Eventuelle gevinster knyttet til digitalisering, effektivisering og forbedret internkontroll bør forventes å kunne realiseres gradvis i perioden 2027-2030.

Driftsutgifter og inntekter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**29 944**	**29 944**	**29 944**	**29 944**
Sum Vedtak forrige periode	**155**	**-200**	**-40**	**-40**
Sum Lønnsvekst	**408**	**408**	**408**	**408**
Konsekvensjusteringer	**563**	**208**	**368**	**368**
Konsekvensjustert ramme	**30 507**	**30 152**	**30 312**	**30 312**
Innsparingstiltak				
Reduksjon bemanning - 2027	-227	-227	-627	-1 027
Refusjon fra staten - lærling - 2027	-260	-260	-260	-260
Sum Innsparingstiltak	**-487**	**-487**	**-887**	**-1 287**
Nye tiltak				
Felles beredskapsrådgiver Nord-Østerdal	165	165	165	165
Økning andel til FARTT utover ordinær prisvekst 2027	554	554	554	554
Økning av avsetning til lønnsoppgjøret i 2027	1 835	1 835	1 835	1 835
Økt overtid og PCer valg 2027	36	0	0	0
Økte utgifter Abakus, IKA og kontingenter - 2027	294	294	294	294
Økte utgifter kontroll og revisjon - 2027	55	55	55	55
Sum Nye tiltak	**2 939**	**2 903**	**2 903**	**2 903**
Nye tiltak og realendringer	**2 452**	**2 416**	**2 016**	**1 616**
Ramme 2027-2030	**32 959**	**32 568**	**32 328**	**31 928**

Stab

Tjenesteområder

Stabstjenesten ivaretar flere støttefunksjoner innen kommunens drift og utvikling, blandt annet:økonomi, personal,lønn, service, internkontroll, beredskap. Budsjettmessig er det fordelt slik

• Stabstjenester
• IKT-drift
• Fellesutgifter
• Internkontrollsystemet
• Felles personaltiltak
• Salgs- og skjenkebevillinger
• Beredskap
• Kommunedirektør
• Avsatt til lønnsoppgjør
• Politisk virksomhet
• Revisjon og kontroll

Innledning

Stab har en rolle som skiller seg noe fra de øvrige sektorene i kommunen. De fleste oppgavene utføres på organisasjonsnivå og har som formål å støtte hele kommunen og de øvrige enhetene i deres tjenesteproduksjon. Dette omfatter blant annet arbeid innen personal, økonomi, digitalisering, politisk sekretariat, beredskap, organisasjonsutvikling og overordnet styring.

Samtidig har stab også oppgaver som er rettet direkte mot innbyggerne, blant annet gjennom servicetorg, valggjennomføring, informasjon, innsyn, skjenke- og salgsbevillgninger og ulike administrative tjenester.

I tillegg er stab en egen arbeidsplass med egne ansatte, arbeidsmiljøoppfølging, kompetanseutvikling og daglig drift på lik linje med andre sektorer. Sektoren ivaretar derfor både rollen som støttefunksjon for hele organisasjonen og som arbeidsgiver for egne medarbeidere.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Stab består av 10 ansatte fordelt på 9,2 årsverk. Åtte av stillingene er hele stillinger (100 %), mens én stilling er på 40 %. Av den samlede årsverksrammen er 0,8 årsverk knyttet til lærlingordningen. Årsverkene er fordelt på fagområder slik: 2 årsverk er knyttet til økonomi, 3 årsverk knyttet til HR, lønn og personal, 2.4 årsverk knyttet til servicetorget, 0.8 årsverk lærling og 1 årsverk ledelse og rollen som beredskapskoordinator. Ansatte i stab gjennomfører oppgaver på tvers av fagområder.

Alvdal og Tynset har felles eiendomsskattekontor med Tynset som vertskommune. Medgått tid for Alvdal er stipulert til 270 timer på årsbasis, noe som utgjør 0,15 årsverk. Kommunen kjøper innfordringstjenester fra Kapitalkontroll AS. Deler av dette dekkes fra purre-/omkostningsgebyr og renteinntekter.

Stabstjenesten ivaretar flere støttefunksjoner innen kommunens drift og utvikling, blandt annet:

Økonomi:

- Budsjett og økonomiplanlegging
- Regnskap og fakturering
- Økonomistyring og rapportering
- Innkjøpsansvar

Personal:

- Lønn og personalforvaltning

Administrasjon og støttefunksjoner:

- Saksbehandling og arkiv
- Informasjonsarbeid og politisk sekretariat
- IKT og IKT-sikkerhet (Kostnad knyttet til FARTT IKT IKS ligger til stab)
- Servicetorg med publikumsmottak
- Sentralbord og postmottak
- Internkontroll
- Organisasjonsutvikling
- Salgs- og skjenkebevillinger for alkohol
- Gjennomføring av valg
- Beredskapskoordinering
- Godkjenne og føre tilsyn som barnehagemyndighet

Stabstjenesten har også budsjettansvar for følgende områder:

- Politisk virksomhet
- Revisjon og kontroll
- Beredskap
- Kommunedirektørens virksomhet

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**29 944**	**29 944**	**29 944**	**29 944**
Sum Vedtak forrige periode	**155**	**-200**	**-40**	**-40**
Sum Lønnsvekst	**408**	**408**	**408**	**408**
Konsekvensjusteringer	**563**	**208**	**368**	**368**
Konsekvensjustert ramme	**30 507**	**30 152**	**30 312**	**30 312**
Innsparingstiltak				
Reduksjon bemanning - 2027	-227	-227	-627	-1 027
Refusjon fra staten - lærling - 2027	-260	-260	-260	-260
Sum Innsparingstiltak	**-487**	**-487**	**-887**	**-1 287**
Nye tiltak				
Felles beredskapsrådgiver Nord-Østerdal	165	165	165	165
Økning andel til FARTT utover ordinær prisvekst 2027	554	554	554	554
Økning av avsetning til lønnsoppgjøret i 2027	1 835	1 835	1 835	1 835
Økt overtid og PCer valg 2027	36	0	0	0
Økte utgifter Abakus, IKA og kontingenter - 2027	294	294	294	294
Økte utgifter kontroll og revisjon - 2027	55	55	55	55
Sum Nye tiltak	**2 939**	**2 903**	**2 903**	**2 903**

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Nye tiltak og realendringer	2 452	2 416	2 016	1 616
Ramme 2027-2030	32 959	32 568	32 328	31 928

Oppvekst

Innledning

Felles for hele sektoren

Målene i oppvekstplanen for Alvdal kommune:

1. *Barn og unge skal få en oppvekst som gir god psykisk og fysisk helse.*
2. *Barn og unge skal vokse opp i et inkluderende samfunn.*

Hovedmål i strategisk plan tverrfaglig samarbeid og forebyggende innsats for barn, unge og familier:

- *Flere utsatte barn og familier skal få den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt.*

Det ytes omfattende og sammensatte tjenester til alle barn og unge som omfattes av sektoren. Alvdal kommunes fremste ressurs på dette området er de ansatte. Ansatte i Alvdal kommune har med utgangspunkt i sine profesjoner klare forventninger til både utvikling, danning og utdanning. Kartlegginger som *Elevundersøkelsen* viser at skoleelever jevnt over trives på skolen, og at de opplever faglig utvikling. Foreldreundersøkelsen i barnehage viser også gode resultater på flere parametre. I løpet av de siste seks årene har det vært et økende fokus på trivsel, trygghet og utvikling av god psykisk helse. Dette er i tråd med både nasjonale og lokale målsettinger, deriblant målene i oppvekstplanen for Alvdal kommune. Samtidig skal det være et høyt fokus på utvikling og læring. I dette spennet står den enkelte ansatte hver dag. Det gjøres mangfoldige avveininger mellom hva det enkelte barnet har behov for og gruppen som helhet. Det som i øyeblikket kan oppleves hos barnet som utfordrende og vanskelig, er det som trengs i det neste øyeblikket for å oppleve mestring. Uten utfordringer blir det lite utvikling.

Fellesskolen står under press og Fellesskoleutvalget har kommet med sin NOU 2026:10. *Fellesskolen. Bærebjelken i framtidens samfunn.*

Fra sammendragets siste avsnitt leser vi:

"Fellesskolen er en viktig samfunnsinstitusjon, og investeringene i skolen må samsvare med samfunnets forventninger til hva skolen skal bidra med. Forventningene om en likeverdig opplæring i framtidens fellesskole krever en langsiktig prioritering av ressurser til skolen. Den demografiske utviklingen og presset på offentlige ressurser øker risikoen for at skoleøkonomien nedprioriteres. Utvalget foreslår tiltak som kan redusere denne risikoen. Utvalget foreslår at staten finner en måte å ta hensyn til forskjellen mellom gjennomsnittlige og marginale kostnader per elev når kommunenes midler trekkes som følge av fallende elevtall. Utvalget foreslår å utrede en ny ressursnorm for grunnskolen, og å beholde en justert versjon av lærernormen inntil en slik ressursnorm er på plass." (NOU 2026: 10 Fellesskolen – Bærebjelken i framtidens samfunn - regjeringen.no, 29.09.26) NOU-en er på høring høsten 2026. Det blir spennende å se hva som kommer i fremtiden på dette området.

Staten satser på kompetanseutvikling for hele sektoren gjennom systematisk arbeid med kvalitetsutvikling i barnehage og grunnopplæring. Det inneholder muligheter for individuell og kollektiv kompetanseutvikling. Utdanningsdirektoratet har også kommet med tilskudd til støtte til grunnutdanning for ansatte i barnehager.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sektoren består av

- Alvdal barnehage Øwretun.
- Alvdal barnehage Plassen.
- Alvdal barneskole og kulturskole.
- Alvdal ungdomsskole.

Interkommunale tjenester og tiltak som hører til sektoren og som har Tynset som vertskommune.

- PP-tjenesten (pedagogisk - psykologisk tjeneste).
- Barneverntjenesten i Nord-Østerdal.
- Felles kompetanseheving barnehage og skole.

Tjenestene skal leveres i tråd med lov og forskrift for å sikre alle barn en trygg og god oppvekst.

Utfordringer og strategi

Demografi og ressurstilgang

I ei tid der demografien for oppvekstsektoren ikke er den gunstigste står en fremfor nedgang i tilgangen på økonomiske ressurser. Alvdal kommune opplever den samme utviklingen som resten av Distrikts-Norge når det kommer til demografi. Det er store barnekull fra etterkrigstiden som blir pensjonister og som etter hvert er i behov for omfattende kommunale tjenester, og det fødes færre barn. På sikt skal dette medføre reduserte behov innen oppvekstsektoren. Færre barnehageplasser og færre elever på skolen. Gjennomsnittlige fødselstall i Alvdal kommune har i følge SSB i årene 2000 - 2024 vært 26,3. 2006 var det året med flest fødte, 36 stykker. 2023 var det året med færrest fødte, 18 stykker. I SSB sin fremskriving av fødselstallene legger de seg på 20 fødsler i året, altså noe lavere enn det som har vært tilfellet de siste 24 årene. Antall barn i det enkelte alderstrinn i barnehagen bekrefter også dette. For å budsjettere realistisk og i balanse for årene som kommer er det viktig at kommunen legger til grunn samme prognose som staten benytter. Dersom dette slår til og inntektene går ned er det viktig at sektoren har en så rasjonell drift som mulig der en ivaretar barnas behov og rettigheter, de ansattes behov og rettigheter og kommunens behov for ansvarlig økonomisk drift.

Tiltak:

- Det blir viktig å holde investeringsbehovet så lavt som mulig for å unngå økte finanskostnader som igjen er med på å redusere det driftsmessige handlingsrommet for sektoren.
- I løpet av økonomiplanperioden legges det opp til en reduksjon av 2 årsverk. Slik reduksjon vil skje ved naturlig avgang.
- Bruk av ansatte på tvers av enheter innenfor sektoren må også vurderes for å holde vikarkostnader nede.Utnytte tilgjengelige ressurser og kompetanse.

Redusert oppholdsbetaling barnehage

Staten legger opp til i sine overføringer reduksjon i det økonomiske handlingsrommet til oppvekstsektoren på den ene siden, og utvider rettighetene til målgruppen på den andre siden. Full plass i barnehage i dag er i praksis gratis. 700 kr for det første barnet per måned. Noe av dette kompenseres i økt rammetilskudd til kommunen, uten at det er øremerket. Det gir problemer for kommunen når ressurstilgangen forventes redusert for å dekke opp demografiutviklingen. Mer av kommunens ressurser vil måtte gå til helse- og omsorgssektoren. Allikevel gir det økonomiske problemer ettersom andelen barn som nå benytter 5-dagers tilbud har økt, og det må bemannes i tråd med dette. Alvdal barnehage har over år drevet rimeligere enn andre sammenlignbare kommuner og dette må opprettholdes videre. Samtidig er det viktig å understreke problemer knyttet til de reduksjoner staten legger opp til med utgangspunkt i demografien på den ene siden og utvidelse av målgruppens rettigheter på den andre siden.

Tiltak:

- Kommunen må styre sine ressurser så effektivt som mulig.

Bemanning barnehager og rekruttering av barnehagelærere

Tilgangen på barnehagelærere har i løpet av noen få år gått fra tilstrekkelig til delvis mangelfull. Tidligere kunne man som regel få mange kvalifiserte søkere på hele faste stillinger, også vikariat som gjaldt for hele barnehageår. Dette har endret seg. Får man i tillegg behov for å rekruttere barnehagelærere i løpet av barnehageåret er det få eller ingen kvalifiserte søkere. Dette medfører økt

andel søknader om dispensasjon fra utdanningskravet. Dette er et problem for flere kommuner enn bare Alvdal kommune. Det medfører også et dårlig resultat i KOSTRA. Allikevel tas det noen grep rundt dette lokalt. En løsning er å rekruttere inn arbeidstakere som er villig til å ta grunnutdanningen mens de er i jobb. Dette medfører en del fravær knyttet til permisjoner for studiesamlinger og praksis. Dette er fravær som må dekkes opp av noen. Enhetslederne bruker mye tid på å håndtere fravær av forskjellige karakter med det utgangspunktet at det for barna er viktig med trygge, varme og forutsigbare voksne. Det er alltid en avveining mellom arbeidstakers rettigheter som gir et fravær og barnets rett til et trygt og godt barnehagemiljø. Uavhengig av årsaken til fravær, medfører fravær et brudd i forutsigbarheten ovenfor barna som må dekkes opp etter beste evne. Det vil være ulik opplevelse av hva som er tilstrekkelig bemanning, men Alvdal kommune bemanner samlet sett fortsatt med noe høyere grunnbemanning enn minimumskravet.

Tiltak:

- Alvdal kommune har over år bemannet over minstekrav i norm for å sikre uttak av plantid, samt for å kunne ta unna noe akutt vikarbehov. Det videreføres.
- Alvdal kommune mottar tilskudd fra Utdanningsdirektoratet for toppet bemanning.
- Alvdal kommune satser på ansatte som ønsker grunnutdanning som barnehagelærer ved bruk av tilskudd fra Utdanningsdirektoratet og en fleksibel tilnærming i arbeidshverdagen.
- Ledelsen i sektoren og HR-leder deltar på utdanningsmesse ved Dronning Mauds Minnes Høgskole i Trondheim i 2027.

Barnevernsreformen

Strategisk plan tverrfaglig samarbeid og forebyggende innsats for barn, unge og familier er i 2027 inne i sitt fjerde år. Konsekvensen av planen så langt er opprettelsen av Tverrfaglig SamhandlingsTeam (TST) og utviklingen av generell foreldreveiledning. Alvdal kommune deltar sammen med de andre FARTT-kommunene i implementeringen og utviklingen av planen.

Tiltak:

- Planen skal revideres og videreutvikles i 2027.
- Fokus på måloppnåelse, der effekten av det vi faktisk gjør måles. Ut fra det eventuelt forsterke eller korrigere arbeidet.

Læremidler, analoge og digitale

Samfunnsdebatten raser for tiden rundt bruken av skjermer i skolen. Debatten ender fort opp med steile fronter med argumenter for og imot. Det debatten desverre ikke tar opp i seg er at det i barnehage og skole skal være pedagogisk bruk av skjerm. Det er noe annet enn scrolling på sosiale medier og videoer på youtube. Digitale ferdigheter er en grunnleggende ferdighet dagens barn må tilegne seg, og det skal skje i skolen. For å kunne imøtekomme dette kravet kreves det digitale læremidler. Samtidig glemmer ikke sektoren de fysiske læremidlene. I økonomiplanperioden må det igangsettes utskifting av Chromebook, det er etterhvert behov for å fornye maskiner elevene bruker.

Tiltak:

- Årlig innkjøp av maskiner på mellomtrinn og ungdomstrinn i en treårsperiode for å skifte ut eksisterende maskinpark, og for å spre kostnaden ut over flere år. Utskiftingstakt som gir et jevt kostnads-/driftsnivå.
- Maskiner som blir til overs med bakgrunn i redusert elevtall benyttes som reservemaskiner.
- Kommunen mottar tilskudd til innkjøp av fysiske læremidler, i tillegg til at det budsjetteres med noe innkjøp.

Kompetanseutvikling i sektor

Det er en ny statlig ordning for kollektiv og individuell kompetanseutvikling for alle ansatte i sektorens virkeområde. Målgruppen utvides fra det som tidligere var forbeholdt lærere i grunnskolen, til å gjelde alle ansatte som jobber med barn og unge. Det skal gis permisjon på like vilkår. Alvdal kommune mottar tilskudd fra Utdanningsdirektoratet for denne ordningen. Tidligere år har Alvdal kommune sendt 4-5 lærere på videreutdanning årlig ettersom daværende tilskuddsordning ga rom for dette. Alvdal kommune mottok for skoleåret 2026/2027 kun midler til å sende en ansatt i hele sektoren på videreutdanning. Det vil kontinuerlig være behov for kompetanseutvikling i sektoren. Kollektiv for å løfte hele laget med ansatte, individuelt for å imøtekomme krav i lov og forskrift, samt for økt motivasjon hos den enkelte ansatte.

Tiltak:

- Samle opp tilskuddsmidler for å sende flere ansatte på videreutdanning. Tilskuddsmidlene må benyttes innen tre år fra tildelingsdato.
- Benytte egne bundne fondsmidler til kollektiv eller individuell kompetanseutvikling.
- Fortsatt delta aktivt i regionalt kompetansenettverk som danner grunnlaget for den kollektive kompetanseutviklingen.

Barnevernstiltak:

Det har vært en stor vekst i kostnader knyttet til spesielt barneverntiltak utenfor hjemmet. Det innebærer plassering av barn i beredskaps-/fosterhjem, eller i institusjon. Dette er tiltak som vil vare over flere år, og vil mest sannsynlig virke inn på hele økonomiplanperioden.

Tiltak:

- Sektoren må tilpasse rammene til en viss grad for å imøtekomme disse økte kostnadene.
- Sektoren vil behøve styrking av rammen for å imøtekomme de økte kostnadene en ikke klarer å redusere i eksisterende drift.
- Det vil søkes om midler der det er mulig.

Klima og energi

Ny Kommunedelplan for klima og energi ble vedtatt i 2023. Tilhørende denne planen er det et handlingsprogram. For oppvekstsektoren gjelder følgende strategier spesielt:

- økt kompetanse og holdningsskapende arbeid blant egne ansatte, elever og foresatte
- legge til rette for reduserte utslipp fra transport
- stille klimakrav ved kjøp av materiell og utforming av måltider
- effektiv energibruk i egne lokaler
- legge til rette for kildesortering og ombruk

Det vises til planen med tilhørende handlingsdel som sier hvilke tiltak som skal gjennomføres.

Konsekvens for sektoren

Demografi og ressurstilgang

- Reduksjon av ansatte i laget rundt barnet kan redusere sektorens muligheter for forebyggende innsats og kan medføre økt behov for mer omfattende tiltak senere i økonomiplanperioden.
- Ved en reduksjon i antall barn skal en kunne anta at behovet for antall ansatte, også avtar men lovgiver øker individets rettigheter og gjør det problematisk for kommunen å redusere sine kostnader selv ved en nedgang i elevtall.
- Det antas at en kan effektuere reduksjonen på to årsverk i løpet av 2027, men det vil ikke få helårsvirkning før i 2028.

Redusert oppholdsbetaling barnehage

- Det må påregnes noe ventetid før plass blir gitt om det medfører behov for økt bemanning.
- Familiers førsteønske om barnehageplass vil ikke nødvendigvis innfris, men de får tilbud om plass i den barnehageavdeling det er kapasitet jamfør kommunens politikk om supplerende opptak gjennom året.

Bemanning barnehager og rekruttering av barnehagelærere

- Det er et gode at bemanningen ligger litt over minstekravet i norm. Normen er en minimumsnorm, ikke et maksimumstak.
- Trekkes bemanningen ned på norm må kommunen gi avkall på tilskudd fra Utdanningsdirektoratet.

Barnevernsreformen

- En revisjon og utvikling av planen er med å opprettholde planens aktualitet ovenfor målgruppen. Det er positivt.

Læremidler, analoge og digitale

- Økte driftskostnader knyttet til læremidler påvirker sektorens økonomiske handlingsrom om det ikke tilføres mer ressurser.

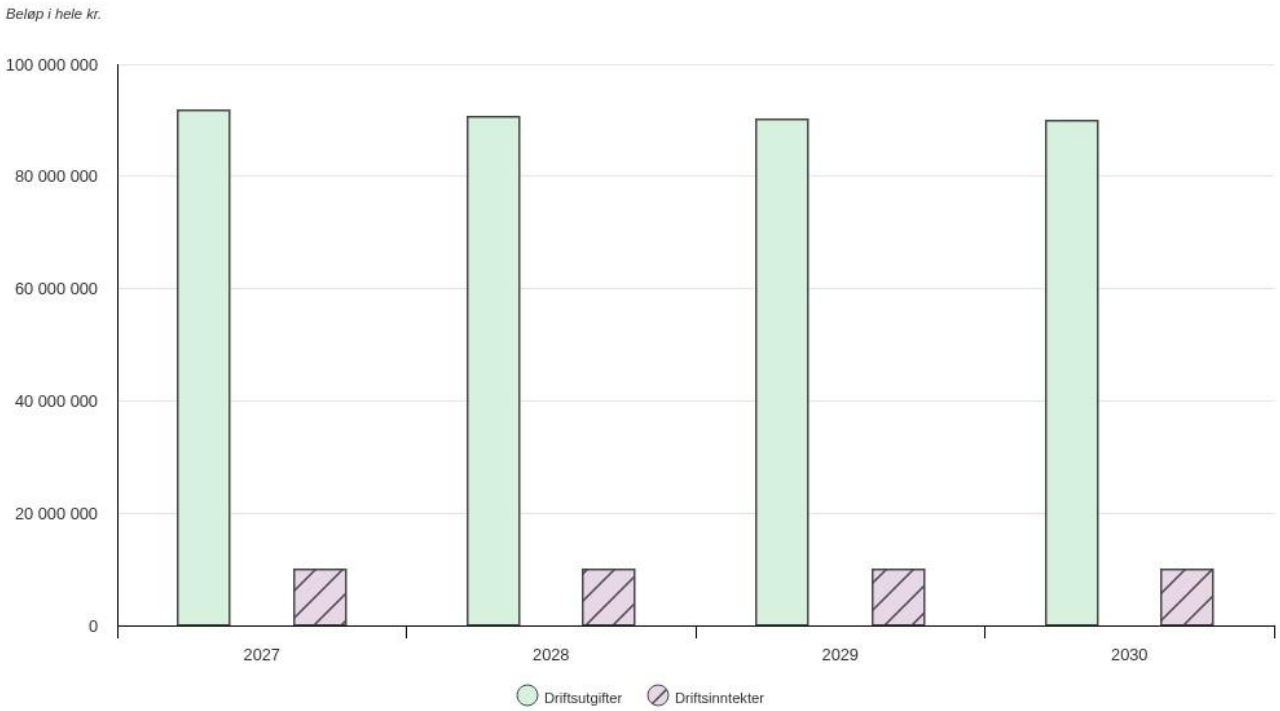
Kompetanseutvikling i sektor

- Kommunen må ta en større del av kostnaden innenfor sektorens kompetanseutvikling enn hva som har vært tilfellet siden 2015. Uten økning av ressurs vil en måtte redusere antallet som kan gis muligheten for slik kompetanseutvikling.
- Endringen styrker opp under kollektiv kompetanseutvikling som kommer flere ansatte til gode.

Barnevernstiltak:

- Redusert økonomisk handlingsrom i de andre tjenestene i sektoren for å dekke opp økte kostnader i det interkommunale tilbudet.
- Rammeøkning til sektor vil påvirke de andre sektorenes økonomiske handlingsrom, om ikke kommunens samlede ressurstilgang styrkes fra statlig hold.

Driftsutgifter og inntekter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**79 928**	**79 928**	**79 928**	**79 928**
Sum Tekniske justeringer	**373**	**373**	**373**	**373**
Sum Vedtak forrige periode	**-1 752**	**-2 152**	**-2 552**	**-2 952**
Sum Lønnsvekst	**2 962**	**2 962**	**2 962**	**2 962**
Konsekvensjusteringer	**1 583**	**1 183**	**783**	**383**
Konsekvensjustert ramme	**81 511**	**81 111**	**80 711**	**80 311**
Innsparingstiltak				
Barneverntiltak, tilskudd fra IMDI 2027	-850	-850	-850	-850
Reduksjon annet forbruk - 2027	-85	-85	-85	-85
Reduksjon årsverk - Alvdal barneskole 2027	-1 000	-1 700	-1 700	-1 700
Redusert kostnad leirskole - 2027	-50	-50	-50	-50
Reduserte lønnsutgifter - 2027	-1 059	-1 059	-1 059	-1 059
Refusjon fødselspenger - 2027	-600	-600	-600	-600
Sum Innsparingstiltak	**-3 644**	**-4 344**	**-4 344**	**-4 344**
Nye tiltak				
Barneverntiltak, tiltak innenfor hjemmet 2027	326	326	326	326
Barneverntiltak, tiltak utenfor hjemmet 2027	2 672	2 672	2 672	2 672
Reduksjon refusjon andre kommuner og staten - 2027	880	880	880	880
Sum Nye tiltak	**3 878**	**3 878**	**3 878**	**3 878**
Nye tiltak og realendringer	**234**	**-466**	**-466**	**-466**
Ramme 2027-2030	**81 745**	**80 645**	**80 245**	**79 845**

Alvdal barnehage Plassen

Tjenesteområder

Barnehage
Plassen barnehage har 4 avdelinger, 2 avdelinger for de 2 yngste årskullene, og 2 avdelinger for de 3 eldste årskullene.

Innledning

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling". Barnehageloven formål, §1.

Barnehagen har ansvar for å tilby et trygt, inkluderende og kvalitativt godt barnehagetilbud i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale føringer. Tjenestene er rettet mot barn og deres familier.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barnehagen tilbyr et helhetlig barnehagetilbud for barn i alderen 1-6 år, i tråd med barnehageloven og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
Barnehagen holder åpent fem dager i uken fra kl. 06.45 til 16.30. Enheten er organisert i 4 avdelinger.

Barnegruppen varierer gjennom året, med økning i antall barn utover våren som følge av oppstart for nye barn etter hvert som de fyller ett år. Våren 2027 er det 62 barn i barnehagen, fordelt på 26 barn under tre år og 36 barn over tre år. Av disse går 13 barn ut som skolestartere høsten 2027.

Virksomheten er bemannet med enhetsleder, pedagogiske ledere, barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter.

Fødselskull i kommunen og antall barn i Plassen barnehagen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totalt	20	21	18	24	13	25
Antall med barneh.plass i Plassen barnehage	13	14	9	16	6	*4

*) starter våren 2027.

Opptaket våren 2027 vil gi svar på eksakt barnetall for barnehageåret 2027/2028. Det legges per i dag til grunn at antall nye barn som tas opp vil tilsvare antall barn som går ut av barnehagen.

Antall Årsverk

	Oppr budsj 2026	Pr. 16/8-26	1/1 - 31/12 2027
Årsverk	18	18	16,8

Antall årsverk inkluderer enhetsleder som utgjør 1 årsverk.

Alderssammensetningen i personalet gir en viss andel ansatte rett til uttak av ekstra ferieuker og seniordager. Dette gir behov for å bruke vikar for å opprettholde bemanningsnormen.

Konsekvenser for tjenesten

Videreføring av tiltak:

- Det er tatt ned 1,2 årsverk grunnet lavere barneantall. Konsekvensen kan merkes i vårhalvåret, da barnetallet er på sitt høyeste som følge av løpende oppstart av nye ettåringer. Med lavere bemanningsbuffer blir virksomheten mer sårbar ved fravær. Dette kan gi mindre fleksibilitet i den daglige driften og redusere muligheten til å sette inn ekstra ressurser ved behov. Bemanningen er innenfor både pedagog- og bemanningsnorm.
- Musikkpedagog. Siden barnehageåret 2023/2024 har barnehagen hatt et samarbeid med kulturskolen, det er kjøpt tjenester for å gjennomføre musikksamlinger i barnehagene. Omfanget har vært ca. 2 timer per uke, fordelt annenhver uke Øwretun og Plassen. Tilbudet har vært positivt, og bidratt til å få mer musikk inn i barnehagene. I budsjettrammen for 2027 ligger det inne kr. 45.000 til dette tiltaket i hver av barnehagene.
- Bemanning. Barnehagen har fortsatt rekrutteringsutfordringer, spesielt med tanke på pedagoger. Flere pedagoger har vært ute i permisjon barnehageåret 2025/2026. Det vil også være gjeldende for 2027. I tillegg er det lavere søkertall til barnehagelærerutdanningene. For å oppfylle kravet om pedagognorm er det i første del av barnehageåret 4 pedagogiske ledere/barnehagelærere på dispensasjon fra utdanningskravet. Barnehagen har fokus på å styrke pedagogteamet. Det prioriteres tid til plantid, veiledning og oppfølging for å kunne utføre de administrative oppgaver på en tilfredsstillende måte. Det tas en løpende vurdering på behovet for bemanning, i sammenheng med bemanningsnorm, pedagognorm, og antall barn. I utgangspunktet er barnehagen bemannet noe over minimumsnormen for grunnbemanning, og har derav redusert vikarbudsjettet. Det er 3 ansatte som nå tar grunnutdanning barnehagelærer. Fravær dekkes i utgangspunktet innenfor opprinnelig bemanning.

Foreldrebetaling

- I sammenheng med redusert makspris som ble innført fra 01.08.2024 og med ytterligere reduksjon i foreldrebetalingen fra 01.08.2025, vil barnehagen ha et inntektstap. Dette gjelder både søskenmoderasjon og rett til redusert foreldrebetaling pga lav inntekt, da flere vil innfri kravene til denne retten. Noe av dette dekkes gjennom økt rammetilskudd, men dette er ikke øremerkede midler.

Bosetting /integrering

- Plassen barnehage har for tiden få barn med flerspråklig bakgrunn.

Fokusområder

- Sammen med resten av oppvekstsektoren er hovedtemaet psykisk helse og livsmestring. Barnehagen har et kontinuerlig fokus på kompetanseutvikling, og i barnehageåret 2026/2027 vil personalet styrke sin kompetanse innen foreldresamarbeid i barnehagen. Dette skjer i samarbeid med Alvdal barnehage Øwretun og Universitetet Innlandet.
- I august 2025 ble barnehagens plan for et trygt og godt barnehagemiljø ferdigstilt. Planen bygger på gjeldende lovverk og er et resultat av personalets arbeid med kompetansepakken *«Inkluderende barnehagemiljø fritt for krenkelser»*, som har vært et satsingsområde de to

foregående årene. Planen skal bidra til å sikre et inkluderende og trygt miljø for alle barn i barnehagen.

- Parallelt gjennomføres kompetanseheving innen *pedagogisk ledelse* for barnehagens pedagoger. Dette skjer i samarbeid med Universitetet Innlandet og Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SEPU). Målet er å styrke den pedagogiske ledelsen og videreutvikle profesjonsfellesskapet.
- I januar 2027 gjennomføres Utdanningsdirektoratets *Foreldreundersøkelse.* Dette for å kartlegge brukernes tilfredshet, trivsel og opplevelse av barnehagetilbudet.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**13 105**	**13 105**	**13 105**	**13 105**
Sum Tekniske justeringer	**58**	**58**	**58**	**58**
Sum Vedtak forrige periode	**-412**	**-412**	**-412**	**-412**
Sum Lønnsvekst	**594**	**594**	**594**	**594**
Konsekvensjusteringer	**240**	**240**	**240**	**240**
Konsekvensjustert ramme	**13 345**	**13 345**	**13 345**	**13 345**
Innsparingstiltak				
Reduserte lønnsutgifter - 2027	-1 059	-1 059	-1 059	-1 059
Sum Innsparingstiltak	**-1 059**	**-1 059**	**-1 059**	**-1 059**
Nye tiltak og realendringer	**-1 059**	**-1 059**	**-1 059**	**-1 059**
Ramme 2027-2030	**12 286**	**12 286**	**12 286**	**12 286**

Alvdal barnehage Øwretun

Tjenesteområder

Barnehage

Innledning

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen har ansvar for å tilby et trygt, inkluderende og kvalitativt godt barnehagetilbud i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale føringer. Tjenestene er rettet mot barn og deres familier.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Antall barn

Barnehagen tilbyr 4- og 5- dagers plass. Barnehagen har noe høyere barnetall på våren sammenlignet med høsten, dette har sammenheng med oppstartstidspunkt for barna som fyller 1 år, samt supplerende opptak. Barneantallet har de siste årene hatt en svak nedgang.

Fødselskull i kommunen og antall barn i Øwretun Barnehage

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totalt	20	21	18	23	12	25
Antall med bhg. plass i Øwretun Barnehage	9	13	10	13	5	1

Antall årsverk

	Oppr. budsjett 2026	16.8-31.12.2026	1.1-31.12.2027
Årsverk	15,6	15,6	15,6

Alle tall inkluderer enhetsleder som utgjør 1 årsverk.

Bemanning

I 2027 videreføres antallet årsverk. Bemanningen ligger fra høsten 2025 noe høyere enn tidligere år. Dette har bakgrunn i behov for høyere bemanningstetthet rundt barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Barnehagen fra høsten 2025 lokalisert på to ulike steder, småbarnsavdelingene i Øwretun, og storbarnsavdelingene på Grindegga i det gamle samfunnshuset. Dette gjør at mulighetene for å benytte personalressurs på tvers av husene slik barnehagen tidligere har gjort, blir vanskeligere. Fra ca februar 2027 er barnehagen igjen samlet på samme tomt, storbarnsavdelingene og administrasjonen i et splitter nytt bygg. De store utfordringene en har stått overfor knyttet til rekruttering, spesielt pedagoger, ser ut til å fortsette. Det tas en løpende vurdering av behovet for bemanning, i sammenheng med bemanningsnorm, pedagognorm og antall barn.

Konsekvenser for tjenesten

Foreslått budsjett muliggjør videreføring av tjenesten, innenfor bemanningsnorm og pedagognorm.

Tilbud om varmmat i barnehagen videreføres, og det samme gjør kjøp av tjenester fra kulturskolen.

Størstedelen av inventar og utstyr til nytt bygg , samtidig som det kan bli behov for mindre innkjøp når en har flyttet inn i bygget og ser behovet.

Budsjettposten til klesgodtgjøring for ansatte står uendret. Særavtalen ble reforhandlet med arbeidstakerorganisasjonene i 2026, og det er nå opp til hver kommune å inngå lokale avtaler med sine organisasjoner. Denne avtalen er ikke inngått per 1.10.26. Avhengig av resultatet kan det bli kostnader utover budsjettert hva gjelder utgifter til arbeidsklær/klesgodtgjøring.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**11 310**	**11 310**	**11 310**	**11 310**
Sum Tekniske justeringer	**-75**	**-75**	**-75**	**-75**
Sum Vedtak forrige periode	**-561**	**-561**	**-561**	**-561**
Sum Lønnsvekst	**429**	**429**	**429**	**429**
Konsekvensjusteringer	**-207**	**-207**	**-207**	**-207**
Konsekvensjustert ramme	**11 103**	**11 103**	**11 103**	**11 103**
Ramme 2027-2030	**11 103**	**11 103**	**11 103**	**11 103**

Alvdal Barneskole

Tjenesteområder

- Alvdal barneskole 1.-7.tr
- Skolefritidsordningen Il Tempo SFO
- Alvdal kulturskole

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barneskolen 1.-7.

Årstrinn	25/26	26/27	27/28	28/29
1	30	22	23	27
2	27	31	22	23
3	31	25	31	22
4	29	30	25	31
5	38	27	30	25
6	34	37	27	30
7	32	33	37	27
	221	205	195	185

Tall pr 1.10.26.Høsten 2026 har skolen 3 ansatte ute i foreldrepermisjon. En vil komme tilbake i høst og to på vårhalvåret. Skolen har ansatt vikarer for hele året, så det vil teoretisk være noe overbemannet på våren. Erfaring tilsier at i løpet av året skjer det mye, noen slutter, noen blir sykmeldte etc, så i praksis vil nok skolen ikke ha en overbemanning. Det er tungveiende grunner til at skolen ansetter for hele skoleåret. Det er svært vanskelig å få ansatt kvalifiserte lærere på kortere vikariater. Det er viktig for skolen og elevene å kunne gi elevene den opplæring de har rett på gjennom kvalifiserte lærere. Permisjoner og sykmeldinger dekkes i stor grad av NAV, men ikke hele utgiften. Når det er mange i permisjoner og sykmeldinger så har dette en betydelig negativ innvirkning på økonomien.

Alvdal barneskole vil i høst få en ny fremmedspråklig elev med behov for norskopplæring. De elevene skolen har mottatt tidligere har fortsatt store behov for språkopplæring. Skolens fremmedspråklige elever er på svært ulikt nivå både faglig og språklig noe som er svært ressurskrevende for skolen. Så selv om skolen har fått færre elever de siste årene, så har ikke behovet for lærertimer minket i samme grad.

Il Tempo SFO

Antall elever på SFO er vanskelig å anslå fremover, men det har i løpet av de to siste årene vært en stor økning i antall brukere. Det er pr i dag 58 elever tilmeldt i SFO. Det er grunn til å tro at det blir noe nedgang i antall elever i SFO siden det blir færre elever i kommende årskull enn hva vi har hatt. Samtidig ser en at prosentandelen av elever som bruker SFO har økt.

Klassetrinn	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029
1.tr.	22	15	16	16
2.tr.	18	24	15	15
3.tr.	17	13	20	13

4. tr.	3	5	5	4
m tr.	0	1	1	1

Det er pr i dag 12 timer gratis opphold for 1.-3.tr. Tilbudet har ført til en dobling av elevtallet - økte ressursbehov uten økning i inntekt. SFO drifter i dag innenfor bemanningsnormen ved at ressurser er flyttet fra skolen og inn i SFO.

Høsten 2026	**Totalt**	**Herav redusert betaling**	**Herav søskenmoderasjon**	**Herav friplass**
0-12 t i uka 1.-3.tr gratis	31			0
0-4,5 t/u	4			0
5-9,5 t/u	1			1
10-14,75 t/u	1	0		0
12,25-14,75 t/u	10		0	0
15 – 19,75 t/u	6			0
Over 20 t/full plass	5			0

Kulturskolen

	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Ant. elever	111	105	114	114	114

Elevtall per i dag er 114 ordinære, betalte helårsplasser, individuelt og i grupper. Kulturskolen omfatter et brett spekter av disipliner som sang, mellomtrinnskor, piano, bandinstrumenter, samspillgruppe Bo og Miljøtjenesten, treblås, messing, folkemusikk på fele, musikk og data, dans og teater. I tillegg kommer elevplasser knyttet til prosjektbaserte tiltak og aktiviteter der det samhandles med andre aktører. Eksempelvis «korps i skolen», som er musikktimen for 3. trinn, breddetilbud 1.trinn og musikk fra livets begynnelse. Elevplasser tilbys til voksne søkere når det er kapasitet. Utadrettet virksomhet som konserter og opptredener er en viktig del av skoleløpet i kulturskolen.

Kulturskolen er kommunens kulturelle ressurssenter, og samhandler bredt med ulike aktører innen oppvekst og det frivillige kulturlivet. Det er tett samarbeid skole – kulturskole, der flere av kulturskolen sine lærere underviser i grunnskolen, og det samhandles mye rundt større og mindre prosjekter. De yngste barna nås ved at kulturskolen er inne i barnehagene. Kulturskolen leverer dirigenttjenester til barnekor og blandetkor.

Samhandling mellom kulturskolene i regionen ses på som viktig både for fagfellesskap, rekruttering og utvikling. Små kulturskoler er sårbare med tanke på bemanning og rekruttering på lærersiden, da det er små stillinger og behov for spisset kompetanse. Skolen er glad for å ha en stabil, dyktig og dedikert stab.

Det vil pr 1.1.27. være en vakant stilling på 10% samt et vikariat på 10%. Undervisningsbehovet i disse prosentene dekkes opp ved kjøp av tjenester. Det må vurderes hvordan dette skal dekkes opp fra

høsten 2027, om man fortsatt skal kjøpe tjenester eller ansette noen fast i denne stillingsstørrelsen. Her vil det være kompetansen som blir avgjørende.

Konsekvenser for tjenesten

På grunn av redusert ressurstilgang legges det opp til reduksjon i enheten av ett årsverk i 2027. Årsverket tas ved naturlig avgang.

Konsekvens:

- Noe redusert voksentetthet rundt barna, antall elever går også ned.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**27 362**	**27 362**	**27 362**	**27 362**
Sum Vedtak forrige periode	**-558**	**-558**	**-558**	**-558**
Sum Lønnsvekst	**1 216**	**1 216**	**1 216**	**1 216**
Konsekvensjusteringer	**658**	**658**	**658**	**658**
Konsekvensjustert ramme	**28 020**	**28 020**	**28 020**	**28 020**
Innsparingstiltak				
Reduksjon årsverk - Alvdal barneskole 2027	-1 000	-1 700	-1 700	-1 700
Sum Innsparingstiltak	**-1 000**	**-1 700**	**-1 700**	**-1 700**
Nye tiltak og realendringer	**-1 000**	**-1 700**	**-1 700**	**-1 700**
Ramme 2027-2030	**27 020**	**26 320**	**26 320**	**26 320**

Alvdal ungdomsskole

Tjenesteområder

Grunnskole ungdomstrinn, 8. til 10. trinn.

Voksenopplæring etter Opplæringslovens §19-6.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Ungdomsskolen har de neste årene synkende antall elever, men fortsatt med gjevn størrelse på trinnene. Prognosen for økonomiperioden/de neste fire årene er:

Årstrinn	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2031
8. trinn	31	33	37	27	30
9. trinn	43	31	33	37	27
10. trinn	32	43	31	33	37
Totalt	106	107	101	97	94

Bemanningen tilpasses antall elever og behovene i elevmassen, og årsverkene er inklusive lærere/pedagoger, vernepleier, merkantil og rektor:

2022	2024	2025	2026	2027
16,7	17,5	20,5	20,5	19,5

Årsverkene er ikke jevne/stabile gjennom året siden det er flere som har fødselspermisjon i deler av året.

I årskullene i tiden fremover er det minste kullet på 27 og det største kullet 43 elever. Lærernormen er satt til 20 elever på ungdomsskolen, så det betyr at praksisen med å dele i to klasser fortsatt er noe som videreføres på skolen.

Konsekvenser for tjenesten

Høsten 2024 økte behovet for individuelt tilrettelagt opplæring på skolen, og dette behovet er økt ytterligere med de trinnene som er på skolen i dag. Dette er en rettighet elevene har som kun kan løses med økte ressurser. Skolen har derfor økt bemanningen fra høsten 2025 med ca 3 årsverk. Med det skolen vet om de kommende elevkullene vil dette behovet reduseres noe fra høsten 2027 og ytterligere høsten 2028.

Skolen har høsten 2026 organisert deler av tiltakene innenfor individuelt tilrettelagt opplæring i grupper. I hovedsak for å få et mer stabilt og bedre tilbud for elevene, men også for de ansatte. Det gir også en liten økonomisk innsparing.

For grunnskole er det en lærernorm som sier at det ikke skal være mer enn 20 elever i den ordinære undervisningen. Dette er et "teknisk" tall som regnes ut som et gjennomsnitt, og skolen har et lavere tall en normen. Det er derfor viktig at man ser på intensjonen som er å begrense antall elever som den enkelte lærer skal følge opp i undervisningen. For ungdomsskolen er det også en plassutfordring når antall elever blir høyere enn 20 i klasserommet. Det er derfor problematisk å organisere skolen/klassene på annen måte.

Fra høsten 2026 har skolen som et konkret innsparingstiltak organisert kullet med 43 elever (de som startet høsten 2025) slik at de i hovedsak er delt i to, i stedet for tre som det var på barneskolen og på 8. trinn.

Foreslåtte budsjettramme er ikke tilstrekkelig for å kunne videreføre dagens antall årsverk.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**15 373**	**15 373**	**15 373**	**15 373**
Sum Vedtak forrige periode	**-221**	**-621**	**-1 021**	**-1 421**
Sum Lønnsvekst	**672**	**672**	**672**	**672**
Konsekvensjusteringer	**451**	**51**	**-349**	**-749**
Konsekvensjustert ramme	**15 824**	**15 424**	**15 024**	**14 624**
Innsparingstiltak				
Reduksjon annet forbruk - 2027	-85	-85	-85	-85
Redusert kostnad leirskole - 2027	-50	-50	-50	-50
Refusjon fødselspenger - 2027	-600	-600	-600	-600
Sum Innsparingstiltak	**-735**	**-735**	**-735**	**-735**
Nye tiltak				
Reduksjon refusjon andre kommuner og staten - 2027	880	880	880	880
Sum Nye tiltak	**880**	**880**	**880**	**880**
Nye tiltak og realendringer	**145**	**145**	**145**	**145**
Ramme 2027-2030	**15 969**	**15 569**	**15 169**	**14 769**

Kommunalsjef oppvekst

Tjenesteområder

Budsjett for tjenester som er felles innad i sektor oppvekst. Det gjelder:

- Skoleskyss
- Pedagogisk/psykologiske tjenester (PPT)
- Logopedtjenester
- Barnevern
- Støtte til drift av Tynset studie- og høyskolesenter
- Utgifter knyttet til stillingen som kommunalsjef
- Sektorrelaterte prosjekter

Beskrivelse av dagens virksomhet

PP-tjenesten (Pedagogisk - psykologisk tjeneste) og logopedtjenesten

Organisering

PP-tjenesten og logopedtjenesten for Nord-Østerdal dekker kommunene Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Tolga og Tynset, der Tynset kommune er vertskommune. Kommunalsjefene for oppvekst i de seks kommunene i det interkommunale samarbeidet og PP- og logopedtjenesten møtes i fagråd 2-3 ganger i året.

PP-tjenesten og logopedtjenesten har 9,6 årsverk fordelt på 0,7 stilling ledelse, 2 stillinger i logopedtjenesten, 6,1 stillinger som pedagogisk-psykologiske rådgivere/pedagogiske rådgivere og 0,8 stilling merkantil.

Hver skole og barnehage har en eller flere kontaktpersoner i PP- og logopedtjenesten som har fast besøksplan mot den enkelte enhet. PPT bidrar i individsaker og i det systemiske arbeidet i enhetene med fokus på læringsmiljø, inkludering og tidlig innsats i barnehage og skole. PPT deltar også i systemisk arbeid gjennom deltakelse i mestringsteam/ressursteam og tverrfaglige samhandlingsteam, (TST).

Overordnede mål for tjenesten :

PP-tjenesten

- Faglig kompetent tjeneste som yter kvalitativt gode tjenester til barnehager og skoler. Utføre sakkyndig arbeid for barn, ungdom og voksne som har krav på det etter barnehageloven og opplæringsloven
- En synlig og tilgjengelig tjeneste som bidrar til helhet og sammenheng i tiltak med mål om at flere elever skal ha tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet.
- Arbeider forebyggende og systemrettet med fokus på læringsmiljø
- Bidra til inkludering og tidlig innsats i barnehage og skole

Logopedtjenesten

- Diagnostisere, utrede, behandle og veilede målgruppen som har krav på logopedtjenester etter barnehageloven og opplæringsloven

- Samarbeide tett med PP-tjenesten i veiledning av skole/barnehage og ved behov for sakkyndig vurdering.

Måloppnåelse

Brukere: Det er ikke utarbeidet noen brukerundersøkelse for PP-tjenesten eller logopedtjenesten.

Medarbeidere: Medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR ble gjennomført våren 2025 med skårer på alle ti faktorer over gjennomsnittet for både kommunen og landet for øvrig.

Utfordringer og strategi

- Skolene og barnehagene i det interkommunale PPT-samarbeidet har ulik møtestruktur og PPT deltar derfor på svært mange ulike samhandlingsarenaer i de seks kommunene. Som en følge av den nye opplæringsloven, har fagråd besluttet å utarbeide et felles målbilde for PPT. Målbildet skal reflektere en felles forståelse for hva som skal være skolens og PPT sitt ansvar, arbeidsoppgaver og arbeidsområder for å realisere intensjonene i opplæringsloven og andre sentrale styringsdokumenter. Målbildet gjelder i første omgang for skole, men det skal utarbeides et tilsvarende målbilde for barnehage når nytt lovverk for barnehage er vedtatt. Målbildet for PPT skole skal være ferdig i 2027.
- Arbeidet til PPT skal vris fra individorientert til mer systemrettet arbeid. Dette vil blant annet skje gjennom mer strukturert arbeid ute på enhetene i mestringsteam/ressursteam og TST (tverrfaglig samhandlingsteam).
- PPT skal bidra til organisatorisk læring på enhetene og samtidig sørge for at barn og elever som trenger det får utredning slik at en kan sette inn nødvendige tiltak for dem som trenger individuelt tilrettelagt opplæring.
- Det er fortsatt stort trykk på individsaker, og det har vært stort arbeidspress på tjenesten over mange år. Det jobbes for at dette presset skal bli mindre gjennom økt fokus på systemrettet arbeid.
- En PP-tjeneste og logopedtjeneste med god faglig kvalitet forutsetter at det legges til rette for å beholde og rekruttere kompetanse slik at tjenestens ansatte sammen utgjør et bredt fagfellesskap.

Barnevern

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barnevernstjenesten er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga og Tynset, der Tynset er vertskommune. Tjenesten er inndelt i to team; saksbehandlingsteam (inkl. undersøkelser) og omsorgsteam. Ansatte er sosionomer, barnevernspedagoger, barnehagelærere, jurist og merkantil/økonomikonsulent.

Barnevernstjenesten er representert i TST-teamene i kommunene (tverrfaglig samhandlingsteam). For andre samarbeidsinstanser som ikke deltar i TST, så som politi, ambulanse, fødeavdelingen, NAV osv, har tjenesten tilbud om egne samarbeidsmøter.

Det er døgnkontinuerlig vaktberedskap i barnevernet ved at de ansatte i barnevernstjenesten betjener vakttelefonen på dagtid mellom kl. 0800-1500. Resten av døgnet og i helger- og høytidsdager blir telefonen betjent av Ringsaker interkommunale barnevernvakt. Det er i tillegg to stedlige beredskapsvakter som rykker ut ved behov når Ringsaker har vurdert at det er nødvendig. Denne vakten

rullerer blant ansatte i barneverntjenesten. Vakten er en hjemmevakt og man er på vakt 1 uke av gangen.

Utfordringer og strategi

- Økonomi, Kostnadene i barnevernstjenesten totalt øker gjennomsnittlig i våre 5 kommuner, men ikke mer enn hos andre. Det tar tid før effekten av mer forebyggende arbeid i kommunene viser seg i færre barnevernssaker. Nord-Østerdal har vært tidlig ute og jobbet godt med sin forebyggende plan. I noen grad kan vi allerede nå se resultater der vi kan henvise familier til lavterskeltilbud i kommunen i stedet for å igangsette tiltak i barnevernstjenesten.
- Kompetanse. Barnevernstjenesten i Nord-Østerdal har kompetanseheving som ett av sine innsatsområder og deltar på ledersamlinger med statforvalteren og vi har benyttet oss av tilbud om etter- og videreutdanninger både for ledere og saksbehandlere i tjenesten.
- Digitalisering. Det er store mulighetsrom for gevinster og forbedringer innen kvalitet, effektivisering av arbeidsprosesser og økt brukermedvirkning på barnevernsområdet gjennom økt digitalisering. Vi fikk et nytt fagsystem i mars 2025. I starten har overgangen og opplæringsperioden krevd mye ressurser. Etter hvert er målet at det nye fagsystemet skal hjelpe oss med å effektivisere saksbehandlingen. Leverandør av fagsystemet er i gang med et utviklingsarbeid for å bruke KI i fagprogrammet, slik at saksbehandlingstiden kan kortes ned. Det er allerede flere muligheter til å samhandle digitalt med brukerne. Snart skal det komme en brukerdialog der foreldre og barn selv kan logge seg inn og lese sine dokumenter i barneverntjenesten.
- Fosterhjem. Tjenesten vil fremover ha mer fokus på å gjennomføre endringer i arbeidet å sette foreldre i stand til å få tilbake omsorgen for barna sine. Vi trenger mer systematisk oppfølging og hjelpetiltak til de som ønsker det, og hyppigere vurderinger av endringer i samværsordningene. Dette er nødvendig for å oppfylle kravene i EMK (europeisk menneskerettskonvensjon) som det har vært satt søkelys på i forbindelse med EMD-dommene (europeisk menneskerettsdomstol).
- Tverretatlig samarbeid. Et annet innsatsområde fremover er samarbeid med andre sektorer som arbeider med barn, unge og deres familier, forebyggende arbeid, tidlig innsats og forankring administrativt og politisk når det gjelder de oppgaver som ligger til kommunen på barnevernsfeltet. Målet er at kommunen skal legge forholdene til rette for å gi enda bedre kvalitative samordnede og tilpassede tjenester og utøve en enda mer helhetlig innsats til utsatte barn, unge og deres familier.

Overordnede mål for tjenesten, Barnevernstjenesten i Nord-Østerdal skal:

- Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.
- Ha høy og riktig kompetanse.
- Ha søkelys på å formidle hvordan barnevernet ivaretar samfunnsoppdraget etter lov om barneverntjenester, samt stimulere til samarbeid og samhandling på aktuelle arenaer.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett	**12 778**	**12 778**	**12 778**	**12 778**

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Sum Tekniske justeringer	**390**	**390**	**390**	**390**
Sum Lønnsvekst	**51**	**51**	**51**	**51**
Konsekvensjusteringer	**441**	**441**	**441**	**441**
Konsekvensjustert ramme	**13 219**	**13 219**	**13 219**	**13 219**
Innsparingstiltak				
Barneverntiltak, tilskudd fra IMDI 2027	-850	-850	-850	-850
Sum Innsparingstiltak	**-850**	**-850**	**-850**	**-850**
Nye tiltak				
Barneverntiltak, tiltak innenfor hjemmet 2027	326	326	326	326
Barneverntiltak, tiltak utenfor hjemmet 2027	2 672	2 672	2 672	2 672
Sum Nye tiltak	**2 998**	**2 998**	**2 998**	**2 998**
Nye tiltak og realendringer	**2 148**	**2 148**	**2 148**	**2 148**
Ramme 2027-2030	**15 367**	**15 367**	**15 367**	**15 367**

Helse og velferd

Innledning

Helse- og velferdssektoren i Alvdal kommune skal tilby trygge, tilgjengelige og faglig forsvarlige tjenester til innbyggerne gjennom hele livsløpet. Samtidig står kommunen overfor betydelige utfordringer knyttet til demografisk utvikling, økende tjenestebehov, knapphet på helsepersonell og strammere økonomiske rammer.

Utviklingen med flere eldre, flere innbyggere med sammensatte behov og økende forventninger til tjenestetilbudet stiller krav til kommunens evne til omstilling og prioritering. Innbyggernes forventninger til kvalitet og tilgjengelighet er naturlige og forståelige, men vil i flere tilfeller overstige de ressursene kommunen har til rådighet. Det blir derfor viktig å sikre at ressursene brukes målrettet og der behovene er størst, samtidig som kvalitet, trygghet og verdighet ivaretas.

For å møte framtidens utfordringer må helse- og velferdssektoren videreutvikles gjennom nye arbeidsformer, styrket samarbeid, målrettet kompetanseutvikling og økt bruk av teknologi der dette gir gevinster. Forebyggende innsats og tidlig intervensjon vil være sentrale virkemidler for å redusere framtidige tjenestebehov og bidra til en mer bærekraftig utvikling.

Kommuneplanens samfunnsdel legger til grunn at Alvdal skal være et *attraktivt, nyskapende og trygt lokalsamfunn* hvor innbyggerne har mulighet til å leve *gode liv*. Helse- og velferdssektoren har en sentral rolle i å realisere disse målene gjennom tjenester som støtter *mestring, deltakelse og livskvalitet*. Dette omfatter både forebyggende arbeid, helse- og omsorgstjenester, tilrettelagte boliger, psykisk helsearbeid og samhandling med spesialisthelsetjenesten og øvrige samarbeidspartnere.

Framskrivninger viser at tilgangen på arbeidskraft innen helse- og omsorgssektoren vil bli en av de største utfordringene i årene framover. Færre yrkesaktive per tjenestemottaker vil gjøre det nødvendig å organisere tjenestene på nye måter og gjennomføre strategiske investeringer. Blant annet innenfor kompetanse, teknologi og organisasjonsutvikling.

I økonomiplanperioden vil vi i sektor helse og velferd derfor være tydelig på både utfordringsbildet og de strategiske prioriteringene som må iverksettes for å sikre bærekraftige helse- og velferdstjenester. Målet er å møte framtidens behov innenfor tilgjengelige rammer, samtidig som kommunen ivaretar sitt samfunnsansvar og sine lovpålagte oppgaver overfor innbyggerne.

NOU 2026: 12, *En helsetjeneste* legges nå frem. Der vurderes flere ulike modeller for å sikre sammenhengende helse- og omsorgstjenester i Norge. det pekes på behov og mulige løsninger som vil påvirke kommunens rolle i tjenestene fram i tid.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Den offentlige helse- og omsorgstjenesten har som felles oppgave å ivareta innbyggernes behov for gode, trygge og sammenhengende tjenester innenfor de rammene som foreligger.

Sektor helse og velferd i Alvdal kommune vil i 2027 legge til grunn å ha til sammen 106,3 årsverk fordelt på 142 ansatte som yter et bredt spekter av tjenester til innbyggerne gjennom hele livsløpet.

I Alvdal kommune er sektor helse og velferd organisert med fire enheter:

- Enhet helse
- Bo- og miljøtjenesten
- Solsida omsorgsheim
- Hjemmebasert omsorg

  Hver enhet har egen enhetsleder som utgjør lederteamet i sektor helse og velferd. Vi har også samlinger med utvidet lederteam hvor avdelingsledere og tjenestekontoret deltar.

I tillegg består sektoren av

- Tjenestekontor
- Den kommunale delen av NAV
- Krisesentertilbudet til kommunens innbyggere
- Frivilligsentralen.

  Kommunalsjef helse og velferd er sekretær i *Rådet for eldre og personer med funksjonsnedsettelse* og deltar i *Koordinerende enhet***.**

Utfordringer og strategi

Den varslede helsereformen peker på behovet for sterkere kommunale tjenester, bedre samhandling mellom nivåene og tilstrekkelig kompetanse og kapasitet i hele helse- og omsorgskjeden. Utfordringene handler i mindre grad om ansvarsfordeling og i større grad om kapasitet, samhandling og evne til gjennomføring.

For Alvdal kommune innebærer dette at helse- og velferdssektoren må håndtere:

- Flere eldre med sammensatte og langvarige helseutfordringer.
- Økende behov for demensomsorg og pårørendestøtte.
- Større oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten til kommunen.
- Økt etterspørsel etter tjenester innen psykisk helse for barn, unge og voksne.
- Rekruttering, kompetanseutvikling og stabilisering av helsepersonell.
- Behov for effektivisering gjennom teknologi og nye arbeidsformer.

Hjemmebaserte tjenester og institusjon

Hjemmesykepleien overtar i økende grad avanserte oppgaver som tidligere ble utført i spesialisthelsetjenesten. Tidligere utskriving fra sykehus og flere hjemmeboende med sammensatte diagnoser medfører behov for styrket kompetanse, tydelig oppgavedeling, nødvendig utstyr og gode pasientforløp.

Manglende kapasitet innen korttids- og rehabiliteringstilbud kan føre til utfordringer med mottak av utskrivningsklare pasienter og økt press på langtidsplassene. Samtidig ser vi en økning i antall hjemmeboende personer med demens, noe som krever utvikling av aktivitetstilbud, avlastningstilbud, demenskompetanse og velferdsteknologiske løsninger.

For å møte disse utfordringene bør vi:

- Styrke grunnbemanning og sykepleierdekning.
- Etablere robuste fagteam.
- Ta i bruk nyttige velferdsteknologiske løsninger.
- Standardisere pasientforløp og utskrivningsrutiner.
- Styrke rehabiliterings- og korttidstilbud.

Organisasjon og ledelse

Stabile lederstrukturer er avgjørende for å lykkes med utviklingsarbeidet. Etter flere år med utskiftinger i lederstillinger har sektoren nå et fulltallig lederteam. Dette gir et godt grunnlag for å arbeide mer systematisk med kvalitetsutvikling, digital transformasjon, sykefraværsoppfølging og strategisk kompetanseutvikling.

Barn og unge

Etterspørselen etter helsestasjons- og skolehelsetjenester er høy. Tjenestene opplever økende behov for foreldreveiledning, oppfølging av psykisk helse og tverrfaglig samarbeid. Samtidig begrenser kapasitetsutfordringer muligheten til å arbeide tilstrekkelig forebyggende.

Utviklingen tilsier at kommunen må styrke innsatsen knyttet til tidlig innsats, foreldreveiledning og tverrfaglig oppfølging av barn og unge med sammensatte behov. Tidlig innsats skal gi mindre behov over tid.

Psykisk helse

Både barn, unge og voksne har behov for mer omfattende oppfølging enn tidligere. Tjenestene opplever økende kompleksitet i sakene, samtidig som oppgaveforskyvning fra spesialisthelsetjenesten fører til større ansvar for kommunen.

Flere av dagens tilbud er delvis finansiert gjennom prosjektmidler, noe som skaper usikkerhet om framtidig kapasitet og tjenestenivå.

Bo- og miljøtjenesten

Vi ser at det er økende behov for fleksible tjenester som fremmer selvstendighet, deltakelse og mestring. Bo- og miljøtjenesten yter ikke bare tjenester til personer med funksjonesvariasjoner, men har en viktig rolle opp mot andre brukere med behov for praktisk bistand og tilrettelagt oppfølging.

Det er etablert et ambulerende miljøteam for å styrke oppfølgingen av hjemmeboende brukere, forebygge isolasjon og som skal bidra til bedre ressursutnyttelse på tvers av tjenester.

Oppsummering

De største utfordringene i planperioden vil være knyttet til demografi og økonomi. Tilgang på helsepersonell, oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten, større pågang på både korttidsplasser og langtidsplasser og økende behov innen psykisk helse. For å møte dette bør vi prioritere styrket grunnbemanning, styrke og støtte lederne som skal stå i krevende dager med ledelse, kompetansebygging, digital transformasjon, velferdsteknologi og tverrfaglig samarbeid. Målet er å sikre bærekraftige tjenester med riktig kvalitet, på riktig nivå, til riktig tid.

•

Konsekvens for sektoren

Utviklingen innen helse- og velferdssektoren innebærer at kommunen må forberede seg på økt etterspørsel etter tjenester samtidig som tilgangen på personell og økonomiske ressurser blir mer begrenset. Dette vil stille større krav til organisering, prioritering og ressursutnyttelse i årene som kommer.

Flere eldre med sammensatte sykdomsbilder, økt forekomst av demens og flere innbyggere som bor hjemme med omfattende hjelpebehov vil føre til økt belastning på både hjemmebaserte tjenester og institusjonstjenester. Samtidig overføres stadig mer avanserte behandlings- og oppfølgingsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Konsekvensen er at behovet for kompetanse, kapasitet og faglig støtte øker betydelig.

Dersom utviklingen fortsetter uten at det gjennomføres organisatoriske og faglige grep, vil sektoren kunne oppleve:

- Økt press på hjemmetjenestene.
- Høyere belastning på ansatte og ledere.
- Økt risiko for sykefravær og rekrutteringsutfordringer.
- Større press på institusjonsplasser og korttidsopphold.
- Mindre kapasitet til forebyggende arbeid.
- Økte kostnader knyttet til ressurskrevende tjenester og innleie.
- Større risiko for avvik og uønskede hendelser.

Strategiske prioriteringer i planperioden:

For å møte framtidig behovsutvikling må sektoren prioritere følgende områder:

Styrket grunnbemanning og kompetanse***:*** Det må arbeides målrettet med rekruttering, stabilisering og utvikling av helsepersonell.

Robust ledelse og organisering***:*** Et stabilt lederteam er en forutsetning for god tjenesteutvikling. Det må legges til rette for tydelig ledelse, rolleavklaringer og ansvarsplassering som sikrer framdrift, kvalitet og effektiv ressursutnyttelse.

Digital transformasjon og velferdsteknologi :Teknologiske løsninger må tas i bruk der de kan bidra til økt trygghet, bedre kvalitet og mer effektiv drift. Dette gjelder både for hjemmeboende brukere, beboere i omsorgsboliger og institusjon samt støtte til pårørende og ansatte.

Forebygging og tidlig innsats***:*** Forebyggende arbeid rettet mot barn, unge, voksne og eldre må prioriteres for å redusere framtidige hjelpebehov. Innsats innen ernæring, demens, psykisk helse, fysisk aktivitet og pårørendestøtte vil være sentrale områder.

Videreutvikling av framtidens omsorgstilbud***:*** Utbygging av nye omsorgsboliger og vurdering av framtidig kapasitetsbehov ved Solsida må ses i sammenheng med utviklingen i befolkningen. Målet er å tilby riktige tjenester på riktig omsorgsnivå til riktig tid.

Økonomiske konsekvenser:

Flere av tiltakene vil kreve investeringer og prioriteringer i planperioden. Samtidig vurderes disse prioriteringene som nødvendige for å redusere framtidige kostnader og sikre bærekraftige tjenester.

Manglende investering i ledelse, kompetanse, teknologi og rehabilitering av eksisterende bygningsmasse vil på sikt kunne føre til økte kostnader knyttet til sykefravær, innleie, institusjonsbehov og ressurskrevende tjenester. Omvendt vil en sterk organisasjon med tydelig ledelse, stabile fagmiljøer og mer målrettet ressursbruk bidra til bedre kvalitet, høyere effektivitet og mer bærekraftig økonomisk utvikling.

Klima og energi:

Ny kommunedelplan for klima og energi ble vedtatt 21.09.2023. Tilhørende denne planen er det et handlingsprogram. For sektor helse og velferd gjelder følgende strategier og tiltak spesielt:

- Velge biler med lave utslipp til hjemmebaserte tjenester og annen transport.
- Inkludere klimakrav ved kjøp av engangsartikler og utforming av måltider.
- Økt kompetanse og holdningsskapende arbeid blant egne ansatte.
- Effektiv energibruk i egne lokaler.
- Legge til rette for kildesortering og ombruk.

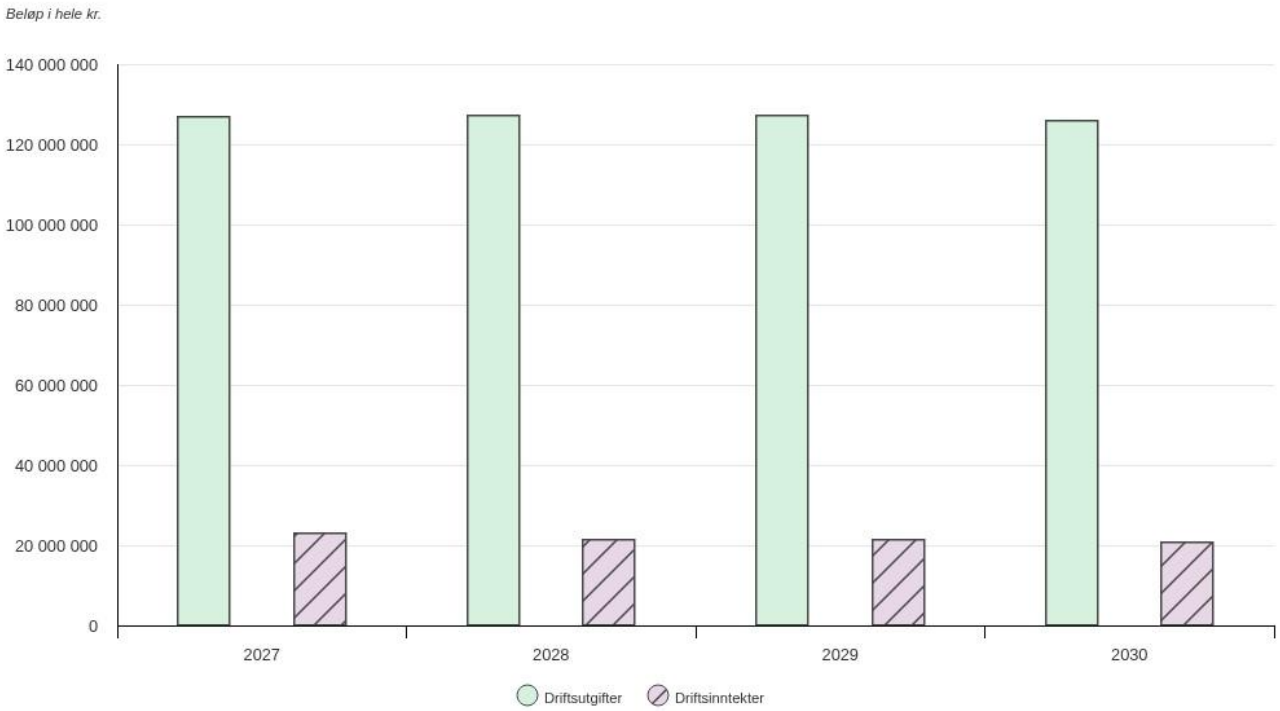
Det vises til planen med tilhørende handlingsdel som sier hvilke tiltak som skal gjennomføres.

Klimavennlige innkjøp kan gi en høyere kostnad.

Vurdering:

Det største strategiske valget kommunen står overfor er ikke om behovene kommer til å øke, men hvordan vi skal møte dem. Helse- og velferdssektoren må derfor prioritere tiltak som styrker bærekraften i tjenestene, både organisatorisk, faglig og økonomisk. Gjennom målrettet tjenesteutvikling, ledelse, riktig kompetanse, digital utvikling og framtidsrettet organisering kan Alvdal kommune stå bedre rustet til å møte morgendagens behov innen helse og velferd.

Driftsutgifter og inntekter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**104 903**	**104 903**	**104 903**	**104 903**
Sum Tekniske justeringer	**-288**	**-221**	**-421**	**-1 413**
Sum Vedtak forrige periode	**-487**	**613**	**613**	**613**
Sum Lønnsvekst	**3 821**	**3 821**	**3 821**	**3 821**
Konsekvensjusteringer	**3 046**	**4 213**	**4 013**	**3 021**
Konsekvensjustert ramme	**107 949**	**109 116**	**108 916**	**107 924**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Boligutgifter til lege - Helse	-90	-90	-90	-90
Utsettelse av tiltak ift investeringsplan - Legge ned drift kjøkken helg - Solsida - 2027	120	0	0	0
Økning i økonomisk sosialhjelp NAV 2027	1 000	1 200	1 000	800
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**1 030**	**1 110**	**910**	**710**
Innsparingstiltak				
Justere styrking av grunnbemanning ved flere eldre og omsorgsboliger - HBO	-1 400	-1 400	-800	-800
Justering lønn og refusjon fra staten - 2027	-604	-604	-604	-604
Oppholdsbetaling Solsida 2027	-760	-760	-760	-760
Reduksjon legehjemmel 2027	0	-1 655	-1 655	-1 655
Reduksjon vikarlege 2027	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Refusjon fra staten Fysio - 2027	-228	-228	-228	-228
Refusjon lærling og NAV - 2027	-125	-125	-125	-125
Tilleggskompensasjon - særlig ressurskrevende 2027	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tilskudd alminnelig legetjenester 2027	-1 200	0	0	0
Økt inntekt salg av mat - 2027	-154	-154	-154	-154
Økt tilskudd prosjektstilling psykiatritjenesten 2027	-440	-440	-440	0
Sum Innsparingstiltak	**-7 011**	**-7 466**	**-6 866**	**-6 426**
Nye tiltak				
Gjeninnføre LIS1 (Turnuslege)	0	1 000	1 000	1 000
Husleie NAV Kommunehuset 2027	110	110	110	110
Kjøp av arbeidstøy Helse- 2027	20	20	20	20
Korrigering sykelønn og refusjon tilknyttet 2027	428	428	428	428
Møtegodtgjørelse Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse - 2027	20	20	20	20
Reduksjon bruk av bundne driftsfond og lisens - 2027	120	120	120	120
Reduksjon egenandeler trygghetsalarmer 2027	200	200	200	200
Reduksjon tilskudd fra staten for helsestasjon 2027	150	150	150	150
Økning gjestepasienter utenfor kommunen 2027	150	150	150	150
Økning lisens og driftsavtale - 2027	94	94	94	94
Økning sykepleier bemanning - 2027	484	484	484	484
Økt bemanning NAV Administrasjon 2027	170	170	170	170
Økte matutgifter - 2027	40	40	40	40
Sum Nye tiltak	**1 986**	**2 986**	**2 986**	**2 986**
Nye tiltak og realendringer	**-3 995**	**-3 370**	**-2 970**	**-2 730**
Ramme 2027-2030	**103 954**	**105 746**	**105 946**	**105 194**

Helse

Tjenesteområder

- Legekontor
- Legevakt (interkommunalt samarbeid)
- Helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Jordmortjeneste
- Psykisk helsetjeneste for barn, unge og voksne
- Kommunepsykolog (interkommunal)
- Fysioterapi
- Ergoterapi
- Vold- og overgrepsforebyggende arbeid
- Reisevaksinasjon
- Driftstilskudd til Alvdal Fysikalske
- Psykososialt kriseteam (med prest og bosetting og inkludering)

Innledning

Tjenestetilbudet

Enhet helse har ansvar for å tilby forebyggende, helsefremmende, behandlende og koordinerende helsetjenester til innbyggere i alle aldre.

Tjenestene skal bidra til at innbyggerne får rett hjelp til rett tid og på rett omsorgsnivå, i tråd med lovverk, nasjonale føringer og kommunale målsettinger. Enheten har ansvar for å sikre forsvarlig drift, god ressursutnyttelse og helhetlige tjenester gjennom samarbeid med øvrige kommunale tjenester, spesialisthelsetjenesten og interkommunale samarbeidspartnere.

Enhet helse skal:

- Imøtekomme og dekke bistandsbehovet til den enkelte innbygger.
- Sikre at rett tjeneste gis på rett nivå.
- Følge nasjonale føringer, myndighetskrav og politiske prioriteringer.
- Basere tjenestene på faglige vurderinger, verdier og målsetninger.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bemanning, organisering og kompetanse:

Enhet helse har totalt 16,3 årsverk fordelt på 18 ansatte.

Bemanningen gir enheten tverrfaglig kompetanse innen forebyggende helsearbeid, behandling, rehabilitering og oppfølging av barn, unge, voksne og eldre. Flere tjenesteområder er helt eller delvis avhengige av prosjektfinansierte stillinger, noe som påvirker kapasitet og tjenestetilbud dersom ekstern finansiering opphører.

Flere ansatte i enhet Helse utgjør sammen med prest (og flyktningetjenesten ved behov) kommunens psykososiale kriseteam.

Legekontor:

Alvdal legekontor har ansvar for allmennlegetjenester til kommunens innbyggere, inkludert fastlegeordning, legevakt, forebyggende arbeid og lovpålagte samfunnsmedisinske oppgaver.

Tjenesten er organisert med tre fastlegehjemler, hvorav én stilling inngår i nordsjøturnusordning. Etter en periode med rekrutteringsutfordringer og bruk av vikarlege er alle legehjemler nå besatt. Legekontoret har også kommuneoverlegefunksjon som ivaretar samfunnsmedisinske oppgaver, herunder smittevern, miljørettet helsevern og medisinskfaglig rådgivning.

Hjelpepersonellet består av tre sykepleiere i hele stillinger, hvorav én har funksjon som avdelingsleder. Sykepleierne ivaretar mottak, telefonhenvendelser, laboratoriearbeid, pasientoppfølging og bistand ved akutte hendelser.

Alvdal kommune deltar i interkommunalt legevaktsamarbeid for FARTT-kommunene med Tynset som vertskommune. Legekontoret har samtidig ansvar for legevaktfunksjonen på dagtid alle hverdager.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste:

Helsestasjon og skolehelsetjeneste har totalt 3 årsverk, hvorav om lag 1,5 årsverk benyttes til skolehelsetjenesten. Tjenesten omfatter helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom.

Helsestasjon for ungdom er et gratis lavterskeltilbud for ungdom mellom 13 og 23 år og gjennomføres ukentlig.

Bemanningen består av ledende helsesykepleier med fagansvar, én helsesykepleier med masterutdanning og én sykepleier som gjennomfører videreutdanning til helsesykepleier. Utdanningsløpet ferdigstilles våren 2028.

Tjenesten er en viktig del av kommunens forebyggende arbeid og samarbeider tett med andre tjenester rundt barn, unge og familier. Helsesykepleierne deltar fast i TST (tverrfaglig samhandlingsteam) og bidrar til tidlig innsats og helhetlig oppfølging. Alle ansatte har opplæring i COS-P (Circle of Security Parenting), som benyttes i veiledning av foreldre.

Jordmortjeneste:

Kommunene er pålagt å tilby jordmortjenester. Alvdal kommune deltar i et interkommunalt samarbeid gjennom kjøp av jordmortjenester fra Sykehuset Innlandet. Jordmor er til stede ved helsestasjonen i Alvdal hver uke, samt ved behov.

Ordningen bidrar til at gravide får nødvendig oppfølging lokalt, samtidig som kommunen ivaretar sine lovpålagte oppgaver innen svangerskapsomsorgen.

Psykisk helsetjeneste for voksne:

Psykisk helsetjeneste for voksne tilbyr oppfølging, veiledning og samtalebehandling til voksne med psykiske helseutfordringer. Tjenesten består av to faste årsverk bemannet av konsulenter med videreutdanning innen psykisk helsearbeid. I tillegg er tjenesten styrket med ett prosjektfinansiert årsverk.

Tjenesten har de siste årene opplevd økt etterspørsel og større kompleksitet i sakene som følges opp.

Innbyggerne henvises til tjenesten gjennom blant annet fastlege, helsestasjon og spesialisthelsetjenesten. Oppfølgingen baseres på kartlegging og faglige vurderinger, med tidsavgrensede forløp tilpasset den enkeltes behov. Tjenesten tilbyr også ukentlig drop-in-tilbud som et lavterskeltilbud for innbyggere som ønsker råd og veiledning uten avtale.

Tjenesten samarbeider tett med kommunepsykolog, fastleger, helsestasjon, psykisk helsetjeneste for barn og unge, spesialisthelsetjenesten og øvrige kommunale tjenester. Det gis også råd og veiledning til andre enheter ved behov.

Kommunal akutt døgnplass psykiatri (KAD):

Alvdal kommune har lovpålagt kommunal akutt døgnplass (KAD) for personer med psykiske helseutfordringer. Tilbudet er lokalisert ved Solsida omsorgsheim og forutsetter samarbeid mellom flere tjenester og fagmiljøer for å sikre forsvarlig oppfølging ved innleggelse.

Kommunepsykolog:

Alvdal kommune deltar i et interkommunalt samarbeid om lovpålagt kommunepsykologtjeneste med Tynset som vertskommune. Tjenesten er bemannet med to psykologer som fordeler sin arbeidstid mellom FARTT-kommunene. Kommunepsykologene bidrar med behandling, veiledning og tverrfaglig samarbeid innen psykisk helse.

Psykisk helsetjeneste for barn og unge:

Psykisk helsetjeneste for barn og unge tilbyr forebygging, kartlegging, oppfølging og behandling til barn og unge med psykiske helseutfordringer. Tjenesten arbeider også med foreldreveiledning og samarbeid med skole, barnehage og øvrige hjelpeinstanser.

Tjenesten består av ett fast årsverk og ett prosjektfinansiert årsverk. Stillingen ble etablert som følge av nasjonale krav om styrking av kommunenes tilbud innen psykisk helse for barn og unge. Etter en oppstartsfase har det vært arbeidet med å utvikle tjenestens rolle, rutiner og samarbeidsflater i kommunen.

Tjenesten samarbeider tett med helsestasjon og skolehelsetjeneste, PPT, barnevern, fastlege, BUP (barne- og ungdomsspykiatrisk poliklinikk), skole og barnehage. Oppfølging gis både individuelt og i

samarbeid med foresatte og andre involverte tjenester. Arbeidet foregår både på kontor, i hjemmet, i skole og barnehage, og på andre arenaer der det er hensiktsmessig.

Kommunefysioterapeut:

Kommunen har én kommunefysioterapeut i 100 % stilling. Tjenesten retter seg mot innbyggere i alle aldre og omfatter både forebyggende, behandlende og rehabiliterende tiltak.

Kommunefysioterapeuten samarbeider tett med ergoterapeut, institusjonstjenesten, hjemmetjenesten, tjenestekontoret og helsestasjon/skolehelsetjenesten. Tjenesten har en viktig rolle i vurdering, behandling og oppfølging av innbyggere med behov for fysioterapeutiske tiltak, samt i kommunens arbeid med forebygging og mestring.

Kommunefysioterapeuten samarbeider med Alvdal Fysikalske institutt, samt Alvdal friskliv om gruppetilbud og andre tiltak som bidrar til å fremme aktivitet, funksjon og selvstendighet blant innbyggerne.

Alvdal Fysikalske institutt:

Alvdal Fysikalske institutt har driftsavtale med kommunen og leier lokaler i kommunehuset. Gjennom driftsavtalen mottar virksomheten et årlig driftstilskudd i henhold til sentrale avtaler. Avtalen bidrar til å sikre innbyggerne tilgang til fysioterapitjenester og kompletterer kommunens eget fysioterapitilbud.

Ergoterapi:

Kommunen har én ergoterapeut i 100 % stilling.

Ergoterapitjenesten retter seg mot innbyggere i alle aldre som har, eller står i fare for å få, utfordringer med å mestre daglige aktiviteter i hjem, skole, arbeid eller fritid. Tjenesten omfatter kartlegging, veiledning og tiltak som skal bidra til økt mestring, selvstendighet og deltakelse i hverdagslivet.

Ergoterapeuten behandler søknader om tekniske hjelpemidler, bistår med tilrettelegging og gir opplæring i bruk av hjelpemidler. Tjenesten samarbeider tett med tjenestekontoret, fysioterapitjenesten, hjemmetjenesten, institusjonstjenesten og øvrige relevante samarbeidspartnere.

Ergoterapeuten er også en del av kommunens hukommelsesteam og bidrar i kartlegging og oppfølging av personer med kognitive utfordringer.

Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold (KAD-somatikk):

Kommunene er pålagt å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold (KAD) som et alternativ til sykehusinnleggelse for pasienter som kan behandles og observeres på kommunalt nivå. Alvdal

kommune deltar i et interkommunalt samarbeid med FARTT-kommunene om KAD somatikk - tilbud ved Sykehuset Innlandet Tynset.

Alvdal kommunes årlige kostnad til ordningen er om lag 490 800 kroner. Tilbudet benyttes etter vurdering av lege og skal bidra til at pasienter kan få nødvendig helsehjelp på laveste effektive omsorgsnivå.

Bruken av KAD-plasser har vært lav både for Alvdal kommune og regionen samlet. Samtidig er ordningen en viktig del av kommunens lovpålagte helsetilbud og beredskap.

Konsekvenser for tjenesten

Legekontor:

Legetjenesten går inn i planperioden med alle fastlegehjemler besatt. Etter en periode med rekrutteringsutfordringer og bruk av midlertidige løsninger er det etablert en mer stabil legedekning, noe som gir økt kontinuitet for pasientene og et mer forutsigbart tjenestetilbud.

Legekontoret vil i planperioden benytte en kombinasjon av faste leger og leger i utdanningsløp for å sikre nødvendig kapasitet og faglig utvikling i tjenesten. Dette bidrar til en hensiktsmessig ressursutnyttelse samtidig som tilbudet til innbyggerne opprettholdes.

Statlige rekrutteringstilskudd fra Helsedirektoratet har bidratt til å styrke legekapasiteten i en overgangsperiode. Videre drift forutsetter at bemanningen kan opprettholdes innenfor vedtatte økonomiske rammer.

En av fastlegene er i permisjon, og hjemmelen dekkes av fastlegevikar. Dette bidrar til å opprettholde nødvendig kapasitet, samtidig som kostnadsnivået er lavere enn ved tidligere bruk av vikarbyrå. Fra mars 2027 er det planlagt ny LIS1-lege ved legekontoret, noe som vil styrke den samlede legebemanningen.

Utfordringer og strategi:

Det at legetjenesten går inn i planperioden med alle fastlegehjemler besatt, gir økt stabilitet og kontinuitet sammenlignet med tidligere år, hvor det har vært nødvendig å benytte midlertidige bemanningsløsninger over lengre perioder.

Kommunen vil fortsatt arbeide aktivt med rekruttering, kompetanseutvikling og stabilisering av legetjenesten. Bruk av leger i spesialiserings- og utdanningsløp er en viktig del av strategien for å sikre framtidig rekruttering og robuste fagmiljøer. Statlige rekrutteringstilskudd har vært en viktig forutsetning for å bygge opp et robust legetilbud, og det vil være aktuelt å søke relevante tilskuddsordninger også i planperioden.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten:

Tjenesten forventes å opprettholde dagens tilbud i planperioden. Videreutdanning av én ansatt vil styrke tjenestens fagkompetanse og bidra til å sikre tilgang på kvalifisert personell i fremtiden. Utdanningsløpet medfører enkelte kostnader i planperioden.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste er sentrale arenaer for forebyggende arbeid og tidlig innsats overfor barn, unge og familier. Tilstrekkelig kapasitet er en viktig forutsetning for å kunne opprettholde tilgjengelighet, tverrfaglig samarbeid og tidlig oppfølging av barn og unge med behov for støtte og veiledning.

Utfordringer og strategi:

Helsestasjon og skolehelsetjeneste har en sentral rolle i kommunens forebyggende arbeid for barn, unge og familier. Tjenesten skal ivareta lovpålagte oppgaver som helsekontroller, vaksinering, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom, samtidig som den skal bidra til tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid.

Det er viktig å prioritere forebyggende arbeid og opprettholde tilgjengeligheten i tjenesten. Skolehelsetjenesten er en viktig arena for tidlig identifisering og oppfølging av barn og unge som har behov for støtte. Tilstrekkelig kapasitet er en forutsetning for å kunne gjennomføre både lovpålagte oppgaver og forebyggende tiltak.

Videreutdanning av sykepleier til helsesykepleier vil styrke fagkompetansen i tjenesten og bidra til å sikre nødvendig kompetanse i planperioden.

Psykisk helsetjeneste for voksne:

Psykisk helsetjeneste for voksne forventes å opprettholde dagens tjenestetilbud i deler av planperioden. Tydeligere kriterier for inntak og oppfølging skal bidra til god ressursutnyttelse og sikre at innbyggerne får riktig hjelp til rett tid.

Den økte etterspørselen etter tjenester innen psykisk helse medfører fortsatt press på kapasiteten. Opprettholdelse av dagens tilbud forutsetter at tjenesten har tilstrekkelige ressurser til å håndtere henvisninger og gjennomføre nødvendige oppfølgingsforløp.

En del av kapasiteten er knyttet til prosjektfinansiert stilling. Dersom ekstern finansiering opphører uten at stillingen videreføres, vil dette kunne redusere tjenestens kapasitet og tilgjengelighet.

Utfordringer og strategi:

Psykisk helsetjeneste for voksne har de senere årene opplevd økt etterspørsel og større kompleksitet i sakene som følges opp. Tjenesten har arbeidet målrettet med strukturering av tilbudet, tydeligere inntakskriterier og utvikling av rutiner for å sikre god ressursutnyttelse.

I planperioden vil det være viktig å opprettholde stabil drift og sikre kontinuitet i tjenestetilbudet. Lavterskeltilbud som drop-in, samt tett samarbeid med fastleger, kommunepsykolog og øvrige tjenester, vil fortsatt være sentrale virkemidler for å møte behovene hos innbyggerne. Det er en bekymring knyttet til økte oppgaver som har sammenheng med et manglende DPS-tilbud.

En del av dagens kapasitet er knyttet til prosjektfinansiering. Dersom denne finansieringen opphører uten videreføring av stillingsressursen, vil dette kunne redusere tjenestens kapasitet og tilgjengelighet.

Psykisk helsetjeneste for barn og unge:

Tjenesten er styrket med ett prosjektfinansiert årsverk, noe som bidrar til økt kapasitet og bedre muligheter for tidlig innsats overfor barn, unge og familier. Denne er prosjektfinansiert i deler av året. Styrkingen gjør det mulig å møte en økende etterspørsel etter oppfølging og veiledning, samt å delta aktivt i tverrfaglig samarbeid rundt barn og unge med sammensatte behov.

Det er stor etterspørsel etter tjenesten fra både barnehage, grunnskole, videregående skole og foresatte. Opprettholdelse av dagens tilbud forutsetter at tjenesten har tilstrekkelige ressurser til å håndtere henvisninger og gi nødvendig oppfølging innen rimelig tid.

Dersom prosjektfinansieringen opphører uten at stillingsressursen videreføres, vil dette redusere tjenestens kapasitet og muligheten til å møte økende behov innen psykisk helse blant barn og unge.

Utfordringer og strategi:

Etterspørselen etter tjenester innen psykisk helse for barn og unge er økende. Tjenesten opplever et stort behov for oppfølging fra både barn, unge, foresatte, barnehage og skole.

Tjenesten er styrket med ett prosjektfinansiert årsverk, noe som har bidratt til økt kapasitet og bedre muligheter for tidlig innsats. Samtidig er tjenesten fortsatt sårbar som følge av begrensede ressurser sett opp mot behovet.

I planperioden vil det være viktig å videreutvikle samarbeidet med øvrige tjenester rundt barn og unge, samt følge utviklingen i etterspørsel og kapasitetsbehov. Dersom behovsveksten fortsetter, kan det bli nødvendig å vurdere ytterligere styrking av tjenesten på sikt.

Kommunefysioterapeut:

Tjenesten forventes å opprettholde dagens tilbud i planperioden. Kommunefysioterapeuten er en viktig ressurs i kommunens arbeid med forebygging, rehabilitering og tidlig innsats, og bidrar til å styrke innbyggernes funksjonsevne og mulighet til å mestre hverdagen.

Utfordringer og strategi:

For fysioterapitjenesten er manglende egnede lokaler og fasiliteter en utfordring. Dagens løsninger gir begrensede muligheter for undersøkelse, behandling og treningsaktiviteter. På sikt kan dette påvirke både kvalitet, kapasitet og muligheten til videreutvikling av tjenesten. Det vil kunne begrense tjenestens mulighet til å møte økende behov for forebygging, rehabilitering og oppfølging i egen kommune. Det vil derfor være viktig å arbeide videre med mer hensiktsmessige lokalitetsløsninger.

Ergoterapi:

Tjenesten forventes å opprettholde dagens tilbud i planperioden. Ergoterapi er en viktig ressurs i kommunens arbeid med forebygging, rehabilitering og tilrettelegging, og bidrar til at innbyggere kan mestre hverdagen og bo hjemme lengst mulig. Dette forutsetter at dagens bemanning opprettholdes.

Utfordringer og strategi:

Ergoterapitjenesten er viktige bidragsytere i kommunens arbeid med forebygging, rehabilitering og mestring. Gjennom tidlig innsats og tilrettelegging bidrar tjenestene til at innbyggerne kan opprettholde funksjon og bo hjemme lengst mulig.

Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold (KAD somatikk):

Kommunen forventer å videreføre deltakelsen i den interkommunale KAD-ordningen i planperioden. Tilbudet bidrar til å styrke pasientforløpene og kan i enkelte tilfeller redusere behovet for sykehusinnleggelse.

Den lave bruken av KAD-plassene medfører usikkerhet knyttet til om ordningen utnyttes i tråd med intensjonen. Det er derfor viktig å opprettholde kunnskap om tilbudet og sikre at kriteriene for innleggelse er kjent blant aktuelle helsepersonellgrupper.

Utfordringer og strategi:

Videre utvikling av tjenesten vil være avhengig av samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten, samt resultatene fra planlagte evalueringer av ordningen.

Kommentarer:

Bosetting av flyktninger påvirker flere av tjenestene i enheten, særlig legekontor, helsestasjon og psykisk helsetjeneste. Kommunen har ansvar for å tilby nødvendige helsetjenester til alle som oppholder seg i kommunen, og økt bosetting medfører behov for kartlegging, oppfølging og koordinering av helsetjenester.

Økt bosetting gir også økte kostnader til tolketjenester. Tolk er en nødvendig forutsetning for forsvarlig kommunikasjon og oppfølging, og utgiftene vil variere i takt med antall bosatte og behovet for helsehjelp.

Bemanningssituasjonen i enheten er generelt stabil, men tjenestene er relativt små og sårbare ved fravær. Flere fagområder er bemannet med få ansatte, og kontinuitet i tjenestene er derfor avhengig av god planlegging, vikarordninger og tett samarbeid på tvers av enheten.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**20 729**	**20 729**	**20 729**	**20 729**
Sum Tekniske justeringer	**-391**	**-324**	**-324**	**-1 316**
Sum Vedtak forrige periode	**-127**	**73**	**73**	**73**

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Sum Lønnsvekst	**688**	**688**	**688**	**688**
Konsekvensjusteringer	**170**	**437**	**437**	**-555**
Konsekvensjustert ramme	**20 899**	**21 166**	**21 166**	**20 174**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Boligutgifter til lege - Helse	-90	-90	-90	-90
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**-90**	**-90**	**-90**	**-90**
Innsparingstiltak				
Reduksjon legehjemmel 2027	0	-1 655	-1 655	-1 655
Reduksjon vikarlege 2027	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Refusjon fra staten Fysio - 2027	-228	-228	-228	-228
Tilskudd alminnelig legetjenester 2027	-1 200	0	0	0
Økt tilskudd prosjektstilling psykiatritjenesten 2027	-440	-440	-440	0
Sum Innsparingstiltak	**-2 968**	**-3 423**	**-3 423**	**-2 983**
Nye tiltak				
Gjeninnføre LIS1 (Turnuslege)	0	1 000	1 000	1 000
Kjøp av arbeidstøy Helse- 2027	20	20	20	20
Reduksjon tilskudd fra staten for helsestasjon 2027	150	150	150	150
Økning gjestepasienter utenfor kommunen 2027	150	150	150	150
Sum Nye tiltak	**320**	**1 320**	**1 320**	**1 320**
Nye tiltak og realendringer	**-2 738**	**-2 193**	**-2 193**	**-1 753**
Ramme 2027-2030	**18 161**	**18 973**	**18 973**	**18 421**

Hjemmebasert omsorgstjenester

Tjenesteområder

- Hjemmetjenester
- Ambulerende vaktmester
- Dagtilbud og div. servicetjenester

Innledning

Tjenestetilbudet

Helsetjenester i hjemmet utføres til over 100 innbyggere i kommunen. Dette innebærer alt fra enkle tilsyn og utlevering av multidoser, til oppfølging av personlig hygiene, ernæring og legemidler. Behovet for bistand er varierende ut ifra diagnose og andre utfordringer hos brukere av tjenesten. I HBO jobber man med både forebyggende og (re)habiliterende behandling, samt palliativ omsorg. Alle brukere av hjemmebaserte tjenester bor i eget hjem.

Tjenesten er i kontinuerlig utvikling for å møte fremtidens behov, blant annet gjennom bruk av velferdsteknologi som medisindispensere og trygghetsalarmer. Tjenesten bruker også andre digitale løsninger. Tanken bak dette er å øke brukernes frihet og redusere behovet for besøk fra hjemmesykepleien. Hjemmesykepleien er ikke en akutt tjeneste, noe som innebærer at pasienter med behov for legehjelp i hovedsak må henvende seg til legekontoret.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bemanning, organisering og kompetanse:

Hjemmebasert omsorg (HBO) består av 19,77 årsverk. HBO har 32 faste ansatte, hvorav 16 ansatte har 70% stilling eller mer.

Tjenesten er organisert med enhetsleder og avdelingsledere, til sammen 2 årsverk. Enhetsleder har overordnet fag,- personal og økonomiansvar og myndighet i tjenesten. Avdelingsleder har fag- og personalansvar. I administrasjonen har tjenesten turnusansvarlig i 20% stillingsressurs. I tillegg er det 0,77 årsverk som ambulerende vaktmester og 0,86 årsverk til dagsenter og oppfølging av personer med demens.
Merkantile oppgaver utføres av avdelingsleder og enhetsleder.

I turnustjenesten er det nå til sammen 8,16 årsverk ansatte med helsefaglig bakgrunn og 5,52 årsverk sykepleiere. Tjenesten er organisert med hjemmesykepleie, dagsenter og ambulerende vaktmester (husfar).

Av disse årsverkene består turnustjenesten av 7 sykepleiere, 1 vernepleier og 13 hjelpepleiere/helsefagarbeidere, supplert av sykepleierstudenter og ambulansearbeidere i helgestillinger. Vi har også ansatte uten helsefaglig bakgrunn, samt ungdommer som fortsatt går på videregående skole. Våre faste ansatte utgjør ryggraden i tjenesten, med solid erfaring og høy kompetanse bidrar disse til faglig trygghet og kontinuitet for brukerne. Sammen med dyktige vikarer og unge medarbeidere som viser engasjement og tar ansvar, skaper de et godt team.

Omsorgsboliger med bemanning

Hjemmebasert omsorg drifter 8 omsorgsboliger på Solbakken, hvor de som bor her regnes som hjemmeboende. Alle leilighetene er i dag bosatt. Det stilles noen kriterier til de som bor her, blant annet å være relativt selvhjulpne. Selv om boligen ligger sentralt og har enkelt tilgang på personell, er bemanningen lavere og fasilitetene annerledes sammenlignet med tjenester som gis på et høyere omsorgsnivå (institusjon). Det er planlagt for bygging av ytterligere 3 boenheter, og gjøre omsorgsboligene om til heldøgns omsorgsboliger, altså bemanning hele døgnet, slik at vi kan yte tjenester på et høyere omsorgsnivå. Erfaringen rundt tjenesteyting tilsier at det allerede er blitt vanskeligere å få plass på institusjon samtidig som at de som får innvilget omsorgsbolig trenger et høyere omsorgsnivå enn tidligere. Befolkningen må belage seg på å bo hjemme lengre enn tidligere, og hjemmetjenesten vil måtte yte mer omfattende tjenester i hjemmene.

Tilbud for hjemmeboende:

- Helsetjenester i hjemmet: Daglig stell, medisiner og sårbehandling, støttestrømper, veiledning og opplæring for å sette brukerne i stand til å klare seg mer selv.
- Praktisk bistand: Hjelp med daglige gjøremål som rengjøring, klesvask, oppvask og søppelhåndtering. Disse stillingene utgjør til sammen 1,53 årsverk. Tjenesten er vedtaks- og betalingsbasert.
- Kjøp av måltider fra kjøkkenet på Solsida: Tilbud til alle hjemmeboende som tiltak for å bidra til god ernæring.
- Dagtilbud for eldre personer med demens: Tilbys to dager i uka, med faste aktiviteter som allsang på tirsdager og turer med transport på torsdager. Varmt måltid inkludert, med egenandel månedlig.
- Dagtilbud for yngre personer med demens: Individuell bistand etter vedtak, med månedlig egenandel.
- Serviceruta (handleruta): Tilbud i samarbeid med Alvdalsdrosja, som gir rabattert transport.
- Team: Hukommelsesteam, rehabiliteringsteam og kreftteam tilbyr oppfølging basert på diagnose. Teamene består av sykepleiere, vernepleier og helsefagarbeidere, som koordinerer med ergo- og fysioterapeut, lege eller andre fagpersoner. Tilbudet er gratis.

Priser og gebyrsatser fastsettes av kommunestyret årlig.

Spesialfunksjoner i tjenesten

- Demenskontakt: Kontaktperson rettet mot personer med demens, gjennomfører kartlegginger, driver dagsenteret og sangkoret, samt *Pårørendeskolen* over fem kvelder om høsten. Dette arbeidet er både forebyggende og bidrar til livskvalitet for brukere og pårørende.
- Ambulerende vaktmester: Ansvarlig for velferdsteknologi, utvikling av løsninger, brannvernkartlegging og forebyggende hjemmebesøk. Utfører også praktiske oppdrag etter bestilling fra brukere.
- Praktisk bistand i hjemmet: Tre ansatte utfører tjenester etter vedtak.
- Turnusansvarlig: Bidrar administrativt med utvikling og drift av turnusløsninger.

Alle ansatte i hjemmebasert omsorg innehar viktige roller, og deres faglige dyktighet og engasjement håper vi er med på å legge til rette for en trygg og god hverdag for brukerne våre.

- **Velferdsteknologiske løsninger:**
  Trygghetsalarmer med GPS: Bidrar til økt trygghet i hjemmet. Ved alarm kan ansatte i HBO kontakte brukeren. 70 hjemmeboende benytter trygghetsalarm. Det varierer om trygghetsalarmer er gebyrfritt eller betalingsbasert.
- Digitalt tilsyn: Brukes til planlagte digitale tilsyn og for å forebygge fall. Brukes i hovedsak for å begrense besøk på natt, som et tiltak for å gi brukeren bedre søvn og økt trygghet, samt å forebygge forstyrrelser fra HBO i hjemmet hos bruker.
- Medisindispenser, Karie: 7 stk dispensere. Multidosen legges i dispenser som mater ut medisinposen til riktig tid.

Konsekvenser for tjenesten

Utfordringer og strategi:

Eldrebølgen gjør sitt inntog i landet, og Alvdal er inget unntak. Kommunen har ikke lenger mye ledige langtidsplasser i institusjon, og begrenset kapasitet på korttidsplasser. Alle omsorgsboliger er bosatt, og pleiebehovet hos beboerne er høyere enn tidligere, og høyere enn hva som var tiltenkt disse boligene. Den eldre befolkningen vil måtte belage seg på å bo hjemme lengre, og hjemmetjenesten vil se en økning i antall og kompleksitet i tjenestene framover.

Det er planlagt for bygging av tre nye boenheter i forbindelse med omsorgsboligene på Solbakken, en omdisponering/ombygging av omsorgsboligene til heldøgns bemannede omsorgsboliger. Økt boligmasse og økning av innbyggere med behov for bistand vil få konsekvenser for hjemmetjenesten i form av økt behov for noe bemanning. Det er allerede igangsatt en opptrappingsplan med halv virkning i forbindelse med budsjett for 2027. Trolig vil det totalt dreie seg om en ekstra vakt på dag og kveld, så må vi gå gjennom behov på natt.

Det har lenge vært underbemanning på sykepleiersiden, men dette ble rettet opp gjennom en offensiv ansettelsesprosess sommeren 2026 som førte til at fire nye sykepleiere ble ansatt for å erstatte to ansatte som sluttet. Vi er defor bra rustet med sykepleiere nå.

Tilgangen på helsefagarbeidere er forventet å minske i framtiden, og vi er avhengig av å finne gode løsninger for å rekruttere og beholde ansatte med riktig kompetanse.

Tilgangen på vikarer varierer, og er ofte mangelfull. Vi har ofte ulike vikarer i HBO og på Solsida, og vil kunne tilby mer jobb til vikarene ved å samarbeide og tilby vakter begge steder.

Det ble investert tungt i velferdsteknologi i 2026, og da hovedsaklig i medisindispensere. Det er tidlig i prosjektet enda, men foreløpig er få av dispenserne tatt i bruk. Behovet for, og bruken av medispindispensere, er foreløpig ikke på et nivå som forventet da vi gikk inn på avtale om 20 nye dispensere. Vi er i dialog med leverandøren av velferdsteknologi for å se på antall og type medisindispensere som vil være hensiktsmessig for Alvdal kommune. Vi ønsker i 2027 å satse på digitalt tilsyn i form av nattugle som kan øke tryggheten for både hjemmeboende og beboere i omsorgsboligene.

Spissing av reglene for egenbetaling på trygghetsalarmer vil gi mindre inntekter. Ifølge presisering fra helsedirektoratet er det i færre tilfeller at det kan kreves egenbetaling for bruk av velferdsteknologi. Alle vedtak om trygghetsalarm må gjennomgås for å se på grunnlaget, og det må også vurderes om det kreves tilbakebetaling. I praksis vil kommunen selv måtte bære kostnadene for opptrapping av bruk av velferdsteknologi.

Ombygging av 8 eksisternde omsorgsboliger og 3 nye enheter på Solbakken skal stå ferdig i 2028 dersom forsalg til invetsreingsbudsjett vedtas. Prosessen med ombygging av boligene og omlegging til drfit med heldøgns bemanning må planlegges.

Fokus på å rekruttere helsefagarbeidere, og eventuelt sørge for kompetanseheving for ufaglærte fast ansatte.

Tettere samarbeid med Solsida omsorgsheim rundt bemanning. Opprette felles vikar-pool for å ha større tilgang til vikarer, og for å beholde dem lengre ved å kunne tilby flere vakter. Lage ny bemanningsplan og grunnturnus på begge enheter for å kunne bruke fagkompetanse på tvers, spesielt sykepleiere.

Fortsatt fokus på velferdsteknologi. Se på behov for medisindispensere nå og i framtiden. Øke bruken av digitatl tilsyn for å tilby større trygghet til hjemmeboende. Investering og bruk må gevinstrealsieres ut fra målet med anskaffelsen.

Samlet sett stiller budsjettet og kommende økonomiplanperiode krav til omstilling, prioritering og aktiv ledelse for å sikre en bærekraftig drift i årene framover.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**17 564**	**17 564**	**17 564**	**17 564**
Sum Vedtak forrige periode	**1 400**	**2 800**	**2 800**	**2 800**
Sum Lønnsvekst	**676**	**676**	**676**	**676**
Konsekvensjusteringer	**2 076**	**3 476**	**3 476**	**3 476**
Konsekvensjustert ramme	**19 640**	**21 040**	**21 040**	**21 040**
Innsparingstiltak				
Justere styrking av grunnbemanning ved flere eldre og omsorgsboliger - HBO	-1 400	-1 400	-800	-800
Sum Innsparingstiltak	**-1 400**	**-1 400**	**-800**	**-800**
Nye tiltak				
Reduksjon bruk av bundne driftsfond og lisens - 2027	120	120	120	120

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Reduksjon egenandeler trygghetsalarmer 2027	200	200	200	200
Økning sykepleier bemanning - 2027	484	484	484	484
Sum Nye tiltak	**804**	**804**	**804**	**804**
Nye tiltak og realendringer	**-596**	**-596**	**4**	**4**
Ramme 2027-2030	**19 044**	**20 444**	**21 044**	**21 044**

Solsida

Tjenesteområder

- Institusjon:
  - Skjermet avdeling for personer med demens.
  - Langtidsavdeling for pleietrengende.
  - Korttidsavdeling.
- Kjøkken.
- Vaskeri.

Innledning

Tjenestetilbudet

Solsida har i dag 27 plasser totalt, hvorav 23 langtidsplasser og 4 korttidsplasser.

Langtidsplass er et tilbud til personer med omfattende behov for pleie og omsorg som ikke kan ivaretas i eget hjem.

Korttidsopphold er for personer som trenger midlertidig hjelp, f.eks. etter sykehusopphold, ved rehabilitering, eller for avlastning.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bemanning, organisering og kompetanse

Solsida har til sammen 32,71 årsverk fordelt på 51 ansatte.

Tjenesten er organisert med enhetsleder og avdelingsledere, til sammen 2,2 årsverk. Enhetsleder har overordnet fag,- personal og økonomiansvar og myndighet i tjenesten. Avdelingsleder har fag- og personalansvar. I administrasjonen har tjenesten turnusansvarlig i 40% stillingsressurs og merkantil i 60% stillingsressurs. I tillegg har vi egen fagsykepleier som har ansvar for pasientoppfølging og fagutvikling, fagsykpleier har arbeidshelger i turnus.

Institusjon har 8,8 årsverk sykepleiere hvorav 4 stillinger er 100%, og 6 stillinger er fra 70 til 90%. Tjenesten har 11,29 årsverk helsefagarbeidere og og 4,56 årsverk ufaglærte, herav 13 stillinger er over 75%. 3 ansatte har i tillegg stilling i hjemmebaserte tjenester slik at de har 75% stilling eller mer til sammen i helse og velferd.

Kjøkken har 3,6 årsverk. 2 ansatte er utdannet kokk, hvorav 1 ansatt er kokk med videreutdanning innen ernæring. Vi har også 2 ansatte som er ufaglærte. Kjøkken har i tillegg lærling kokk. Avdelingsleder kjøkken utgjør 0.2 årsverk administrasjonstid.

Vaskeriet har 0,9 årsverk, fordelt på 2 ansatte.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Vi ser at det er en endring i pasientgruppen som tildeles plass ved Solsida. Pasienter som kommer inn på langtids- og korttidsplass er sykere enn tidligere, og pleietyngden har økt. Det stilles større krav til oppfølging av brukere på langtid- og korttidsplass i forhold til stell og pleie, oppfølging, dokumentasjon, kartlegging, samarbeid med spesialisthelsetjenesten og tverrfaglig samarbeid.

I 2023 ble grunnbemanninga styrket med en ansatt på dagtid i ukedagene innenfor enhetens budsjettramme. Målsetting var bedre oppfølging av fag og tiltak, blodprøver, legevisitt, pårørendesamtaler etc. I mai 2024 opprettet tjenesten fagsykepleier. Dette for å sikre kontinuitet i tjenesten, da det var behov for bedre oppfølging av rutiner, lov- og planverk etter at Solsida gikk fra to til en avdelingsleder.

Antall institusjonsplasser

Hele økonomiplanen for 2027 - 2030 er basert på 23 langtidsplasser og 4 korttidsplasser. Det er en målsetting at tildeling av korttidsopphold skal redusere behovet for langtidsplasser. Målsetting med et korttidsopphold kan være utredning ved endret helsetilstand, rehabilitering etter operasjoner/akutte helseutfordringer, avlastning for pårørende, eller palliativ plass ved livets sluttfase. Gode og effektive korttidsplasser krever både riktig kompetanse og samarbeid på tvers av enheter og fagområder. Å tildele korttidsplasser i større grad er en faglig ønsket målsetting for å utsette/forhindre behov for langtidsplass. Egenandel for korttidsopphold gir mindre inntekt for kommunen enn vederlag ved langtidsopphold.

Korttidsavdeling

Korttidsavdelingen ligger i rehabilitert sørfløy. Vi ser at det er en stor fordel for pasientene at alle korttidsplassene er samlet i samme avdeling. Dette sikrer bedre oppfølging og kontinuitet i tjenesten. Det sikrer også et bedre tverrfaglig samarbeid med ergoterapeut, fysioterapeut, hjemmebaserte tjenester, tjenestekontoret og spesialisthelsetjenesten. For personellet på Solsida har korttidsavdelingen gitt et faglig løft, og økt kompetanse. Dette gir trygge, robuste ansatte. Fagsykepleier har en viktig rolle i korttidsavdelingen for å sikre kontinuitet i tjenesten i samarbeid med sykepleiere, helsefagarbeidere og lege.

Alle ansatte innehar viktige roller, og deres faglige dyktighet og engasjement håper vi er med på å legge til rette for en trygg og god hverdag for brukerne våre.

Kjøkken

Kjøkkenet produserer mat til alle avdelinger på Solsida, til omsorgsboligene på Solbakken, til dagsenter, til arrangementer på frivillighetssentralen og til hjemmeboende. Frivillige sjåfører kjører ut varm mat 6 dager i uka. Vi ser det som et godt tiltak for at folk skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Utkjøring av mat fungerer også som et lite besøk for de hjemmeboende. På kjøkkenet er det fokus på å bruke

gode, lokale råvarer. Det sendes ut menyer til beboer og hjemmeboende hver uke, og det er åpning for at det kommer innspill fra beboere og ansatte i forhold til måltider. Vi har kokk med videreutdanning innen ernæring, og det er systematisk samarbeid med avdelingene i forhold til ernæringsoppfølging i avdelingene. Høsten 2025 fikk vi lærling på kjøkkenet med et 3 årig læreløp.

Kjøkkenet på Solsida samarbeider med barnehagene og leverer varm lunsj to dager pr uke. Maten blir kjørt ut av aktivitetssenteret. Dette prosjektet har ført til andre arbeidsoppgaver, noe de ansatte synes har vært svært givende og spennende. Tiltaket ligger inne i hele økonomiplanperioden.

Vaskeri

Vaskeriet yter tjenester både internt i kommunen og eksternt. Vaskeriet har vask av alt arbeidstøy til Solsida, hjemmebasert omsorgstjeneste og legekontoret. De har i tillegg vask av alt instutisjonstøy og privat tøy til beboerne. Vaskeriet kan tilby vask av privat tøy til hjemmeboende.

Velferdsteknologiske løsninger:

Solsida benytter seg av velferdsteknologi i daglig drift. Det innebærer følgende:

- Digitalt tilsyn - Nattugle. Brukes til planlagte digitale tilsyn og fallforebygging.
- Pleiealarm - Brukes av pleiere i avdeling. Pleierne blir tilstedemarkert på bebeoerrom og når de svarer på alarmer. Dette øker pasientsikkerheten ved logging på hvor ofte/ hvor lenge beboerne har hatt pleier tilstede.
- Posisjonering - Dette gir beboerne større frihet ved at de kan bevege seg innenfor markerte områder på egen hånd uten tilsyn.
- Adgangskontroll - Med adgangskontroll kan vi styre tilgang til beboerrommene. Adgangskontroll er montert på alle dører i sørfløyene. Gir beboerne mer trygghet.
- Bruk av mobiltelefon - Pleierne bruker arbeids telefoner som et verktøy i arbeidshverdagen.

Særlig nattevaktene har hatt stor nytte av digitale tilsyn ved at de nå slipper å vekke beboerne når de utfører tilsyn. For beboerne fører dette til bedre nattesøvn, som igjen gir en bedre hverdag. I forhold til avvik på fall er det vanskelig og konkludere med effekt. Dette vil blant annet ha sammenheng med sammensetning av beboere i perioden det ses på statistisk.

Innføring av velferdsteknologi på Solsida har vært nødvendig. Det tidligere anlegget var utdatert og ute av funksjon, og vi har fått økt pasientsikkerhet som følge av bruk av ny teknologi. Konsekvensen av innføring av ny teknologi er at det fører til økte utgifter i forbindelse med lisenser, utstyr og økt datakapasitet på mobiltelefoner for å sikre beredskap ved bortfall av nett.

Konsekvenser for tjenesten

Utfordringer og strategi:

Vi ser at vi i større grad har fullt belegg hele året gjennom, og søknader om både langtidsplass og korttidsplass er økende.

Neste års budsjett og kommende økonomiplanperiode innebærer at Solsida må ha et tydelig fokus på økonomistyring og innsparing, samtidig som kvaliteten på tjenestene ivaretas. Det blir viktig å arbeide systematisk med gevinstrealisering gjennom bruk av teknologi, bedre ressursutnyttelse og effektive arbeidsprosesser.

Effektiv ressursutnyttelse og innføring av ny turnus vil kreve en gjennomgang av oppgavefordeling og ressursbruk, slik at bemanningen i størst mulig grad tilpasses brukernes behov. Dette kan bidra til både økt kvalitet og mer kostnadseffektiv drift.

Solsida må sikre nødvendig kompetanse for å møte framtidige krav. Rekruttering og kompetanseutvikling blir derfor sentrale satsingsområder. For å lykkes med dette må Solsida videreutvikles som en attraktiv arbeidsgiver med fokus på godt arbeidsmiljø, faglig utvikling og medarbeiderinvolvering.

Planlagt rehabilitering av kjøkkenet vil kunne gi bedre arbeidsforhold og mer hensiktsmessige lokaler, samt at vi da kan legge om driften for å møte fremtidens behov. Vi vil kunne ha mer kapasitet til å levere kortreist og næringsrik mat til både Solsida og Solbakkens beboere, samt til kommunens innbyggere. Lukten av mat er en berikelse i beboernes hverdag.

Rehabiliteringsprosessen vil kreve god planlegging for å håndtere både økonomiske og driftsmessige konsekvenser i gjennomføringsperioden, da vi må ut av bygget og etablere en midlertidig løsning i perioden.

Samlet sett stiller budsjettet og kommende økonomiplanperiode krav til omstilling, prioritering og aktiv ledelse for å sikre en bærekraftig drift i årene framover.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**27 240**	**27 240**	**27 240**	**27 240**
Sum Tekniske justeringer	**163**	**163**	**163**	**163**
Sum Vedtak forrige periode	**-160**	**-160**	**-160**	**-160**
Sum Lønnsvekst	**1 163**	**1 163**	**1 163**	**1 163**
Konsekvensjusteringer	**1 166**	**1 166**	**1 166**	**1 166**
Konsekvensjustert ramme	**28 406**	**28 406**	**28 406**	**28 406**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Utsettelse av tiltak ift investeringsplan - Legge ned drift kjøkken helg - Solsida - 2027	120	0	0	0
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**120**	**0**	**0**	**0**
Innsparingstiltak				
Oppholdsbetaling Solsida 2027	-760	-760	-760	-760
Refusjon lærling og NAV - 2027	-125	-125	-125	-125
Økt inntekt salg av mat - 2027	-154	-154	-154	-154
Sum Innsparingstiltak	**-1 039**	**-1 039**	**-1 039**	**-1 039**
Nye tiltak				
Økte matutgifter - 2027	40	40	40	40
Sum Nye tiltak	**40**	**40**	**40**	**40**
Nye tiltak og realendringer	**-879**	**-999**	**-999**	**-999**

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Ramme 2027-2030	**27 527**	**27 407**	**27 407**	**27 407**

Bo- og miljøtjenesten

Tjenesteområder

- Botilbud i døgnbemannede bofellesskap, Solgløtt og Klokkaregga.
- Aktivitetssenter.
- Ambulerende miljøteam.
- Avlastning i og utenfor institusjon.
- Aktivitetskontakter.
- Omsorgslønn.
- Brukerstyrt personlig assistanse.

Innledning

Tjenestetilbudet

Kommunens plikt til å yte tjenester til personer med funksjonsvariasjoner er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.

Dette betyr at enheten yter tjenester til:

- Personer med stort hjelpebehov som bor enten i kommunal leilighet eller i egen bolig/leilighet. Kommunen bidrar med praktisk bistand og opplæring eller brukerstyrt personlig assistanse.
- Personer med noe hjelpebehov. Kommunen bidrar med praktisk bistand og opplæring, boveiledning eller avlastning.
- Personer som trenger aktivitetskontakt.
- Personer som mottar hjelp fra nært familiemedlem og som mottar omsorgstønad for dette.
- Personer som trenger brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bemanning, organisering og kompetanse:

Tjenesten har til sammen 34,5 årsverk fordelt på 44 personer.

Tjenesten er organisert med enhetsleder og avdelingsleder, til sammen 2 årsverk. Enhetsleder har overordnet fag-, personal- og økonomiansvar i tjenesten. I tillegg er enhetsleder knyttet primært opp mot avdelingen Solgløtt. Avdelingsleder har fag- og personalansvar, og er primært knyttet til avdeling Klokkaregga. Lederstillingene jobber kun dagtid. I administrasjonen har også tjenesten en turnusansvarlig i 40% stillingsressurs.

Bo- og miljøtjenesten har 7 ansatte med høgskoleutdanning. Herav 4,20 årsverk som vernepleier, 1 årsverk som barnevernspedagog og 1 årsverk som sosionom. Disse har fagansvar som er knyttet til oppfølging og administrering av det faglige arbeidet overfor brukerne, herunder vedtak, drifte teammøter, oppfølging av arbeidsplaner og kontakt mot pårørende og habiliteringstjenesten. 15,73 årsverk fordelt på 18 ansatte har fagbrev som helsefag, omsorgsfag, barne- og omsorgsarbeider, hjelpepleier og aktivitør. 8,78 årsverk fordelt på 12 ansatte er ufaglært.

Av 40 ansatte er det, per oktober 2026, 26 ansatte som har full stilling (inkludert enhetsleder og avdelingsleder), mens det er 6 ansatte som har deltidsstilling større enn 75 %. 8 ansatte har lavere deltidsstilling enn 75%.

Vedtakstimer i Bo- og miljøtjenesten

Bo- og miljøtjenesten yter tjenester til tilsammen 47 personerer, per oktober 2026, med varierende vedtak fra 1 til 175 timer i uka. Dette utgjør tilsammen 1456,5 vedtakstimer per uke, som er 89 timer mer enn i 2025. Tjenesten er delt inn i tre avdelinger: Aktivitetssenter, Solgløtt og Klokkaregga. Aktivitetssenteret har aktivitetstilbud for 11 brukere per i dag. I Solgløtt er det 7 beboere og i Klokkaregga er det 3 beboere. I tillegg yter vi tjenester til 9 personer som bor i egne boliger i bygda. Tidligere har det vært personalet i Klokkaregga som har bistått disse, men på grunn av stadig økende behov for praktisk bistand og opplæring/ boveiledning hos dem som bor i egne boliger, har vi opprettet et ambulerende miljøteam som yter tjenester i egne hjem/på egen arena

Type vedtak (alle refererer til vedtak per uke):

- Praktisk bistand og opplæring: Innbefatter for flere også tilbud på aktivitetssenteret: 1113,5 vedtakstimer.
- Aktivitetskontakt: 60 vedtakstimer (Økning fra 52).
- Avlastning i institusjon: 19 vedtakstimer.
- Avlastning utenfor institusjon: 66 vedtakstimer (Økning fra 27).
- Aktivitetssenter: 82 vedtakstimer (Økning fra 62) fordelt på brukere som i hovedsak har tilbud på aktivitetssenteret, men kan også ha mindre vedtak i tillegg som for eksempel aktivitetskontakt.
- Omsorgsstønad: 116 vedtakstimer (Økning fra 92).

Tjenestemottakere som mottar praktisk bistand og opplæring utgjør majoriteten av vedtakene i vår tjeneste med 1113,5 vedtakstimer. Tjenesten har i dag 32,73 årsverk i turnus. Vi har en grunnturnus som gjør at vi klarer å yte bistand innenfor de årsverk vi har per i dag. Ansatte med omsorgslønn og aktivitetskontakter er ikke beregnet inn i denne personalressursen.

Lønnsutgifter er delt inn i fastlønn, tilleggslønn kveld/natt og lørdag/søndag, helligdagstillegg, vikar ved sykefravær, vikar ved annet fravær, ekstrahjelp i de tilfeller det må ekstra personell inn, som for eksempel opplæringsvakter og overtid. Tjenesten bruker mye ressurser på opplæring av vikarer og nye medarbeidere. De fleste av våre brukere har syndromer og/eller kognitive nedsettelser som krever detaljert opplæring. En kan risikere flere situasjoner med selvskading og utfall mot personalet om ikke dette gjennomføres grundig.

I tillegg har tjenesten ansvaret for BPA-ordninger (brukerstyrt personlig assistanse), der tjenester i dag kjøpes fra privat aktør, Uloba.

Ambulerende miljøteam

De siste årene har vi sett en markant økning i behov for tjenester. Det gjelder særlig personer som trenger boveiledning for å mestre egen hverdag. Det er da ikke snakk om store bistandsbehov, men alt ifra 1 til 15 timer per uke. Det viktige, og riktige, da er oppfølging og/eller veiledning på egen arena. Vi ser også en økning av yngre personer, barn og ungdom/unge voksne, som trenger enten et avlastningstilbud i eller utenfor institusjon, eller ungdom som trenger veiledning til å bli selvstendige og mestre et voksenliv på egenhånd. Det er også særlig en annen gruppe med menn som på ulike måter har falt litt utenfor i samfunnet og som trenger en sosial arena, eller hjelp til å bygge et sosialt nettverk.

For å møte et stadig økende behov for tjenester, har vi fortløpende endret turnuser og vært avhengig av tilpasningsdyktige ansatte for å imøtekomme nye personer og oppgaver. Vi har endret arbeidstid, brukersammensetninger på vakter (arbeidsoppgaver og – mengde), og brukt mye tid på logistikken rundt å møte nye behov samtidig som vi ivaretar allerede eksisterende behov. I desember 2023 prøvde vi for første gang ut egne langvakter tiltenkt "utebrukere" (personer som bor i egne boliger ute på bygda). Én ansatt prøvde ut dette, og fra 4. mars 2024 la vi fast inn to langvakter per uke tiltenkt utebrukere i turnus. Vi så at behovet var der, og at dette var en hensiktsmessig måte å møte det på. Siden da har behovet vedvart (og økt), og derfor har vi nå videreutviklet dette til etableringen av et ambulerende miljøteam, som gir bistand på brukernes egen arena. Etableringen har vært en lærende prosess, med høy grad av medvirkning fra tjenestens ansatte, og 7 ansatte begynte arbeidet i det ambulerende miljøteamet 14. september 2026. De ansatte er fra både Solgløtt og Klokkaregga og har et tett samarbeid med Aktivitetssenteret. Det binder tjenestens avdelinger sammen og gir en større grad av samarbeid på tvers av avdelinger enn det vi har hatt tidligere.

Formålet med å etablere et ambulerende miljøteam er å:

- Øke kvaliteten og kontinuiteten i tjenestene til hjemmeboende brukere.
- Forebygge isolasjon, psykisk uhelse og funksjonstap.
- Styrke brukernes mestring, selvstendighet og deltakelse i samfunnet.
- Bidra til bedre ressursutnyttelse og mer effektiv tjenesteyting på tvers av tjenester.

Målgruppen er:

- Brukere med vedtak om praktisk bistand og opplæring som bor i egne boliger.
- Brukere med behov for miljøarbeid, struktur og sosial støtte i hverdagen.
- Brukere tilknyttet Bo-og miljøtjenesten, psykiatritjenesten og flyktningtjenesten.

- Brukere som har utfordringer med å delta i eksisterende fritidstilbud uten tilrettelegging.

I første omgang er det tenkt at tilbudet knyttes til brukere med vedtak som nevnt her, men det skal også etableres lavterskeltilbud, dvs. åpent for de med liknende behov der det ikke er grunnlag for et vedtak. Per i dag ser vi at det er et behov for fritidsaktiviteter som for eksempel kan gis i form av gruppeaktiviteter.

Arbeidsoppgavene i det ambulerende miljøteamet er:

- Praktisk bistand og opplæring i daglige gjøremål.
- Miljøarbeid og strukturering av hverdagen.
- Tilrettelegging og ledsaging til fritidsaktiviteter.
- Samarbeid med pårørende og andre aktører.
- Dokumentasjon og evaluering av tiltak.

Forventede gevinster:

- Økt livskvalitet og selvstendighet for brukerne.
- Redusert behov for mer omfattende tjenester på sikt.
- Bedre arbeidsmiljø og mindre belastning på øvrige tjenester.
- Økt brukermedvirkning og individuell tilpasning.
- Bedre samordning mellom ulike kommunale tjenester.

Aktivitetssenter

Aktivitetssenteret har tilhold i gamle Steigen skole og på området Kattmoen. På aktivitetssenteret produseres tennbriketter, lunsjmat, veving av matter, strikking av sitteunderlag og labber, produksjon av sløydartikler og andre tekstilartikler for salg. På Kattmoen er det vedproduksjon for salg, samt gode muligheter for tur og uteaktiviteter.

En dag i uka flyttes aktivitetene til Savalen, der bassenget og øvrige aktivitetsmuligheter i området benyttes. Aktivitetssenteret er en viktig møteplass og arena for sosiale aktiviteter for våre brukere, og produksjonen for salg er en fin motivasjonsfaktor for de ansatte. Aktivitetssenteret benyttes også av rus- og psykiatritjenesten, noe som vi ser er et økende behov. En nabokommune kjøper plass til én bruker med psykisk utviklingshemming. Det er totalt 11 personer som benytter aktivitetssenteret.

Tjenesten for funksjonshemmede kjøper i tillegg aktivitetstjenester fra Meskano AS. Dette er VTA-plasser (varig tilrettelagt arbeid) for personer med ulike diagnoser der alle har en uføretrygd. Det er tjenestemottakere både i bo- og miljøtjenesten samt rus- og psykiatritjenesten som benytter tilbudet. I 2025 er kostnaden per hele plass for ett år kr 52 356.

Alle ansatte i Bo- og miljøtjenetsen innehar viktige roller, og deres faglige dyktighet og engasjement håper vi er med på å legge til rette for en trygg og god hverdag for brukerne våre.

Konsekvenser for tjenesten

Utfordringer og strategi:

Bo- og miljøtjenesten har over tid hatt en økning både i antall tjenestemottakere og i omfanget av tjenestene. Per oktober 2026 har 47 personer vedtak om tjenester, 4 flere enn i 2025. Dette utgjør totalt 1 456,5 vedtakstimer per uke, en økning på 89 timer fra året før. Utviklingen viser at tjenesten skal ivareta flere brukere, et økende og mer sammensatt tjenestebehov.

Tjenesten har i dag 33,7 årsverk fordelt på 40 ansatte, og dagens grunnturnus er organisert slik at vedtatt bistand kan ytes innenfor disse årsverkene. I januar 2027 flytter det inn en ny beboer inn i Solgløtt. Denne personen har behov for heldøgns bistand, og bemanningsbehovet øker. Det jobbes med bemanningsplaner og vi antar en økning til minst 35 årsverk fordelt på 44 ansatte. Det vil si en tilsvarende økning i lønns- og driftskostnader. Oppfølgingen av beboere, både nye og tidligere bosatte forventes å kunne være ressurskrevende og innebærer ofte både faglige og språklige utfordringer. Dette stiller krav til kompetanse, opplæring og stabilitet i personalgruppen. Det må også tas høyde for at ressursbehovet kan bli større enn det som er kjent på budsjetteringstidspunktet.

Det legemeldte sykefraværet er for tiden lavt. Dette er positivt for kontinuitet, arbeidsmiljø og kvalitet. Tilgangen på vikarer er begrenset, og ved fravær må vakter derfor i større grad dekkes gjennom overtid blant faste ansatte. Dette gir økte kostnader og kan over tid medføre økt belastning på personalet. Tjenesten bruker også betydelige ressurser på opplæring av vikarer og nye medarbeidere. Flere av tjenestemottakerne har sammensatte behov som krever grundig opplæring og kjennskap til individuelle tiltak, og det er derfor ikke alltid mulig å dekke fravær med tilfeldig tilgjengelige vikarer.

Etableringen av ambulerende miljøteam høsten 2026 vil gi større fleksibilitet og mulighet for bedre utnyttelse av kompetanse og personalressurser på tvers av tjenesten og andre tjenester. Miljøteamet skal bidra til at tjenester i større grad gis på brukernes egen arena. Samtidig som tidlig og målrettet oppfølging kan styrke mestring og selvstendighet, og forebygge behov for mer omfattende tjenester på sikt.

Aktivitetssenteret har også hatt økt tjenestebehov, med en økning fra 62 til 82 vedtakstimer per uke. Bemanningen er styrket innenfor eksisterende økonomiske rammer for å møte økningen og sikre kapasitet og kvalitet i tilbudet. En mer robust bemanning vurderes samtidig som et forebyggende tiltak for å redusere belastningen på ansatte, sikre stabil drift og forebygge sykefravær.

Samlet går Bo- og miljøtjenesten inn i 2027 med et høyere aktivitetsnivå og økt ressursbehov. Veksten har så langt i stor grad blitt håndtert gjennom turnusendringer, omdisponering av eksisterende ressurser og nye arbeidsformer. Bemanningsbehovet knyttet til ny beboer på Solgløtt kan imidlertid ikke dekkes gjennom omdisponering alene. Det forventes derfor økte lønns- og driftskostnader i 2027, samtidig som refusjonsinntektene reduseres. Dette gjør det nødvendig med tett oppfølging av bemanning, overtidsbruk, sykefravær og ressursdisponering gjennom året. En bærekraftig drift forutsetter at ressursene står i forhold til oppgavene, slik at kvalitet og forsvarlighet i tjenestene ivaretas samtidig som belastningen på de ansatte holdes på et forsvarlig nivå.

Samlet sett stiller budsjettet og kommende økonomiplanperiode krav til omstilling, prioritering og aktiv ledelse for å sikre en bærekraftig drift i årene framover.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**28 188**	**28 188**	**28 188**	**28 188**
Sum Tekniske justeringer	**-60**	**-60**	**-260**	**-260**
Sum Lønnsvekst	**1 164**	**1 164**	**1 164**	**1 164**
Konsekvensjusteringer	**1 104**	**1 104**	**904**	**904**
Konsekvensjustert ramme	**29 292**	**29 292**	**29 092**	**29 092**
Innsparingstiltak				
Justering lønn og refusjon fra staten - 2027	-604	-604	-604	-604
Tilleggskompensasjon - særlig ressurskrevende 2027	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak	**-1 604**	**-1 604**	**-1 604**	**-1 604**
Nye tiltak				
Korrigering sykelønn og refusjon tilknyttet 2027	428	428	428	428
Sum Nye tiltak	**428**	**428**	**428**	**428**
Nye tiltak og realendringer	**-1 176**	**-1 176**	**-1 176**	**-1 176**
Ramme 2027-2030	**28 116**	**28 116**	**27 916**	**27 916**

Kommunalsjef helse og velferd

Tjenesteområder

Direkte under ansvar kommunalsjef ligger enhetene i helse og velferd og de tjenestene som ikke «tilhører» noen av enhetene.

- Helse
- Hjemmebaserte tjenester
- Solsida
- Bo- og miljøtjenesten

- Tjenestekontoret
- NAV kommune (sosial)
- Krisesenter
- Frivilligsentralen

Innledning

Helse og velferd i Alvdal kommune skal tilby trygge, tilgjengelige og faglig gode helse- og omsorgstjenester til alle innbyggere. Som kommunalsjef ligger ansvaret i å støtte ledere i denne prosessen.

Alvdal kommune står overfor viktige samfunnsutfordringer som krever målrettet innsats og godt samarbeid på tvers av tjenester. NAV, krisesenteret, frivilligsentralen og tjenestekontoret er sentrale aktører i arbeidet med å sikre innbyggerne trygghet, verdighet og muligheter for deltakelse i samfunnet. I en tid preget av økende utenforskap, psykososiale utfordringer og behov for mer helhetlige tjenester, må kommunen styrke sin evne til å møte innbyggernes behov på en inkluderende måte. Det bør legges til rette for en strategisk utvikling av disse tjenestene, med fokus på:

- NAV som en nøkkelaktør i arbeidet med å få flere i arbeid og aktivitet, og redusere sosial ulikhet.
- Krisesenteret som et viktig tilbud for personer utsatt for vold og overgrep, med behov for beskyttelse og støtte.
- Frivilligsentralen som en brobygger mellom kommunen og innbyggerne, en ressurs for sosial inkludering og fellesskap.
- Tjenestekontoret som koordinerende instans for helse- og omsorgstjenester, med ansvar for å sikre rett hjelp til rett tid.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Bemanning, organisering og kompetanse

Tjenestekontoret

Kontoret har to hele stillinger, en fagleder og en konsulent.

Tjenestekontoret har kontorer i underetasjen på Solsida.

Lov pålegger kommunen å yte forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller diagnose.
Ved å samle tildelingen av tjenester på ett kontor, er målet å sikre lik tildelingspraksis og bidra til lik tilgang på helse- og omsorgstjenester for alle (barn, unge, voksne, eldre og pårørende).

Tjenestekontoret har faste drøftingsmøter med avdelingsledere innenfor helse- og velferdssektoren en gang i uka. Tjenestekontoret fatter vedtak på bakgrunn av tverrfaglig vurdering.

Tjenestekontoret gir på bakgrunn av tverrfaglig vurdering en uttalelse til boligkoordinator om tildeling av tilrettelagt kommunal bolig.

Formålet med å ha et tjenestekontor og en egen forvaltning som fatter vedtak innen helse- og omsorgstjenester er tredelt, hvor en skal:

- Ivareta brukers rettssikkerhet og sikre likeverdig behandling, uavhengig av alder, hjelpebehov og hvor de er bosatt i kommunen.
- Tydeliggjøre det ansvaret kommunen har som forvalter og tjenesteyter og kvalitetssikre tildelingen av tjenester ved å skille forvaltning og utøvende tjeneste.
- Tjenestekontoret har avgjørende myndighet og ansvar for alle vedtak som fattes.

Tjenestekontoret har systemansvaret for fagprogrammet innen helse og velferd, og skal til enhver tid holde innholdet i maler som brukes ajour, og bistå ansatte med veiledning ved eventuelle endringer. Kommunen er nå i ferd med å implementere nytt EPJ- system (elektronisk pasientjornal). Dette vi påvirke oss og merkes både hos tjenestekontoret og ute i enhetene kommende år.

Ansatte ved tjenestekontoret er deltakende i fagnettverk for de som tildeler tjenester i FARTT-kommunene, samt Os og Røros. Dette oppleves som et nyttig nettverk, der en kan drøfte og erfaringsutveksle ulike problemstillinger der man tildeler tjenester. I tillegg er også Alvdal kommune, ved fagleder tjenestekontor og kommunalsjef helse og velferd, med i læringsnettverk for kommunene i Innlandet, med fokus på kommunenes tildelingspraksis.

Koordinerende enhet i kommunen ligger til tjenestekontoret.

NAV

Vertskommunesamarbeidet Nav Nord-Østerdal inkluderer kommunene Alvdal, Rendalen, Tolga, Folldal og Tynset. Tynset er vertskommune.

NAV er i tillegg ett partnerskap mellom stat og kommune, samhandlingen bygger på en partnerskapsavtale.

Antall årsverk på kommumal side i samarbeidet er 11.

Felles administrasjonskostnader knyttet til drift av NAV og flere andre vertskommunesamarbeid er avklart i samarbeidsavtalen og fordeles slik for kommunene: 20% flat kostnadsfordeling, og 80% etter

innbyggertall. Kostnader til økonomisk sosialhjelp m.m. belastes direkte den kommunen innbyggeren tilhører.

Tilgjengelighet:

NAV har åpent for fysiske møter etter avtale. En stor andel av brukeroppfølgingen foregår digitalt. Brukerne medvirker selv til valg av møteform og ønsket form for oppfølging. Ved akutte behov kan publikum ringe vakttelefonen som er åpen alle ukedager.

Lokalene disponert av NAV på Alvdal er jevnlig bemannet.

Prioriterte grupper i NAV er unge under 30 år, og fordrevne/flyktninger.

Sosialtjenesten dekker følgende områder:

- Opplysning, råd og veiledning (§ 17). Kommunen skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Om kommunen selv ikke kan gi slik hjelp, plikter kommunen å sørge for at andre gjør det.
- Økonomisk stønad (§§ 18 og 19). Stønad til livsopphold og stønad i særlige tilfeller.
- Midlertidig botilbud (§ 27). For personer som ikke kan finne et sted å bo selv, har NAV et ansvar for å fremskaffe et konkret og tilgjengelig midlertidig botilbud.
- Individuell plan (§ 28). Brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester, har rett til å få utarbeidet individuell plan. Formålet med individuell plan er at brukeren skal få et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud. Planen skal utformes i samarbeid med brukeren.
- Kvalifiseringsprogrammet (§ 29). Programmet gjelder for personer i aldersgruppen 18 -67 år med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven.

NAV Nord-Østerdal har også ansvar for å behandle søknader knyttet til Husbankens låne- og tilskuddsordninger. Det gjelder bostøtte, startlån, tilskudd til tilpasning/etablering/utredning og prosjektering av bolig. Budsjett for botilskudd ligger derfor i NAV sin ramme.

Husbankens tilskudd overføres direkte til kommunene via rammetilskuddet. En direkte rammeoverføring setter større krav til kommunal budsjettering og planlegging. Kommunene må ha et bevisst forhold til nytten av å avsette midler til ordningen i kommunens budsjett og økonomiplan. Avsetning til tilskudd er et viktig ledd i kommunens helhetlige boligsosiale arbeid.

God bruk av tilskudd kan gjøre at barnefamilier får hjelp til å komme i egen bolig. Flere kan gå veien via «leie til eie», og låneopptak kan reduseres slik at vanskeligstilte kan betjene et lån. Tilskudd til etablering kan gjøre husstandens boutgifter lavere og dermed redusere kommunens risiko for tap. God bruk av tilskudd for tilrettelegging av boliger kan gi folk mulighet å bo lengre hjemme, og redusere behovet for ressurskrevende kommunale tjenester. Dette må ses i sammenheng med kommunens boligpolitikk, samfunns-/areaplanlegging og tilrettelegging for sentrumsnære boliger. Økt tilgjengelighet gir også bedre tilrettelegging for tjenesteyting i hjemmet.

Samhandling:|

Det er lovpålagt at velferdstjenestene skal samarbeide i oppfølgingen av det enkelte barn, ungdom og deres familie.
NAV har faste representanter i samhandling med andre fagområder i kommunen, OBS-team,

koordinerende enhet, boligutvalg og råd for mangfold og inkludering. NAV samarbeider i tillegg med helsetjenestene, videregående skole, karrièresenter, oppfølgingstjenesten, og ikke minst arbeidsgivere og næringsliv.

Barneperspektivet:

NAV skal gjennom økonomisk sosialhjelp sørge for at kommunens innbyggere sikres et forsvarlig livsopphold, og det skal tas særlig hensyn til barnas behov. NAV skal sikre at det i alle avgjørelser som berører barn og unge er gjort en vurdering av hva som er barnets beste i den konkrete saken, jfr Barnekonvensjonen artikkel 3. Sosialtjenesteloven påpeker også at det skal tas særlige hensyn til barns behov i alle vurderinger som foretas.

Barneperspektivet i NAV er ofte knyttet til sosialtjenesteloven og arbeidet med bekjempelse av barnefattigdom. Det er likevel slik at Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov, og barnas rettigheter er tatt inn i grunnloven. Barneperspektivet gjelder derfor alle ansatte i NAV, uavhengig av kommunalt eller statlig ansvar.

Deltagelse i kommunens kvalifiseringsprogram vurderes fortløpende for brukere som fyller vilkårene. Det er vanskelig å budsjettere da deltagelsen er et resultat av individuell kartlegging av behovet for tjenester og tiltak. For mange er alternativet sosialhjelp, noe som allerede ligger innenfor budsjettrammen. Noen vil kunne ha rett på statlig finansierte arbeiderettede tiltak, som igjen genererer andre statlige ytelser. Dette vil redusere sosialhjelpsutbetalingen. NAV er oppfordret til å benytte kvalifiseringsprogram i større grad enn det vi har gjort tidligere. Dette gjelder både ungdom og flyktninger.

Prosjekt sømløs arbeidsinkludering for flyktninger:

Kommunene i regionen har bosatt et svært høyt antall fra Ukraina i yrkesaktiv alder. Mange av disse kan ha kompetanse bedriftene er ute etter, men trenger mer språkopplæring og påfyll av kompetanse for å komme i jobb, ofte i kombinasjon med tiltak og oppfølging fra NAV. Prosjektet sømløs har bidratt til gode resultater med overgang til arbeid og aktivitet. Utfordringen har bla. vært høy turnover blant prosjektmedarbeiderne grunnet kortsiktige arbeidsavtaler. Fra årsskiftet er det derfor ønskelig at prosjektet går over i en annen form med faste ansettelser i NAV. Flere kommuner i regionen avslutter nå prosjektet. Alvdal og Rendalen planlegger for å videreføretiltaket da en mener dette gir resultater i integreringsarbeidet og redusert utbetaling av sosialstønad.

Ungdomsgarantien:

Flere unge i alderen 20 – 29 år er ikke i utdanning, jobb eller i arbeidstrening. Mange av disse vil kjenne konsekvenser av å være på utsiden og ikke være en del av et studie- eller arbeidsfellesskap. Dårlig økonomi, ensomhet eller mangel på mestring og mening i hverdagen er ofte konsekvensen. Ungdomsgarantien skal bidra til at unge under 30 år sikres enda bedre og hyppigere oppfølging og tiltak for å komme i utdanning eller jobb.

Krisesenter

Alvdal kjøper sitt lovpålagte krisesentertilbud av Gudbrandsdal Krisesenter IKS på Lillehammer.

Krisesenteret har 7,2 årsverk fordelt på 12 faste ansatte. Kostnaden for Alvdal kommune er kr. 245 931 i 2026. Det tas utgangspunkt i innbyggertall pr. 01.01.26, og betyr at vi har en utgift på 98 kr. pr. innbygger.

Gudbrandsdal Krisesenter IKS har som hovedformål å yte hjelp til voksne og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. For kommunene i Nord-Østerdal er løsningen valgt for å kunne ha et effektivt og forsvarlig tilbud til en utsatt målgruppe.

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen mottar et statlig tilskudd som for 2026 var kr. 478 094. I tillegg yter Alvdal kommune et tilskudd på kr. 262 000. Kommunen stiller også lokaler gratis til disposisjon. I kommunens forslag til budsjett er det forutsatt et statlig tilskudd på kr. 488.200 fra Lotteri- og stiftelsestilsynet, og kr 262.000 fra Alvdal kommune.

For å motta statlig tilskudd er det krav om lokal finansiering tilsvarende minimum 40 % av frivilligsentralens totale driftsinntekter. Frivilligsentralen har anledning til å leie ut lokalene de disponerer og eventuelle leieinntekter tilfaller frivilligsentralen.

Frivilligsentralen skal stimulere til frivillig innsats, være en åpen møteplass for befolkningen og være bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor. Kommunen og frivilligsentralen i Alvdal har et godt samarbeid på flere områder. Det er aktiviteter gjennom hele uka, hvor det er mulighet til å delta og bidra, noe som må ses på som god folkehelse for kommunens innbyggere. Det å få lov til å bidra kan forebygge ensomhet og gi en god mestringsfølelse. Mye av aktiviteten drar kommunen god nytte av og må ses som god samskaping.

Ifølge Stortingets frivillighetsmelding er det viktig med politisk forankring av frivillighetspolitikken. Kommunen vil kunne dra positive og nødvendige synergier av økt dialog og samhandling med frivlligheten også fremover.

Kommunalsjef

Kommunalsjef Helse og velferd sitter i kommunedirektørens strategiske ledergruppe sammen med kommunalsjef Oppvekst, kommunalsjef for Samfunn og utvikling, leder for Stab, økonomisjef og HR-leder. Kommunalsjef har faste møtepunkter med de fire enhetene innenfor sektoren, hvor fokus er strategiske løsninger og helhetlig tenkning på tvers av fag og på tvers av enhetene innenfor sektoren. Kommunalsjef har faste treffpunkt med Tjenestekontoret og leder i NAV.

Kommunalsjef har ansvaret for at både sektoren, og kommunen som helhet, og skal etterleve de satsningsområdene og målene de ulike planverk har. I dette ligger det at kommunalsjef Helse og velferd har en viktig oppgave i det å være en aktiv bidragsyter til tverrfaglighet i de ulike prosjekter kommunen jobber med.

Kommunalsjef sitter som leder i helseregionen sammen med de andre helse- og omsorgssjefene i FARTT-kommunene, samt Os. Her er det samhandling på tema og spørsmål knyttet til arbeidet innen helse og velferd i region, og det som initieres fra helsefellesskapet i Innlandet. Kommunalsjef sitter på vegne av helseregionen som representant i helsefellesskapet i Innlandet.

Konsekvenser for tjenesten

Utfordringer og strategi:

Virksomhetene under kommunalsjef helse og velferd ivaretar flere lovpålagte oppgaver og sentrale støttefunksjoner for kommunens helse- og velferdstjenester. Virksomhetene er gode på å tenke nye løsninger og se på endringer med mål om fortsatt å yte gode og forsvarlige tjenester. Dersom virksomhetene i stor grad må redusere aktivitet eller ikke har tilstrekkelige økonomiske rammer, eller i motsatt tilfelle fortsetter å gå utover ramma av tildelte midler. Så vil dette kunne medføre redusert tjenestekvalitet, lengre saksbehandlingstid, svekket oppfølging av innbyggere og mindre kapasitet til forebyggende arbeid og tidlig innsats.

Det er en økning av saker som skal saksbehandles. For tjenestekontoret kan økningi saksmengde medføre utfordringer knyttet til rettssikkerhet, likebehandling og forsvarlig tildeling av helse- og omsorgstjenester. Et samarbeid om felles tildelignskriterier og tjenestekontor med flere kommuner bør utredes. Nytt journalsystem som tas i bruk høsten 2026, skal gjøre saksbehandlingen mer effektiv.

Dersom utgiftene til økonomisk sosialhjelp fortsetter å øke, vil dette legge ytterligere press på kommunens økonomi og redusere handlingsrommet til øvrige tjenester. Økende sosialhjelpsutgifter kan også være en indikasjon på større utenforskap, flere innbyggere uten arbeid eller utdanning og økte levekårsutfordringer. Redusert kapasitet i NAV vil kunne svekke arbeidet med arbeidsinkludering, oppfølging av ungdom, flyktninger og andre utsatte grupper, noe som på sikt kan føre til ytterligere økning i kommunens utgifter. En tilført ressurs inn i NAV, som kan effektuere oppfølgingen, forventer vi vil kunne gi utslag på sosialutgiftene. En ser en positiv utvikling i 2026 der veksten i utbetaling av sosialstønad avtar for Alvdal. Fortsatt innsats gjennom styrket integreringsarbeid skal gi redusert kostnad på sosialstønad og forebygge belasninger på andre tjenesteområder.

Vi mener det er viktig at tilskudd til frivilligsentralens drift opprettholdes, da dette er tilbud som bidrar til sosial deltakelse, inkludering og forebygging av ensomhet, og dermed forebygge behovet for kommunale tjenester. Samtidig er det viktig å satse på boligsosiale virkemidler.

Med riktig økonomisk ramme neste år og kommende økonomiplanperiode har vi gode muligheter for å lykkes med målene om forebygging, tidlig innsats, arbeidsinkludering og mestring. Ved store budsjettnedtrekk vil det på sikt kunne gi økt etterspørsel etter mer omfattende og kostnadskrevende tjenester innen helse og velferd i fremtiden.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**11 182**	**11 182**	**11 182**	**11 182**
Sum Vedtak forrige periode	**-1 600**	**-2 100**	**-2 100**	**-2 100**
Sum Lønnsvekst	**130**	**130**	**130**	**130**
Konsekvensjusteringer	**-1 470**	**-1 970**	**-1 970**	**-1 970**
Konsekvensjustert ramme	**9 712**	**9 212**	**9 212**	**9 212**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Økning i økonomisk sosialhjelp NAV 2027	1 000	1 200	1 000	800
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**1 000**	**1 200**	**1 000**	**800**
Nye tiltak				
Husleie NAV Kommunehuset 2027	110	110	110	110
Møtegodtgjørelse Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse - 2027	20	20	20	20
Økning lisens og driftsavtale - 2027	94	94	94	94
Økt bemanning NAV Administrasjon 2027	170	170	170	170
Sum Nye tiltak	**394**	**394**	**394**	**394**
Nye tiltak og realendringer	**1 394**	**1 594**	**1 394**	**1 194**
Ramme 2027-2030	**11 106**	**10 806**	**10 606**	**10 406**

Samfunn og utvikling

Innledning

Sektor Samfunn og Utvikling har følgende ansvarsområder i den kommunale forvaltningen:

- Landbruk og miljø - interkommunal enhet med Tynset (Alvdal er vertskommune).
- Plan, byggesak og geodata - interkommunal enhet med Tolga og Tynset (Tynset er vertskommune).
- Kommunalteknikk.
- Flyktningtjenesten.
- Kultur.
- Næringsliv inkl. strategisk næringsplan og næringsfond.

I tillegg er sektorens budsjett tungt preget av å ha postene knytta til Midt-Hedmark brann- og redningstjeneste IKS, Alvdal sokneråd og en del andre større kommunale ansvarsområder som styres utenfra.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Aktiviteten innen enheten og sektorens ansvarsområder er kort beskrevet nedenfor:

- Landbruk og miljø - Vårt interkommunale landbrukskontor har nå vært lokalisert i rektorboligen på Storsteigen vgs i 20 år, og blitt et solid forvaltningskontor for landbruksnæringen i Alvdal og Tynset. Det selges etter fast avtale tjeneste innen skog og vilt, m.m. med Folldal. De siste par år er det også solgt tjenester til Rendalen, og gjennom aktivitet knytta til nye skogbruksplaner for Nord-Østerdalens kommuner, er kontoret sentralt inne i prosessen. Forvaltningsenheten framstår således med bred kompetanse gjennom saksbehandling, tilskuddbehandling o.a. i tråd med de lovverk de er satt til å ha ansvar for. I tillegg initieres prosjekter og drives løpende utviklingsaktivitet. Stabil bemanning og høyt faglig nivå bidrar til saksbehandling som i neste omgang gir god næringsutvikling.
- Plan, byggesak og geodata - Virksomhetskontoret ligger under Tynset som vertskommune, og har nådd samme alder som landbruksenheten med sine 20 år. Tolga kommune ble med i vertskommunesamarbeidet fra 1. januar 2026. Enheten framstår i dag som en like godt operativ og drevet enhet, og har nå en stabil bemanning på alle fagområder. Revidering av kommuneplanens arealdel inkludert Alvdal tettsted påbegynt, og framdriften er god inn mot 2027. Det er mål om å vedta arealplanen inkludert Alvdal tettsted høsten 2027.
- Kommunalteknikk - Enheten er sektor samfunn og utviklings største enhet. Vei, vann og avløp, samt annen infrastruktur drives fram av enheten, og de har en sentral funksjon i iverksettelsen av alle planer og investeringstiltak. Driftsoperatører og renholdere utgjør kommunens vaktmestertjeneste i stort, og mye av den daglige driften ute og inne i våre bygg ivaretas av denne enheten.
- Flyktningetjenesten - Enhetens bemanning foreslås opprettholdt selv om det nå er mindre bosetting og en stor andel bosatte går ut av perioden der kommunen mottar integreringstilskudd. Det utfordrer budsjettrammene men er en startegisk satsing for å realisere intergrering der en forebygger og reduserer større behov på andre tjenesteområder.
- Enhet kultur. Driften av enheten med folkebibliotek, skolebibliotekene, kultur- og idrettsanlegg, museum og folkebad sikrer at våre innbyggere har et bredt mangfold å velge i. Styrking av "Ungdommens hus" er ikke gjennomført, dette foreslås nå løst der en bruker eksisterende kompetanse og ressurser på tvers av enheter og fag for å gi et mer åpent og bedre tilbud i tråd med intensjonen i tidligere vedtak.
- Næringsarbeidet. Dette er i perioder krevende å ivareta når initiativer kommer fra både overordna myndigheter og fra næringslivet selv. I en stadig mer omskiftelig tid blir det viktig for kommunen å ta tak i de riktige sakene. Sentral beliggenhet langs rv. 3 og for den del også Rørosbanen, gir kommunen både muligheter og utfordringer i så måte. Det å tiltrekke kommunen ny arbeidskraft og nye arbeidsplasser, gjennom eksisterende næringsliv og samtidig vurdere nye initiativ er avgjørende viktig. Spesielt når vi nå ser de demografiske utfordringene som slår inn også i vår kommune. I dag har sektorleder, sammen med kommunedirektør og politisk ledelse regelmessig gjennomgang av de saker som dukker opp innen næringsområdet i bredt. Et virkemiddel inn mot både næringsliv og frivilligheten i kommunen er våre næringsfond. Disse er betydelig redusert med mindre inntekter som begrenser handlingsrommet for aktivitet og støttetiltak. Strategisk næringsplan med årlig gjennomgang av tiltak som vedtas politisk sammen med kommuneplanens samfunnsdel skal være styrende for ressursbruk på det generelle næringsarbeidet.

Utfordringer og strategi

Situasjonen i landbruket

Landbruksnæringen har de siste årene opplevd stor kostnadsvekst. Framtidige krav om løsdrift, oppholdsareal for ku med kalv, m.m. utfordrer likviditeten for mange som er i startgropa for å satse. I Alvdal og resten av regionen er landbruket en bærebjelke for mye av vårt øvrige næringsliv. Gjennom at vi har tung foredlingsindustri innen næringsmiddelsektor og trebearbeidende næring, er vi blant kommunene i Innlandet med størst landbruksavhengighet. Dette skaper både muligheter og utfordringer. Reduksjonen i aktive bruk med både mjølk og sau er prosentvis stor, og dette merkes inn mot andre næringer. Nye krefter tar over enkelte steder, og det å framsnakke generasjonsskiftene er sentralt. Landbruket har stor politisk avhengighet, og rammevilkårene nasjonalt er avgjørende for å ivareta og fortsatt sikre verdiskaping ut av det grovfôrbaserte husdyrholdet. De siste åra har man sett en oppsving i lokalmatsatsinger ved flere gårdsbruk o.a. i Alvdal. Dette kan trolig ha et enda større potensiale for synlighet og salg jo flere som deltar, og eventuelt gjennom samarbeid om salgslokaler, markedsføring, e.l.

Enhet landbruk og miljø arbeider godt, og vi nyter godt av et sterkt kompetansemiljø ved denne interkommunale enheten. Lokalisert sammen med Storsteigen vgs, som står fram som en stadig viktigere kompetansearena for fjellandbruket både lokalt og i nasjonal sammenheng. Det jobbes nå fram gode prosjekter som kan løfte framtidstro og investeringsvilje blant kommende generasjoner.

Landbrukskontoret har et godt fokus på å initiere kompetanseheving og prosjekter i samarbeid med næringen sjøl. Det er igangsatt et Interreg-prosjekt mellom Storsteigen vgs og Stiernhööksgymnasiet i Rättvik i Dalarna. Uten landbrukskontorets bidrag i forprosjektet ville dette neppe blitt realisert. Alvdal kommune er med på finansiering og aktivitet i prosjektet.

Kommuneplanens arealplan, samt øvrig planarbeid

Rullering av kommuneplanens arealdel er påbegynt. Det er mål om å få denne behandlet denne før kommende kommmunevalg.

I 2027 står følgende planarbeid for øvrig for tur:

- Reguleringsplaner:
  - Tarfikksikkerhet langs Randmælsveien og boligutbygging i området “Husmorskola”.
  - Tilrettelegging for mer detaljvarehandel og avklaring brannstasjon mm på Steimosletta sør.
  - Nytt renseanlegg i Kvernbekkdalen.
- Andre planarbeid som berører sektoren:
  - Integreringsplan.
  - Strategi for kommunal boligmasse.
  - Boligsosial handlingsplan.

Bosetting og integrering flyktninger

Kommunen er anmodet om å bosette 12 nye flyktnigner i 2027. Anmodningen kommer til behandling som egen sak til kommunestyret. I budsjettet er det lagt inn bosetting av 10 personer i 2027. Dersom det blir vedtatt/bosatt flere justeres budsjettet ved tertialrapporteringer. Anmodningen siste to år tilsier at vi nærmer oss til samme antall som før Ukraina-krigen startet i 2022. Mindre bosetting betyr nedskallering av den styrkingen av ressurser som ble gjort midlertidig. Det er lagt inn i budsjett å

videreføre dagens bemanning i flyktningetjenesten for fortsatt å jobbe med effektiv og god integrering av de som over tid er bosatte og nyankomne.

Integrering av flyktninger berører de fleste av kommunens tjenester. Bosetting, norskopplæring og til slutt det å sikre flest mulig av de voksne en plass i arbeidslivet, er avgjørende for å gi hverdagen mening. Svært mange framstår motiverte og forstår at språk er avgjørende. Alle våre innbyggere og frivillig sektor, sammen med kommunen har et stort ansvar for sammen forsøke å sikre en best mulig integrering.

Investeringer

Kommunen står foran flere store investeringsprosjekter de neste årene. Det er viktig at disse planlegges realistisk i forhold til gjennomføringskapasitet i administarsjonen og kommunens økonomiske handlingsrom fram i tid.

I alle prosjekte gjøres det vurderinger for å kunne etterleve mål i klima- og energiplanen når anbudsprosesser lyses ut, og inn i videre byggeprosjekter.

Klima og energi

Kommunedelplanen for klima og energi ble vedtatt i 2023 som en felles plan for kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os. Det oppleves som at enhetene innen sektor samfunn og utvikling i stadig større grad etterlever og har de vedtatte strategiene og tiltakene i "ryggmargen" i sitt daglige virke.

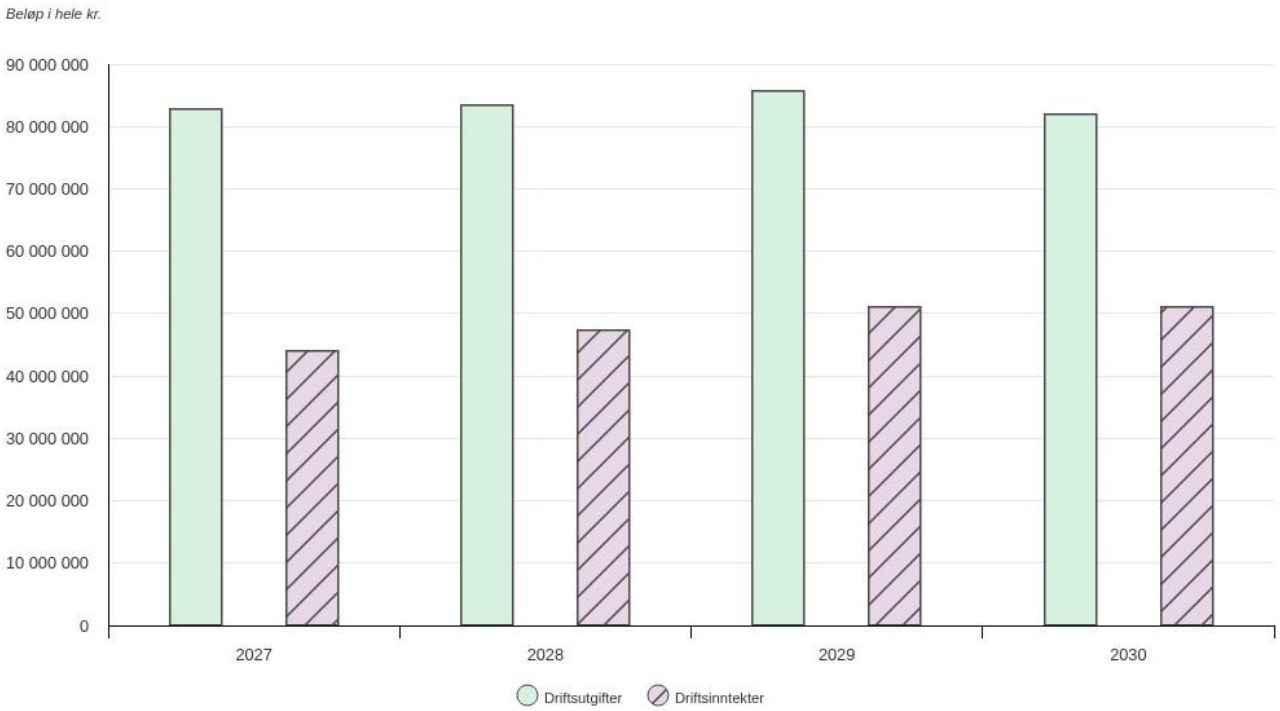
Det vises til klima- og energiplanen med tilhørende handlingsdel som sier hvilke strategier og tiltak som skal gjennomføres.

Frivillighet

Det er viktig at frivilligheten stimuleres på alle områder. Fer ligger det store ressurser om mye innsats som viktig samskaping for å utvikle, ivareta og forebygge innbyggernes og lokalsamfunnets behov. Dette er også svært viktig beredskap.

Arbeidet med en frivilgghetsplan er ikke kommet i gang. Ut fra realistisk ressursbehov vil vi trolig heller ikke komme i gang i 2027.

Driftsutgifter og inntekter

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**39 710**	**39 710**	**39 710**	**39 710**
Sum Tekniske justeringer	**269**	**469**	**469**	**469**
Sum Vedtak forrige periode	**-3 894**	**-6 805**	**-10 165**	**-10 165**
Sum Lønnsvekst	**984**	**984**	**984**	**984**
Konsekvensjusteringer	**-2 641**	**-5 352**	**-8 712**	**-8 712**
Konsekvensjustert ramme	**37 069**	**34 358**	**30 998**	**30 998**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Rammejustering avløp	855	0	0	0
Rammejustering renovasjon	-282	0	0	0
Rammejustering septik	142	0	0	0
Rammejustering vann	-494	980	3 093	-664
Økt stillingsressurs ungdomsarbeider	-460	-70	-70	-70
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**-239**	**910**	**3 023**	**-734**
Innsparingstiltak				
Husantunet reduksjon lønnsutgifter - 2027	-163	-163	-163	-163
Husleie Huset Aukrust - 2027	-180	-180	-180	-180
Justering næringsfondet for 2027-2028 - 2027	-500	-500	0	0
Reduksjon annet forbruk - 2027	-70	-70	-70	-70
Reduksjon framleieboliger - 2027	-241	-241	-241	-241
Redusert budsjett på inventar - 2027	-40	-40	-40	-40
Salg av tømmer - 2027	-60	-60	-60	-60
Økt andel refusjon fra kommuner - 2027	-162	-162	-162	-162
Økt salg av tjeneste til nabokommuner - 2027	-150	-150	-150	-150
Økte inntekter kulturstue - 2027	-90	-90	-90	-90
Sum Innsparingstiltak	**-1 656**	**-1 656**	**-1 156**	**-1 156**
Nye tiltak				
Husleieinntekt Nyborg - 2027	80	80	80	80
Videreføring av bemanning FLY intern finansiering - 2027	686	686	0	0
Økning deflator vekst Alvdal sokneråd - 2027	100	100	100	100
Økning kommunale eiendomsgebyr - 2027	110	110	110	110
Økning plansaker - 2027	1 060	0	0	0
Økning strøm/energikostnad utover ordinær prisvekst 2027	800	800	800	800
Økning utgift Midt Hedmark Brann og redning IKS - 2027	242	242	242	242
Økning utgifter private veier - 2027	100	100	100	100
Økt andel utgifter tilknyttet voksenopplæring - 2027	280	280	280	280
Sum Nye tiltak	**3 458**	**2 398**	**1 712**	**1 712**
Nye tiltak og realendringer	**1 563**	**1 652**	**3 579**	**-178**
Ramme 2027-2030	**38 632**	**36 010**	**34 577**	**30 820**

Landbruk og miljø

Tjenesteområder

Skogbruksplaner

Folldal, Tynset, Tolga, Os og Røros kommuner er med i skogbruksplanprosjektet som startet i 2023. Skogbruksplanlegging foregår normalt med et omløp på om lag 15 år, og kommunene som gjenstår er nå på overtid. En skogbruksplan er et godt verktøy for å sikre best mulig forvaltning av skogeiendommen. Prosjektet vil gå over flere år, planlagt t.o.m 2028.Kartlegging oppstart 2026, fullføres 2027. Enhet landbruk og miljø deltar i koordinering av dette arbeidet og det sannsynliggjøres noe økt salg av timer grunnet endringer i personalressurs i nabokommuner.

Hønsehaukprosjekt

I 2024 ble det startet et prosjekt for kartlegging av hønsehauk i fem kommuner i Nord-Østerdalen. Bakgrunnen er ønske om å oppdatere viltkartene/kunnskapsgrunnlaget i kommunene, og øke kunnskapen om arter vi vet er spesielt utsatte/sårbare. Alvdal kommune administrerer prosjektet på vegne av Alvdal, Folldal, Tynset, Tolga og Os kommuner. Prosjektet skal gå over fire år, arbeidet deles opp geografisk/kommunevis. I 2026 er Tolga kartlagt.

Drift av «Regionalt fellingslag»

Jf. sak i kommunestyret i Alvdal om interkommunalt skadefellingssamarbeid, så ble det inngått en avtale mellom de 6 kommunene i Nord-Østerdal og Engerdal, til sammen 7 kommuner om å fortsette skadefellingssamarbeidet. Enhet landbruk og miljø i Alvdal er vertskommune for dette samarbeidet, og hver kommune deltar med lik finansiering. For 2027 er denne videreført som i 2026 med kr 45 000 pr. kommune.

Prosjekt INTERREG - "SMARTMAT"

Enhet landbruk og miljø deltar på vegne av Alvdal kommune inn i et potensielt prosjekt mellom Storsteigen videregående skole og Stiernhööksgymnasiet i Rättviks kommun ved Siljan i Dalarna. Prosjektet ble omsøkt i 2025 med mål om å bidra til bærekraftig og innovativt landbruk i grenseområdene gjennom å utvikle og forbedre forsknings- og innovasjonskapasiteten, samt bruken av avansert teknologi i fjellandbruket vårt. Utveksling av elever og kompetanse mellom de to naturbruksskolene inngår også i prosjektet. Interregprosjektet har fått navnet SMARTMAT, og fikk prosjektstøtte våren 2025. Enhet landbruk og miljø inngår i referansegruppen for prosjektet, mens kommunalsjef samfunn og utvikling sitter i styringsgruppa for Interreg-samarbeidet. Det er allerede oppnådd svært god dialog og samarbeid mellom skolene og de deltagende kommunene, Rättvik og Alvdal.

"Klimasmart landbruk"

Landbruksenheten har gradvis blitt fast medarrangør av regionens årlige klimamøte, “Klimasmart landbruk”. Foruten enheten deltar faglaga i Alvdal og Tynset kommuner, rådgivningsapparatet knyttet til gårdbrukeren, Sparebank 1 Østlandet og Statsforvalteren i Innlandet. Dato for arrangementet i 2027 er 2 april. Enheten deltar kun med timer fra enheten, mens klimamøtet ellers finansieres av eksterne bidragsytere.

Seternettverk i Nord-Østerdalen
Det er tildelt tilskudd fra Fjellandbruksmidler til å arrangere setertreff for gardbrukere som driver med tradisjonell setring med mjølkeproduksjon. Dette med den hensikt å styrke fagmiljøet, gi seterbrukerne faglig påfyll, bygge nettverk og skape møteplasser. Treffet vil bli arrangert i 23. januar 2027

Eierskiftekurs

Enhet landbruk og miljø arrangerer ellers eierskiftekurs for landbruket den 6. februar 2027, sammen med Tynset studie- og høgskolesenter, Advokatfirmaet Helmr, Tine, Norsk Landbruksrådgivning, regnskapskjeden Økoråd, Sparebank 1 Østlandet, Innlandet Fagskole, Storsteigen videregående skole og faglag i regionen.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Alvdal og Tynset har felles landbrukskontor der Alvdal er vertskommune. Det selges tjenste innen utamrk-, vilt- og skogforvaltnign til Folldal kommune jfr. avtale tilsvarende ca. 30% stillingsressurs. Enhet landbruk og miljø er lokalisert i fylkeskommunens lokaler på Storsteigen videregående skole. Enheten består av 7 ansatte og har trass i noe permisjonsavvikling og en oppsigelse, klart å rekruttere godt i et tøft arbeidsmarked. Fagkompetansen ved enheten må anses å ha stor betydning i slik rekrutteringsarbeid.

Ved enheten utføres det bl.a:

- Oppgaver knyttet til landbruks- og miljøforvaltningen som i henhold til lov er lagt til kommunene.
- Betydelig tilskuddsbehandling innen jord- og skogbruksnæringen.
- Rådgivning og oppfølging av søknader innen både tradisjonell landbruksnæring (jord-/skogbruk), samt tilleggsnæringer.
- Ivaretakelse av kommunens rolle i pågående prosjekter innen enhetens ansvarsområder.
- Oppfølging av forurensningssaker i begge kommuner.
- Koordineringsarbeid knyttet til ansvar for vannforvaltning i begge kommunene.
- Oppfølging av tiltaksdelene for landbruket i Alvdal kommunes strategiske næringsplan, samt tiltaksplanen for Alvdal i nylig vedtatt kommunedelplan for klima og energi.
- Skogbruks- og viltstelloppgaver som tjenestesalg til Folldal kommune tilsvarende ca. 0,3 årsverk.
- Arbeid estimert til 0,2 årsverk knyttet til vertskapsrollen for administrasjon av regionalt fellingslag.
- Salg av tjenester til øvrige nabokommuner når dette etterspørres og enheten har ledig kapasitet.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**3 876**	**3 876**	**3 876**	**3 876**
Sum Tekniske justeringer	**24**	**24**	**24**	**24**
Sum Lønnsvekst	**256**	**256**	**256**	**256**
Konsekvensjusteringer	**280**	**280**	**280**	**280**
Konsekvensjustert ramme	**4 156**	**4 156**	**4 156**	**4 156**
Innsparingstiltak				
Salg av tømmer - 2027	-60	-60	-60	-60
Økt andel refusjon fra kommuner - 2027	-162	-162	-162	-162

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Økt salg av tjeneste til nabokommuner - 2027	-150	-150	-150	-150
Sum Innsparingstiltak	**-372**	**-372**	**-372**	**-372**
Nye tiltak og realendringer	**-372**	**-372**	**-372**	**-372**
Ramme 2027-2030	**3 784**	**3 784**	**3 784**	**3 784**

Kultur

Tjenesteområder

- Folkebibliotek og skolebibliotek inkl. diverse arrangementer/utstillinger
- Lokalhistorisk arkiv.
- Ungdomsklubb.
- Folkebad.
- Museer.
- Husantunet.
- Kulturminneforvaltning.
- Planlegge og koordinere utleie/bruk av Alvdalshallen og Alvdal kulturstue.
- Samarbeid med lag og foreninger.
- Saksbehandling, bl.a. spillemiddelsøknader og div. andre tilskuddsordninger.
- Arven etter Kari og Kjell Aukrust.
- Reiseliv- og opplevelsesbasert næringsutvikling.
- Kino.

Innledning

Kulturenheten er en betydelig samfunnsaktør i Alvdal kommune. Enheten arbeider innenfor de feltene som befolkningen etterspør, i tillegg til eget kulturformidlingsarbeid. Kulturenheten samhandler med andre enheter og sektorer i Alvdal kommune, nabokommuner samt Innlandet Fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet m.m.

Kulturenhetens arbeid er videre koordinerende enhet i forhold til de tiltak som reiselivet i kommunen etterspør og enheten jobber sammen med Opplev Alvdal og Visit Røros og Østerdalen. En kommune som ønsker å være attraktiv for tilflyttere trenger arbeidsplasser og kulturaktivitet. Når du ikke er på jobb vil aktiviteten som finnes i den kulturelle delen av bostedet være avgjørende for trivsel og motivasjon for å bli boende i kommunen.

Utviklingen av tilbudet med ungdomsklubb har vært oppe til diskusjon de to siste årene. Kommunedirektøren foreslår i det videre arbeidet med å øke tilbudet i omfang at dette skal oppnås gjennom samarbeid mellom flere enheter i ulike sektorer i Alvdal kommune, framfor at det ansettes en ny ressurs knyttet til klubben. Det er sett på muligheter for at ungdomsklubben som i dag er et tilbud for ungdom i ungdomsskole og videregående alder, kan spisse arbeidet mot aldersgrupper hvor det vurderes en egen barneklubb for 5-7.klasse. Samt at videregående elever fra Storsteigen og Nord-Østerdal videregående skoler bosatt i Alvdal, kan få egne åpningstider.

Arbeidet med en Kulturplan er i oppstarten, og vil bli fullført i løpet av 2027.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Administrasjon
Administrasjonen består av enhetsleder og kulturkonsulent, begge i fulle stillinger.

Administrasjonen tar seg av alle arrangementer, informasjon ut til befolkningen (Alvdal Kultur), tilskudd, planer og samspillet med andre enheter, andre kommuner og fylket. Det er et tett og godt samarbeid med Huset Aukrust i forhold til deres utviklingsarbeid med blant annet kino, kunstmagasin og studiesal. Saker til formannskapet og kommunestyret, samt alle planer som tilhører kulturfeltet gjøres av administrasjonen.

Folkebiblioteket
Bemanningen er biblioteksjef i full stilling, samt en midlertidig ansatt der kulturenheten og stab nå samarbeider om et opplæringsløp etter lærlingeordningen. Den ansatte vil da kunne ta fagbrev i jobb.

To ansatte anses påkrevet av flere grunner, som bl.a.:

- ROS-analyse med en ansatt på jobb.
- Ved sykdom og annet fravær må eventuelt biblioteket stenges.
- Faglig utvikling krever to ansatte.
- Opprettholdelse og utvikling av biblioteket som møteplass.
- Arrangementer blir vanskelig å opprettholde og ikke minst utvikle videre.
- Ved besøk i biblioteket blir det vanskelig å kunne følge opp brukerne.

Biblioteket er lokalisert i *Handelslaget,* disse lokalene har blitt veldig bra. Åpningstidene per dato er onsdag kl. 12 til kl. 18, torsdag og fredag fra kl. 12 til kl. 16, samt annenhver lørdag fra kl. 11 til kl. 14. Bibliotekets åpningstider tenkes videreført uendret i 2027. Fra september 2026 ble Mer-Åpent en del av tilbudet i biblioteket. Som i 2026 vil det bli satset på å videreføre og utvikle stor aktivitet med ulike arrangementer som temakvelder med gjesteforelesere og andre gjester, litterært pusterom, diskusjonsforum, aktiviteter for barn og unge, voksne og i tillegg noen utstillinger.

Skolebibliotekene
Stillingsressursen er 1,0 årsverk som fordeles med 0,40 årsverk på barneskolen, 0,35 årsverk på ungdomsskolen, mens vi selger 0,25 årsverk til Innlandet Fylkeskommune hvor den ansatte fyller rollen som skolebibliotekar for Storsteigen videregående skole.

Sjulhustunet, Alvdal kulturstue og Alvdalshallen
Enheten administrerer bruk og utleie av kulturstua og Alvdalshallen (i samarbeid med Alvdal IL) , tilrettelegger for arrangementer og står for arrangementer i egen regi. I tillegg er det arbeid med rydding, supplering og vedlikehold av utstyr. Det er et mål at enheten skal opparbeide seg teknisk kompetanse til å kunne gjennomføre styring av lys og lyd på enkelte arrangementer. Lydmikser i salen er heldigital og avansert. Det satses på å kjøpe ny og enklere lydmikser som gjør at flere brukere av kulturstua kan benytte mikseren.

Samarbeid med lag og foreninger
Enheten samarbeider med frivilligheten på flere områder, og på ulike måter. Enheten forvalter også støtteordninger som er rettet mot frivillige, lag og foreninger. Enheten har startet opp en aktivitet som går under navnet Aktivitetsmesse. Hit inviteres alle frivillige organisasjoner i Alvdal til å delta med en stand, og vi vil invitere til foredrag og drøftinger. Varigheten for messa er en lørdag.

Ungdomsklubb
Enheten administrer og har ansvaret for ungdomsklubben i Alvdal. Pr i dag er det to ansatte i til sammen 40 % stilling, og klubben har åpent en dag pr uke, samt enkeltkvelder 1-2 ganger månedlig. I budsjettet for 2025 ble en mulig utvidelse av av klubben til et Ungdommens Hus vedtatt utredet med utgangspunkt i lokalene gamle Steigen skole. Disse lokalene viste seg imidlertid uegnet etter utarbeidelse av teknisk tilstandsrapport. Den økonomiske situasjonen tilsier at nye/økte behov må løses innenfor eksisterende

rammer. Det ses nå på å kunne øke åpningstidene og tilbudet ved ungdomsklubben gjennom samarbeid med andre enheter/sektorer.

Museer
Kommunen er eier av Husantunet. Bygdetunet har et stort antall gamle bygninger med svært stor kulturhistorisk verdi. Det ble gjennomført en god sommersesong ved Husantunet sommeren 2026, og det planlegges for lignende tilbud i 2027. Det vil bli gjort avklaringer med Anno Museum knytta til vedlikeholdsbehov av bygningsmassen. Det finnes flere museumsobjekter i Alvdal, men på grunn av den økonomiske situasjonen står disse objektene i bero. Sak om Barkald skole og eventuelt videre istandsettingsprosjekt og bruk til museal aktivitet fremmes til politisk behandling i november 2026, sammen med budsjett. Dersom det skulle lykkes å finne aktører som kan restaurere opp bygget og sette det i stand til formål undervisning eller museumsbruk vil dette måtte utredes videre økonomisk i 2027.

Folkebadet
Folkebadet har i dag åpent mandag, onsdag og fredag i perioden fra rundt høstferie til april/mai. Kulturenheten administrere badevakter, åpningstider, annonsering osv.

Konsekvenser for tjenesten

I perioden 2027-2030 vil særlig fire tjenesteområder ha fokus, både faglig og økonomisk. Dette er folkebiblioteket, ungdomsklubben, museer og kulturformidling.

Folkebiblioteket har i 2026 fått på plass tilbudet med Meråpent bibliotek, hvor vi ser en gradvis økende bruk av biblioteket utenfor de faste åpningstidene. Ellers er biblioteket inne i en utviklingsperiode for arrangementer, og opplever å nå godt ut til mange ulike aldersgrupper og et mangfold av vårt publikum. Folkebiblioteket er en svært sentral møteplass som overgår utlånsnivået i biblioteket. Mange arrangementer i løpet av et år bidrar sterkt til at tiltaket blir en møteplass, og beliggenheten sentralt på Steia gjør dette svært viktig i opprettholdelsen av Steia som sentrum og en viktig del av Alvdal.

I gjeldende økonomiplan 2026 - 2029 er rammen styrket mer kr. 390 000 for året 2027 men ikke videre i perioden for å styrke ungdomsklubben. Dette foreslås nå tatt ut også for 2027. En styrking av tilbudet med mer åpningstid betinger da bruk av ressurser som i dag jobber med målgruppen barn og unge på tvers av enheter og fag.

Vi har de siste to årene valgt å satse på Husantunet som museumsobjekt, og arrangementer og publikumsbesøk har økt vesentlig. Særlig var sommeren 2026 et godt år for dette tunet. Bygningene på Husantunet trenger rehabilitering, og nivået på dette er definert av Anno i 2026. Det er ønskelig i tillegg å utvikle et rom til å være formidlingsarena. Dette for å kunne utvide arrangementene både i antall og sesong. For å ta vare på og utvikle bygninger og Husantunet som helhet er det viktig fremover å sette av økonomiske virkemidler til drift og vedlikehold.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett	**6 653**	**6 653**	**6 653**	**6 653**
Sum Tekniske justeringer	**195**	**195**	**195**	**195**
Sum Vedtak forrige periode	**0**	**-390**	**70**	**70**
Sum Lønnsvekst	**139**	**139**	**139**	**139**
Konsekvensjusteringer	**334**	**-56**	**404**	**404**

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Konsekvensjustert ramme	**6 987**	**6 597**	**7 057**	**7 057**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Økt stillingsressurs ungdomsarbeider	-460	-70	-70	-70
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**-460**	**-70**	**-70**	**-70**
Innsparingstiltak				
Husantunet reduksjon lønnsutgifter - 2027	-163	-163	-163	-163
Reduksjon annet forbruk - 2027	-70	-70	-70	-70
Redusert budsjett på inventar - 2027	-40	-40	-40	-40
Økte inntekter kulturstue - 2027	-90	-90	-90	-90
Sum Innsparingstiltak	**-363**	**-363**	**-363**	**-363**
Nye tiltak og realendringer	**-823**	**-433**	**-433**	**-433**
Ramme 2027-2030	**6 164**	**6 164**	**6 624**	**6 624**

Kommunalteknikk

Tjenesteområder

- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygninger og boliger.
- Brøyting, strøing og vedlikehold av kommunale veier, gang- og sykkelveier og parkeringsplasser, vedlikehold gatebelysning. Gang- og sykkelvei fra Plassen til Steimokrysset.
- Vedlikehold av grøntareal og uteområder ved de kommunale bygningene
- Vedlikeholde avtaler og administrering kommunale eiendomsgebyr
- Rollen som kommunens boligkoordinator – det vil si saksbehandle søknader om leie av kommunal bolig/leilighet, tildele og følge opp leieforhold, i kommunale og framleide boliger. Skaffe til veie boliger tilpasset leietakers behov.
- Planlegge og gjennomføre investeringsprosjekter.
- Saksbehandling

Beskrivelse av dagens virksomhet

Administrasjon

Pr. november 2026 er det 5,0 årsverk i administrasjonen. Av disse utgiftsføres 1,65 årsverk på selvkost vann/avløp/renovasjon i forslaget til økonomiplan 2027-2030, mens 1,65 årsverk foreslås utgiftsført i investeringsbudsjettet i perioden 2027-2030. De resterende 1,7 årsverk fordeles på de ulike enhetenes bygninger, samt vegvedlikehold.

Driftsoperatører

Forslaget til økonomiplan er basert på 7,0 årsverk, det vil si samme antall som for 2026. Av disse utgiftsføres 3 årsverk på selvkost vann/avløp/renovasjon i forslaget til økonomiplan 2027-2030, mens 0,4 årsverk foreslås utgiftsført i investeringsbudsjettet. Resterende 3,6 årsverk fordeles på de ulike bygningene, veivedlikehold og grøntareal.

Renholdere

Forslaget til budsjett for 2027 er basert på 8,62 årsverk. Dette er 0,3 årsverk mindre enn i 2025. I løpet av 2025 var det flere renholdere som sa opp sine stillinger, og i løpet av 2026 vil ytterligere 2 stillinger bli vakante. Grunnet behov for opplæring og også noe økning i renholdsareal (ny bruk av gammel tannklinikk, nye biblioteklokaler og lokaler tjenestekontor, samt kunsthvelv og studiesal på Huset Aukrust) legges det ikke opp til noen reduksjon av renholdsressursen for 2026.

Bygningene (ekskl. boliger/leiligheter)

Energirapport, erfaringstall og kostnadsanalyse fra Fortum er lagt til grunn for budsjettert strømkostnad. Samme forbruk som i 2026 er lagt til grunn, estimert til 2 mill kWh, selv om vi allerede begynner å se

effekt av strømbesparende tiltak. Strømpris er uforutsigbar og sterkt svingende. Gjennom 2026 har strømprisen vært høyere enn forutgående år. Budsjetterer med kr. 3,5 mill for 2027, noe som er kr 600.000 mer enn 2026. Kommunen kan ikke benytte seg av Norgespris for sine boliger. Energirapporten, kostnadsanalyser og oversikt over strømforbruk følges opp gjennom året.

Kostnaden for fjernvarme er indeksregulert, i henhold til avtale inngått med leverandør. Budsjetterer med kr. 3,16 mill i 2027, mot kr. 2,9 mill i 2026 for kjøp av fjernvarme.

Kommunen betaler kommunale eiendomsgebyr for vann, avløp og renovasjon. Disse gebyrene øker noe fra 2026 til 2027. Se mer om dette i kapitlet om vann/avløp/renovasjon lenger ned i dokumentet.

Det ble budsjettert med en økning på kr 300.000 til vedlikehold i 2026 sammenlignet med 2024. Det er behov for å videreføre dette i 2027. Tiltak som gir energibesparelse og målbar gevinstrealisering i form av enklere vedlikehold/renhold/drift og effektivitet for brukere prioriteres. Det er bl.a stort vedlikeholdsbehov for shingeltak Huset Aukrust og Dalsegga.

Situasjonen for eventuelt statlig tilskudd til Huset Aukrust vil bli avklart parallelt med at kommunebudsjettet skal vedtas. Forutsatt at statlig tilskudd videreføres i statsbudsjettet er det lagt inn kr 180 000 i leieinntekt fra senteret for årene 2027 - 2030. Skulle det statlige tilskuddet bortfalle vil det trolig være krevende for Aukrust AS å dekke noe husleie. Beløpene for utlån av lokaler på Sjulhustunet til Alvdal Friskliv og Storsteigen videregående skole indeksreguleres i henhold til leiekontraktene. Det samme gjelder prisene ved utlån til andre på Sjulhustunet.

Det har lenge vært et ønske, spesielt fra skole og barnehage om å utvide åpningstid i bassenget. Det har vært avholdt samhandlingsmøter med aktuelle enheter. For 2027 legges det opp til at bassenget kan være åpent ut april. Bassenget åpner normalt en uke etter høstferien. Det er en utfordring ift ressurs å kunne klargjøre for åpning av bassenget tidligere på høsten, da det normalt er mange oppgaver utendørs for driftsoperatør før vinteren. Bassenget krever mye oppfølging i oppstartfasen.

Husleie ble indeksregulert med virkning fom august 2026. For 2027 foreslås indeksregulering i henhold til endringen i konsumprisindeksen (kpi) for perioden august 2026 til mai 2027. For boenheter som har blitt renovert, og ved nye leieforhold, vurderes å sette husleie til “gjengs leie” før ny leietaker flytter inn.

Som en del av kommunens boligsosiale arbeid gjennomføres møter med leietakere i leieforhold der kontraktstiden på 3 år er iferd med å gå ut. Dette for sammen å se på mulighetene for å kjøpe egen bolig, eventuelt ved hjelp av startlån sikre overgang gjennom “leie til eie”-forhold. Det er over tid jobbet med “leie til eie”. Det vurderes om boliger som legges ut for salg, kan være aktuelle å kjøpe med hensikt å inngå slike avtaler. Eventuelt om det kan være aktuelt å selge kommunale boliger til dette formålet. De fleste kommunalt eide leiligheter er utleid, og det er stort press på å skaffe tilstrekkelig boliger for å bosette flyktninger. Dette tilsier at vi må bruke de boligene vi har. Det foreslås å fortsette praksis med å renovere to kommunale boliger i økonomiplanperioden. Ved utflytting vurderes behov for tiltak og utbedring, før ny innflytting. Det avklares i hvert enkelt tilfelle om det ut fra omfang og tilgang på egne ansatte, om det skal kjøpes inn tjenester eller om arbeidet kan gjennomføres i egenregi. Kommunalteknikk forholder seg til boligsosial plan og til strategi for kommunale boliger som etter planen skal ferdigstilles i mars 2027.

Pr. september 2026 leier kommunen 9 boenheter fra private for framleie. Dette er 5 færre enn for et år siden. Leiemarkedet i Alvdal er svært begrenset og prisen på leie har økt slik markedet reagerer når etterspørsel er større enn tilbud. Dette gjør det utfordrende å lede leietakere som ikke lenger er i kategorien “vanskeligstilt” ut fra kommunal boligleie og ut på det private leiemarkedet.

Gevinsten ved bruk av det digitale verktøyet KOBO er en lettere og raskere søknadsprosess, en tryggere behandling av personopplysninger, bedre oversikt over søkere og leietakere samt bedre oversikt over boligenes status og egenskaper. Dette gir bedre grunnlag for å planlegge ut fra behov, og utnytte boligmassen bedre. Verktøyet er nyttig for kommunens boligsosiale arbeid og for den strategiske boligutviklingen. Vi jobber med å igangsette digital søkeportal. Integrasjon med kommunens systemer (eiendomsforvaltning, arkivsystem og helse- og omsorgssystemer) er ikke helt på plass ennå, det er både et kostnadsspørsmål og prioritering av kompetanseressurs for å gjennomføre integrasjoner.

Veier og parkeringsplasser

Kommunen har drifts- og vedlikeholdsansvar for gatebelysningen langs veier, samt langs kommunale gang- og sykkelveier, men også langs private og fylkeskommunale veier. Det er gjennom 2026 arbeidet sammen med flere enheter og på tvers av sektorer for å bli en trafikksikker kommune. En slik status er en forutsetning for å kunne søke om trafikksikkerhetsmidler. Det vil i 2027 være flere større investeringtiltak, bl.a. fortau langs Randmælsveien, hente/bringeløsning ved Øwretun barnehage og ved ungdomsskolen, hvor det er aktuelt å søke trafikksikkerhetsmidler til. Kosting og spyling av parkeringsplasser uføres om våren. Vedlikeholdsoppgaver utføres ved behov.

Ved vintervedlikehold som brøyting og strøing videreføres følgende kriterier som kommunens standard:

- Brøyting blir satt i gang ved 8-10 cm snøfall (tørr snø), og normalt skal alle veier være brøytet innen ett døgn. Brøyting skjer i hovedsak innenfor vanlig arbeidstid. Ved snøfall utenfor vanlig arbeidstid vil ikke brøyting bli satt i gang før etter 15-20 cm snøfall (tørr snø).
- I perioder med større snøfall vil det være forhold på vegnettet som ikke er optimale. Ved ekstraordinære snøfall vil alt tilgjengelig mannskap være i aksjon.
- Trafikksikker kommune ses i sammenheng med revidering av *Trafikksikkerhetsplanen*.

Grøntareal og andre uteområder

For 2027 vurderer vi å gjennomføre stell av grøntareal og vår- og høstpussen med hjelp av sommerhjelp og noe kjøp av tjenester fra kirkekontoret. Avtale med blandakoret om stell av uteområder ved Huset Aukrust videreføres. Stell av staudebedet ved Solsida gjøres av 2 medlemmer av Hagelaget sammen med 2 personer fra kommunalteknikk, egen avtale gjeldende for 2026-2028 om dette.

Konsekvenser for tjenesten

Energi, det er lagt inn en endring i strøm på kr 200.000. I budsjett er det lagt til grunn en økning i strøm på kr 600.000

Renhold, det er i gjeldende økonomiplan 2026 - 2029 lagt inn en reduksjon i lønn renhold , grunnet innkjøp av roboter. Dette er endret igjen 2027. Vi ser at bruk av roboter er et bra supplement til renholdsoppgavene, men at tiden for betjening/opplæring/drift av dem, sammen med mer areal renhold (bruk av underetasje og første etasje i nordfløy Solsida, “gamle tannklinikklokaler” ved ungdomsskolen, Huset Aukrust med magasin og studiesal ikke gjør det mulig å redusere ressurs i 2027. Dette må det jobbes videre med i 2027 for å gjøre nye vurderinger i forbindelse med Økonomiplan 2028 - 2031.

3 nye omsorgsleiligheter Solbakken. I gjeldende økonimiplan 2026 - 2029 lå det inne økte driftskostnader og husle med halvårseffekt i 2027. Dette er nå flyttet til 2028 etter en ny gjennomgang på realsistisk framdrift for bygging.

Det har over mange år vært et omfattende antall prosjekter i investeringsplanen. Foreslåtte endringer der flere investeringer nå skyves fram i tid gjør gjennomføring mer realistisk.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**15 166**	**15 166**	**15 166**	**15 166**
Sum Tekniske justeringer	**50**	**250**	**250**	**250**
Sum Vedtak forrige periode	**-545**	**-1 058**	**-1 058**	**-1 058**
Sum Lønnsvekst	**160**	**160**	**160**	**160**
Konsekvensjusteringer	**-335**	**-648**	**-648**	**-648**
Konsekvensjustert ramme	**14 831**	**14 518**	**14 518**	**14 518**
Innsparingstiltak				
Husleie Huset Aukrust - 2027	-180	-180	-180	-180
Reduksjon framleieboliger - 2027	-241	-241	-241	-241
Sum Innsparingstiltak	**-421**	**-421**	**-421**	**-421**
Nye tiltak				
Husleieinntekt Nyborg - 2027	80	80	80	80
Økning kommunale eiendomsgebyr - 2027	110	110	110	110
Økning strøm/energikostnad utover ordinær prisvekst 2027	800	800	800	800
Økning utgifter private veier - 2027	100	100	100	100
Sum Nye tiltak	**1 090**	**1 090**	**1 090**	**1 090**
Nye tiltak og realendringer	**669**	**669**	**669**	**669**
Ramme 2027-2030	**15 500**	**15 187**	**15 187**	**15 187**

Vann, avløp, renovasjon og septik

Tjenesteområder

Tjenesteområdene er vann, avløp, renovasjon og septik. Kommunen har ansvar for rent drikkevann til kommunens innbyggere, og sørge for rensing av kommunalt avløp. Med det ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av vannverk, høydebasseng og distribusjonsnett for vann. Kommunalt avløpsnett med renseanlegg, pumpestasjoner og distribusjonsnett for avløp. Kommunen henter vann fra grunnvannspumper ved Gulløymoen til abonnentene som er påkoblet kommunens vannverk. Kommunens kjemiske renseanlegg nedenfor Prestegården tar imot avløp fra abonnenter som er påkoblet det kommunale avløpsnettet.

Fjellregionen Interkommunale Avfallsselskap AS (FIAS) ivaretar kommunens oppgaver innen innsamling og behandling av avfall fra husholdninger, hytter og fritidseiendommer, samt tømming av septik. Kommunen står selv for noen administrative oppgaver, som fastsetting av gebyrer iht selvkost, avtaleforvaltning av kommunale gebyr og innkreving av disse. Videre er det en lovfestet oppgave å føre tilsyn og kontroll med spredte avløpsanlegg, dvs anlegg som ikke er tilkoplet kommunalt anlegg.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunen benytter Momentum for å sette opp budsjett for selvkostområdet 2027. Forslag til investeringsplan 2027 - 2030 er lagt til grunn for tallene nedenfor.

Vann (produksjon og distribusjon)

Det er budsjettert med totalt 1,45 årsverk på vann. Av dette er 0,35 årsverk lagt til administrasjonen, mens 1,10 årsverk gjelder driftsoperatører.

Det er budsjettert med driftsutgifter på kr. 2,99 mill, en økning på kr 98.000 fra 2026. Kalkulatoriske renter og avskrivninger er beregnet til kr 2.448.000 som betyr en økning på kr 595.000 fra 2026. De indirekte kostnadene er beregnet til kr 176.000. De samlede gebyrinntektene for vann skal dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2027 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til kr 2.532 og forbruksgebyret til kr 9,97 /m3 inkl. mva for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette gir et samlet årsgebyr på kr 4.028 for et standard abonnement med årlig vannforbruk på 150 m3. Dette er en økning på 20,3 % fra 2026.

Avløp (rørledning, kummer og renseanlegg)

Det er budsjettert med totalt 2,95 årsverk på avløp. Av dette gjelder 0,95 årsverk fordelt fra administrasjonen og 1,9 årsverk gjelder driftsoperatører, samt 0,1 årsverk fra renhold.

Det er budsjettert med direkte driftsutgifter på kr. 7,049 mill, en økning på kr 229.000 fra 2026. Kalkulatoriske renter og avskrivninger er beregnet til kr 2.200.000 for 2027. Dette er en økning på kr 513.000 fra 2026.

De samlede gebyrinntektene for avløp er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2027 er det beregnet at abonnementsgebyret bør være kr 3.269 og forbruksgebyret kr 38,23 kr/m3 inkl. mva for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette gir et samla årsgebyr på kr 9.003 for et standard abonnement med vannforbruk på 150 m3/år. Dette er en økning på 5,0 % fra 2026.

Renovasjon

Alvdal kommune kjøper renovasjonstjenestene fra FIAS. FIAS er et aksjeselskap eid av kommunene i Nord-Østerdal, samt noen kommuner i Trøndelag. FIAS utarbeider og vedtar sitt budsjett, herunder renovasjonsgebyrene. Renovasjon er en tjeneste som skal ytes til sjølkost på lik linje med vann og avløp, det vil si at gebyrene skal dekke alle kommunens utgifter knyttet til tjenesten. For 2027 er det beregnet at normalgebyret (standardgebyret) for renovasjon skal fastsettes til kr 6.345 for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en økning på kr 387 fra 2026, som tilsvarer 6,5 %.

Septikk

For et flertall av anleggene skjer slamtømming hvert andre år, mens gebyrene kreves inn hvert år. Dette medfører at det i år uten tømming er "overskudd" i regnskapet for septikk. "Overskuddet" settes av til fond som brukes året etter til å dekke utgiftene knyttet til tømming. I 2026 var det hovedtømming, og det beregnes å bruke kr 574.000 til avsetning selvkostfond i 2027. For 2027 er det beregnet at normalgebyret for slamtømming skal fastsettes til kr 2.338 for å dekke kommunens forventede kostnader, samt avsetning til selvkostfond. Dette er det samme som for 2026.

Tilsyn spredt avløp, gebyr forurensningsmyndighet. Utslipp fra mindre avløpsanlegg (spredt avløp) regnes som en av de viktigste forurensningskildene til vannforekomstene. For at kommunen skal kunne gjennomføre et godt og effektivt tilsyn med avløpssituasjonen, kreves det ressurser og et systematisk arbeid. Det er lagt inn et årlig tilsynsgebyr på kr 450 for de som har septikanlegg. Dette for å dekke inn kommunens forventede kostnad ved å yte tjenesten. Bl.a til å dekke en felles 50% stilling med Folldal, Rendalen, Tolga, Tynset og Os til hjelp med arbeidet med planlegging og gjennomføring. Gebyret holdes uendret i 2027.

Totalt for vann, avløp, renovasjon og slamtømming

Fra 2026 til 2027 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 7,4 %, hvor vann øker mest i prosent med 20,3 %. I perioden 2025 til 2030 øker samlet gebyr med kr 6.608 fra kr 19.804 i 2025 til kr 26.412 i 2030. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 5,93 %. For mer detaljerte opplysninger vises det til eget dokument utarbeidet av Momentum by Visma, basert på selvkostmodellen "Momentum selvkost kommune". Dokumentet følger som vedlegg til budsjettsaken.

Forurensningsmyndighet, tilsyn spredt avløp

En lovpålagt oppgave å føre tilsyn med spredte avløpsanlegg. Et tilsynsgebyr på kr 450 pr anlegg skal dekke kommunens kostnader med forberedelse og gjennomføring av tilsyn. Det er for 2027 beregnet direkte driftsutgifter på kr 250.000, gebyrinntekter på kr 215.000 og bruk av fond på kr 35.000.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**-4 445**	**-4 445**	**-4 445**	**-4 445**
Sum Vedtak forrige periode	**-1 219**	**-3 227**	**-7 047**	**-7 047**
Sum Lønnsvekst	**146**	**146**	**146**	**146**
Konsekvensjusteringer	**-1 073**	**-3 081**	**-6 901**	**-6 901**
Konsekvensjustert ramme	**-5 518**	**-7 526**	**-11 346**	**-11 346**
Endringer i tidligere vedtatte tiltak				
Rammejustering avløp	855	0	0	0

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Rammejustering renovasjon	-282	0	0	0
Rammejustering septik	142	0	0	0
Rammejustering vann	-494	980	3 093	-664
Sum Endringer i tidligere vedtatte tiltak	**221**	**980**	**3 093**	**-664**
Nye tiltak og realendringer	**221**	**980**	**3 093**	**-664**
Ramme 2027-2030	**-5 297**	**-6 546**	**-8 253**	**-12 010**

Flyktningtjenesten

Tjenesteområder

Flyktningtjenestens ansvar og oppgaver

Flyktningtjenesten arbeider etter lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven). Formålet med loven er at innvandrere tidlig skal integreres i det norske samfunnet og bli økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en stabil tilknytning til arbeidslivet.

Et sentralt mål er at flyktninger så raskt som mulig skal komme i arbeid eller utdanning. Introduksjonsprogrammet er kommunens viktigste kvalifiseringstiltak for nyankomne flyktninger i målgruppen, og skal være individuelt tilpasset og på fulltid.

Kommunens ansvar omfatter blant annet å:

- Gi opplæring i norsk og samfunnskunnskap.
- Tilby tidlig og målrettet kvalifisering gjennom introduksjonsprogrammet.
- Bidra til at deltakerne kvalifiseres for arbeid eller utdanning.
- Sørge for at introduksjonsprogrammet er helhetlig og samordnet med relevante tjenester og samarbeidspartnere.

En hovedoppgave for flyktningtjenesten er å styrke nyankomne flyktningers muligheter for deltakelse i arbeids- og samfunnslivet. Introduksjonsprogrammet tilpasses den enkelte deltaker, og sluttmål og varighet fastsettes blant annet på bakgrunn av utdanningsbakgrunn, kompetanse og mål for programmet.

Flyktningtjenesten har hovedansvar for oppfølgingen av deltakere i introduksjonsprogrammet. Ved behov følges bosatte flyktninger også opp etter avsluttet introduksjonsprogram, med mål om overgang til arbeid eller utdanning og økt selvstendighet og deltakelse i lokalsamfunnet.

Integrering er samtidig et ansvar som berører flere kommunale tjenesteområder. Flyktningtjenesten har derfor en viktig koordinerende og samhandlende rolle internt i kommunen, og skal bidra til god integrering på tvers av kommunens tjenestetilbud. Integreringsloven legger også vekt på at kommunen skal sørge for et helhetlig og samordnet introduksjonsprogram og samarbeide med relevante tjenesteytere og aktører.

Innledning

Kommentarer og konsekvenser

Siden krigens utbrudd i Ukraina i 2022 har Alvdal kommune bosatt til sammen 148 flyktninger. Dette inkluderer både ukrainske flyktninger og flyktninger med andre nasjonaliteter. De siste tre årene er det kun bosatt flyktninger med kollektiv beskyttelse. En betydelig andel av de bosatte siden 2022 har enten flyttet hjem igjen til Ukraina eller til andre kommuner i Norge, ref. orienteringssak til kommunestyret 1. oktober 2026

IMDi anmodet Alvdal kommune om å bosette 20 flyktninger i 2025 og 15 flyktninger i 2026. Kommunestyret vedtok å bosette 15 i 2025 og 10 flyktninger i 2026. Dermed ble bosettingstallet for 2025 redusert med 5 og for 2026 fra 15 til 10.

Anmodningen om bosetting for 2027 er allerede bekjentgjort, og Alvdal er anmodet om 12 nye flyktninger for bosetting i 2027. Prognosene for ankomster av flyktninger til Norge er imidlertid lavere enn tidligere antatt, og IMDis anmodning vil bli behandlet av kommunestyret i en egen sak. I budsjettet for 2027 er det lagt til grunn bosetting av 10 flyktninger.

Med bakgrunn i hvordan tjenesten er rigget opp, og behovet for å bevare økonomisk stabilitet og kompetanse i tjenesten, vurderes det at Alvdal kommune har kapasitet til å bosette 15 til 20 flyktninger årlig. Dersom det faktiske bosettingstallet blir høyere eller lavere enn det som er lagt til grunn i budsjettet, håndteres dette gjennom budsjettjusteringer i driftsåret.

Ut over dette vurderes det at flyktningetjenestens ressurser innen saksbehandling og integrering kan ha noe kapasitet til å bistå andre kommuner som av ulike årsaker har nedbemannet eller mistet ressurs på fagområdet.

Beskrivelse av dagens virksomhet

Introduksjonsprogram

Flyktninger mellom 18 og 55 år som omfattes av målgruppen i integreringsloven, har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram. Kommunen kan etter en individuell vurdering tilby introduksjonsprogram også til enkelte personer som faller utenfor den ordinære målgruppen.

Introduksjonsprogrammet er et individuelt tilpasset kvalifiseringstilbud på fulltid, med mål om å forberede deltakerne på arbeid eller utdanning. Programmets sluttmål og varighet fastsettes individuelt, og utdanningsbakgrunn er førende for fastsettelsen. Programmet kan derfor ha ulik varighet avhengig av deltakerens kompetanse, sluttmål og behov for kvalifisering.

For deltakere med lite eller ingen tidligere skolegang kan grunnskoleopplæring eller videregående opplæring inngå som en del av eller hele introduksjonsprogrammet. Unge voksne som har rett til videregående opplæring, søkes inn i videregående skole.

Retten til introduksjonsprogram vurderes ut fra alderen på tidspunktet som er avgjørende etter integreringslovens regler. Deltakeren «vokser» derfor ikke inn i eller ut av programmet underveis som følge av at vedkommende fyller år.

I 2026 har Alvdal kommune hatt 15 deltakere inne i introduksjonsprogrammet.

Deltakelse i introduksjonsprogram gir rett til introduksjonsstønad. For deltakere som har fylt 25 år, utgjør stønaden to ganger folketrygdens grunnbeløp (2 G) per år. Deltakere under 25 år som ikke bor sammen med foreldrene, mottar 2/3 av full introduksjonsstønad, mens deltakere under 25 år som bor sammen med en eller begge foreldrene, mottar 1/3 av full stønad. Introduksjonsstønaden er skattepliktig.

Norskopplæring

Norskopplæringen gjennomføres ved Tynset Opplæringssenter gjennom et interkommunalt vertskommunesamarbeid mellom Folldal, Tolga, Alvdal og Tynset kommuner, med Tynset kommune som vertskommune. Det er inngått en ny samarbeidsavtale mellom kommunene for en periode på fire år i 2025. Tolga kommune har sagt opp samarbeidsavtalen med virkning fra august 2027.

Tilbudet finansieres gjennom statlige person- og grunntilskudd til norskopplæring. For personer med kollektiv beskyttelse mellom 18 og 67 år foreligger det rett, men ikke plikt, til norskopplæring. I 2026 kan en person utløse persontilskudd til norskopplæring i maksimalt ett år.

Personer med behov for ytterligere norskopplæring kan få tilbud gjennom andre tiltak og aktører, blant annet i regi av NAV eller Karriere Innlandet. Avhengig av den enkeltes behov og hvilke tiltak vedkommende kvalifiserer for.

For flyktninger som omfattes av de ordinære bestemmelsene i integreringsloven, herunder overføringsflyktninger, gjelder andre regler for norskopplæring enn for personer med kollektiv beskyttelse. Omfang og varighet fastsettes etter regelverket og den enkeltes forutsetninger og norskmål.

Prosjekt «Sømløs arbeidsintegrering»

For å styrke oppfølgingen av deltakere som skal over i arbeid eller annen aktivitet etter avsluttet introduksjonsprogram, ble prosjektet «Sømløs arbeidsintegrering» etablert i 2024, som et samarbeid mellom FARTT-kommunene og NAV Innlandet.

Prosjektmedarbeiderne arbeider på tvers av flyktningtjenesten og NAV, slik at deltakerne kan få en mer sammenhengende oppfølging og tilgang til NAVs arbeidsrettede virkemidler. I Alvdal er det avsatt 80 prosent stilling til prosjektet i 2026. Tidligere ble 20 prosent av ressursen leid ut til Folldal kommune. Dette samarbeidet ble avsluttet ved utgangen av 2025.

Prosjektet er evaluert og videreført i 2026. Kommunedirektørene i FARTT-kommunene og representant for NAV Innlandet har rollen som styringsgruppe, mens den daglige prosjektledelsen ivaretas av NAV Nord-Østerdal. Prosjektmedarbeideren i Alvdal er formelt ansatt i flyktningtjenesten, som har arbeidsgiver- og budsjettansvaret.

Uavhengig av framtidige bosettingstall vil det være viktig å opprettholde god oppfølging av flyktninger som avslutter introduksjonsprogrammet uten å ha kommet i arbeid eller utdanning. Sømløs arbeidsintegrering bidrar til å sikre kontinuitet i denne overgangen og til at flere kan komme i arbeid og bli økonomisk selvstendige.

Fra 2026 er prosjektets målgruppe utvidet til å omfatte flyktninger uavhengig av nasjonalitet, mens prosjektet i oppstartsfasen hadde hovedfokus på ukrainske flyktninger. Prosjektet som regionalt tiltak avsluttes 31.12.26. Det er foreslått videreført som arbeidsform i Alvdal og for årene 2027 og 2028 her. Vi mener å se resultater av innsatsen så langt og anser dette viktig å videreføre en periode framover. Rendalen kommune ønsker også å fortsette denne arbeidsformen i tett samarbeid med NAV.

Integreringstilskudd

Hver bosatt flyktning utløser integreringstilskudd til kommunen. Tilskuddet utbetales over fem år, inkludert bosettingsåret. Satsen i bosettingsåret varierer blant annet etter alder og familiesituasjon, mens det fra år 2 gjelder faste satser per person. Fra år 3 reduseres tilskuddet betydelig, fra 184 300 kroner per person til 74 800 kroner i år 5.

Tabellen nedenfor viser satsene for 2026.

Personkategori / Tilskuddstype	Bosettingsåret	Beløp (kr) i 2026	Merknad
Enslige voksne	2026	250 500	Personer over 18 år som bosettes alene
Voksne	2026	202 000	Personer regnes som voksne fra og med året de fyller 18
Enslige mindreårige flyktninger	2026	194 300	Gjelder også de som har fylt 18 ved bosetting
Barn	2026	202 000	Barn under 18 år
Oppfølgingstilskudd år 2	2025	259 200	Gjelder personer bosatt i 2024 (år 2)
Oppfølgingstilskudd år 3	2024	184 300	Gjelder personer bosatt i 2023 (år 3)
Oppfølgingstilskudd år 4	2023	91 400	Gjelder personer bosatt i 2022 (år 4)
Oppfølgingstilskudd år 5	2022	74 800	Gjelder personer bosatt i 2021 (år 5)
Barnehagetilskudd	2026	28 900	Engangstilskudd for barn med behov for norskopplæring i barnehage
Eldretilskudd	2026	187 600	Engangstilskudd for personer over 67 år ved bosetting

Ekstratilskudd og utvikling i integreringstilskuddet

Kommunen kan søke IMDi om ekstratilskudd ved bosetting av flyktninger med betydelige hjelpebehov som følge av funksjonsnedsettelse eller atferdsvansker. Tilskuddet skal dekke dokumenterte, ekstraordinære kommunale utgifter til særskilte tiltak og oppfølging som følger direkte av bosettingen, og som ikke dekkes av andre offentlige ordninger eller tilskudd.

Alvdal kommune søker per i dag om og mottar ca. kr. 1 mill. årlig i slike ekstratilskudd fra IMDi.

Beregningene i tabellen viser samtidig at den betydelige reduksjonen i antall bosettinger de siste to årene, kombinert med tilbakevending til Ukraina og fraflytting, vil gi lavere inntekter fra integreringstilskuddet framover. Integreringstilskuddet utbetales i bosettingsåret og de fire påfølgende årene, og inntektene påvirkes derfor både av tidligere og nye bosettinger.

Med de forutsetningene som er lagt til grunn i beregningen, reduseres integreringstilskuddet fra om lag kr. 13 mill i 2026 til kr. 9,8 mill. i 2027. Ved videre bosetting av 10 personer årlig er tilskuddet beregnet til om lag kr. 8,1 mill. i 2030.

Selv om integreringstilskuddet reduseres, legges det ikke opp til ytterligere reduksjon i bemanningen. Det er fortsatt behov for oppfølging og koordinering av allerede bosatte flyktninger, herunder personer som utløser ekstratilskudd, samt ressurser knyttet til prosjektet «Sømløs arbeidsintegrering». Budsjettet for 2027 ligger samtidig godt innenfor rammen av forventede inntekter fra det ordinære integreringstilskuddet. Dagens bemanning vurderes derfor som riktig både ut fra oppgaver, løpende oppfølging og aktiv innsats med integrering og inkludering av flyktninger.

Beregnet integreringstilskudd 2027–2030

Bosettingsår	Antall	2027	2028	2029	2030
2023	18	1,346 mill.	–	–	–
2024	18	1,645 mill.	1,346 mill.	–	–
2025	12	2,212 mill.	1,097 mill.	0,898 mill.	–
2026	10	2,592 mill.	1,843 mill.	0,914 mill.	0,748 mill.
2027	10	2,020 mill.	2,592 mill.	1,843 mill.	0,914 mill.
2028	10	–	2,020 mill.	2,592 mill.	1,843 mill.
2029	10	–	–	2,020 mill.	2,592 mill.
2030	10	–	–	–	2,020 mill.
Totalt		**9,815 mill.**	**8,898 mill.**	**8,267 mill.**	**8,117 mill.**

Beregningene tar utgangspunkt i kjente bosettingstall per i dag og en forutsetning om bosetting av 10 personer årlig i årene fremover.

Boligsituasjonen

Enhet Kommunalteknikk har ansvar for kommunens boliger. Fram til 2025 opparbeidet kommunen en betydelig boligportefølje, bestående av både kommunale boliger og private boliger som kommunen fremleide til bosetting av flyktninger.

I 2026 har kommunen startet en gradvis avvikling av private fremleieboliger. Boligkapasiteten har vært tilstrekkelig, og som følge av lavere bosetting og fraflytting er fem private fremleieboliger faset ut. Det arbeides fortløpende med å tilpasse boligporteføljen til behovet ved nye bosettinger.

Det er fortsatt behov for mindre boliger med 1-2 soverom, særlig ved bosetting av enslige og par uten barn i alderen 18–23 år. For denne målgruppen kan kommunen vurdere å etablere mindre bokollektiv. Dette kan gi bedre utnyttelse av boligkapasiteten, redusere behovet for å disponere større boliger til enslige og samtidig legge til rette for raskere bosetting.

Ventestønad

Nyankomne flyktninger mottar ventestønad i påvente av oppstart i introduksjonsprogrammet, i inntil fire måneder. Ventestønad og husleie utbetales uten ordinær søknads- og saksbehandling i NAV. Det benyttes statlige veiledende satser for økonomisk sosialhjelp, og utbetalingene håndteres administrativt.

Ordningen med ventestønad ble innført for å redusere saksbehandlingen og avlaste NAV Nord-Østerdal, og praktiseres likt i FARTT-kommunene.

Integreringsstønad

Det er varslet endringer i regelverket som tidligst kan tre i kraft fra 2028, med forslag om å innføre en ny integreringsstønad for flyktninger. Stønaden er foreslått å gjelde i de første fem årene etter bosetting.

Den nye integreringsstønaden skal etter forslaget erstatte dagens introduksjonsstønad, økonomisk sosialhjelp og bostøtte for flyktninger i denne femårsperioden. Det innebærer at flyktninger som omfattes av ordningen, ikke skal motta økonomisk sosialhjelp og bostøtte etter dagens ordninger, men i stedet omfattes av én samlet støtteordning.

Formålet med endringen er å forenkle dagens stønadssystem, styrke insentivene til arbeid og få flere flyktninger raskere over i arbeid og økonomisk selvstendighet. Det foreslås blant annet aktivitetsplikt, og stønaden skal avkortes gradvis mot arbeidsinntekt slik at det skal lønne seg mer å kombinere arbeid og stønad.

Forslaget vil medføre endringer i kommunens oppgaver knyttet til økonomisk oppfølging av flyktninger, og kommunen må derfor vurdere hvordan en eventuell ny ordning skal organiseres, forvaltes og ressurssettes. Forslaget er foreløpig ikke endelig vedtatt, og endringene kan tidligst tre i kraft i januar 2028. [

Konsekvenser for tjenesten

Bemanning

Bemanningen i flyktningtjenesten ble redusert med 80 prosent stilling i 2026. Enheten har i dag 4 årsverk fordelt på 5 ansatte. Av dette er 80 prosent stilling knyttet til prosjektet «Sømløs arbeidsintegrering» ut 2026.

Bemanningsbehovet framover vil avhenge av antall nye bosettinger, behovet for oppfølging av allerede bosatte flyktninger og eventuelle endringer i regelverket fra 2028. Det er ønskelig å videreføre «Sømløs arbeidsintegrering» også i 2027, gjennom å opprettholde dagens stillingssressurser i enheten.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**6 100**	**6 100**	**6 100**	**6 100**
Sum Vedtak forrige periode	**-776**	**-776**	**-776**	**-776**
Sum Lønnsvekst	**233**	**233**	**233**	**233**
Konsekvensjusteringer	**-543**	**-543**	**-543**	**-543**
Konsekvensjustert ramme	**5 557**	**5 557**	**5 557**	**5 557**
Nye tiltak				
Videreføring av bemanning FLY intern finansiering - 2027	686	686	0	0
Økt andel utgifter tilknyttet voksenopplæring - 2027	280	280	280	280
Sum Nye tiltak	**966**	**966**	**280**	**280**
Nye tiltak og realendringer	**966**	**966**	**280**	**280**
Ramme 2027-2030	**6 523**	**6 523**	**5 837**	**5 837**

Kommunalsjef samfunn og utvikling

Tjenesteområder

Budsjett for tjenester som ikke hører hjemme på enhetene i sektor samfunn og utvikling. Det gjelder:

- Utgifter knyttet til stillingen som kommunalsjef for samfunn og utvikling.
- Kommunens utgifter til Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS.
- Kommunens tilskudd til Alvdal Sokneråd (kirkelig fellesråd).
- Kommunens andel av utgifter på felles tjenester med Tynset innen plan, byggesak og geodata.
- Næringsfondene.
- Strategisk næringsplan.
- Prosjekt «Mobildekning i Nord-Østerdal».

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalsjefstillingen

Budsjett 2027 og Økonomiplan 2027-2030 legger opp til stor aktivitet innen kommunalsjefens ansvarsområde, og betinger god samhandling på tvers av både enheter og sektorer. Kommunen står foran omfattende investeringer. Det er jobbet med grunnlag, skisseprosjekter og prosjekteringer som tilsier at de planlagte investeringen er vurdert i forhold til både økonomi, samt med tanke på senere bruk og funksjonalitet. Tiden er nå inne for å effektuere de utredningene som er gjort både innen kommunalteknikks område med VA inkludert, samt bl.a. utbygging av omsorgsboliger på Solbakken m.m.

Investeringsprosjektenes effekt ikke bare handler om tiltak for heve kvalitet og effektivitet i den kommunale tjenesteytelsen. Investeringene er også viktig samfunnsutvikling som gjør at vi som kommune kan framstå attraktive for ny bosetting der nivået på de kommunale tjenestene skaper boattraktivitet. Dette vil vi da alle nyte godt av ved at næringslivet kan ha stabil mulighet til rekruttering av kompetanse, samtidig som kommunens tjenester sikres på et høyt nivå. Vi skrev dette også inn i 2026-budsjettet, og med de spådommene vi har på framskrivningstallene trenger vi at både kommunen og næringslivet sammen utvikler seg, og i sum bidrar til at vi framstår som en attraktiv kommune å både bo og drive næring i. Det er da vi kan opprettholde og aller helst utvikle folketallet, sikre eksisterende og skape nye arbeidsplasser, samt opprettholde omdømmet vårt som en attraktiv kommune å besøke som reisemål.

I 2026 er kommuneplanens samfunnsdel revidert med visjonen *"Sammen for Alvdal - inn i framtida"*. Et godt arbeid er gjennomført av en framoverlent planavdeling som nå er godt i gang med arealdelen. Målsetningene innen de ulike satsningsområdene her sier noe om at både kommunestyret og administrasjonen, sammen med innbyggernes medvirkning, har forhåpninger og tro på at Alvdal fortsatt skal kunne "pulsere" og være vital som bo- og besøkskommune. Gjennom budsjett og økonomiplanen, samt i det arbeidet som nå går videre med kommuneplanens arealdel, skal målene i samfunnsdelen forvaltes og nås.

Kommuneplanens arealdel har etter innspillsfristen i april i år, fortsatt å ta i mot innspill. Medvirkningen fra alle deler av Alvdalssamfunnet har vært stort omfattende. Gjennom sommeren og høsten er det så gjort et betydelig arbeid av planavdelingen samt innleid bistand, der det er gjort barmarkskartlegginger av store arealer som det er kommet innspill på, eller der hvor det er avsatt arealer som ikke er blitt bebygd i gjeldende planperiode. Det ble satt av betydelig med midler til slik arbeid i Kraftfondets

budsjett for 2026, men planavdelingen har hatt stor uttelling på økonomisk støtte fra bl.a. Miljødirektoret til det gjennomførte kartleggingsarbeidet. Det er likevel for tidlig å si om de avsatte midlene i Kraftfondsbudsjettet vil være nødvendige å benytte fullt ut, men trolig kan noe overføres til 2027-budsjettet.

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS (MHBR) og 110-sentralen

Midt Hedmark Brann- og Redningsvesen og brannstasjonens framtid på Thorestrøa er tiltenkt avklart gjennom ny reguleringsplan for Steimosletta sør. Det er budsjettert med kostnader til både kommunens andel av en reguleringsprosess, samt en framtidig renovert, eventuelt ny brannstasjon på ny tomt.

Det er kommunen som plikter å sørge for tilfredsstillende lokaler til brann og redning, og Sivilforsvarets innsatsgruppe. Når det gjelder Sivilforsvarets innsatsgruppe har kommunen forskriftsfestet rett til å kreve omkringliggende kommuner for økonomisk medfinansiering av lokaler, investering og drift. Ut over dette er det varslet at kommunene nå i sin helhet skal overta kostnaden for 110-sentralen, og dette er det tatt høyde for i den framlagte budsjett- og økonomiplanen.

Alvdal Sokneråd

Som kommunens tilskudd til Alvdal sokneråd foreslås kr 2 679 000 for 2027 med videreføring for hvert av årene i økonomiplanperioden. Beløpet er identisk med deres omsøkte beløp, og det har vært god dialog med kommuneledelsen om aktiviteten i 2026 og forventninger framover. Det er i 2026 utført store løft i form av etablert minnelund, ny trapp ved hovedinngang til kirka, samt innkjøp av ny minigraver for kirketjener. Investeringene som planlegges for 2027 og 2028 er:

- 2027, planlegging og prosjektering fjerning av dagens hekk og ny skjerming mot jernbanen.
- 2028, fjerning av eksisterende granhekk og etablering av ny skjerming mot jernbanen.

Plan, byggesak, geodata

Kommunen kjøper tjenester innen disse fagområdene gjennom interkommunalt samarbeid med Tynset som vertskommune. I 2026 ble også Tolga en del av dette interkommunale virksomhetskontoret. Prosessen med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er allerede nevnt, og har blitt utført med stor innsats fra enheten. Samfunnsdelen ble ferdigbehandlet i tråd med opprinnelig framdriftsplan. Det er svært mange innspill som er mottatt og betydelige avklaringer som gjenstår med tanke på å holde like god framdrift på arealdelen. Kommunalsjefen anser det noe urealistisk at arealdelen skal kunne vedtas tidlig høst 2027, men videre framdrift vil avhenge av hvilke innspill som tas inn i prosessen, med tanke på å levere et dokument som overordna myndigheter kan støtte opp om. Eventuelle innsigelser til denne juridiske planen vil medføre utsettelser.

Aktuelle reguleringsplanprosesser i 2027 vil trolig dreie seg mye om:

- Reguleringsplan for Steimosletta sør i samarbeid med de andre grunneierne på området.
- Reguleringsplan for nytt Alvdal renseanlegg.
- Reguleringsplan for trafikksikkerhetstiltak Randmælsveien og området “Husmorskolen”.

Budsjett for kjøp av tjenester fra plan, byggesak og geodata er satt opp med dette som bakteppe. Det forventes noe lavere andel for plansaker, mens de øvrige ansvarene til enheten beholdes uforandret. Som nevnt er Tolga nå en del av samarbeidet, men arbeidet hittil tilsier at deres andel av enhetens produksjon ligger godt under andelen for Alvdal og Tynset også i 2027. Estimert hittil ligger Tolga inne med ca. 15 % andel av den totale aktiviteten ved virksomheten.

Næringsfondene

Alvdal kommunes næringsfond består av Tiltaksfondet og Kraftfondet.

- Tiltaksfondet hadde tidligere årlig faste inntekter gjennom fylkeskommunale, regionale virkemidler fastsatt i statsbudsjettet, men i dag er kun renter av fondskapitalen det som sikrer fondet inntekt. Fondet disponeres til bedriftsrettede tiltak ved nyetablering eller utvikling av eksisterende bedrifter løpende etter søknad. Næringsfondene har egne vedtekter og retningslinjer vedtatt av kommunestyret. Tiltaksfondet ble i 2026 vedtatt styrket med kr 500 000 inn i videre økonomiplanperiode. Grunnet lavere mengde og størrelse på søknader, sammen med en anstrengt økonomi i starten av økonomiplanperioden, foreslås det å ta ut denne avsetningen for årene 2027 og 2028, og deretter vurdere behovet etter dette.
- Kraftfondet har hatt årlige inntekter fra konsesjonsavgifter som blir betalt fra vannkraftreguleringer som berører kommunen, samt eierutbytte fra Alvdal Skurlag AS og renter av fondskapitalen. Byggebransjens lavkonjunktur har imidlertid ført Alvdal Skurlag AS inn i en krevende periode, og selv om det rapporteres om noe stigende omsetning anses det ikke sannsynlig at vi for 2027 og 2028 vil få utbetalt utbytte. Dette er hensyntatt inn i økonomiplanen, og Kraftfondets budsjett for 2027 er satt opp med utgangspunkt i dette.
- Konkret for Kraftfondets budsjettering foreslås det aller meste videreført med samme støtte som tidligere. Studio O's tilskudd til TronTalks foreslås imidlertid tatt ut for 2027, da det er signalisert en pause kommende år. Det er ellers sett på om Huset Aukrust sin drift av turistinformasjon skal komme inn som ny post i Kraftfondsbudsjettet. Det viser seg at det for 2025 og 2026 ikke har blitt utbetalt tilskudd til dette, men etter en henvendelse har administrasjonen gjort et delegert vedtak om utbetaling av kr 50 000 totalt for disse to årene, dvs. kr 25 000 pr. år. Vedtaket begrunnes med at det ikke er gjort bruk av alle de tilskudd som har ligget inne i inneværende års budsjett. Det legges videre inn en sum på kr 30 000 i 2027-budsjettet, men enhet kultur, kommunalsjefen og Huset Aukrust vil ta en runde på hva og hvordan turistinformasjon eventuelt skal opprettholdes. Blir konklusjonen at vi i den digitale hverdagen ikke anser det nødvendig å videreføre ordningen slik den er i dag, blir dette foreslått inn mot tertialjusteringen kommende vår. En digital opplysningstavle e.l. har vært oppe som ønska tiltak i lengre tid, og kan være noe som skal prosjekteres og kalkuleres ift kostnad i 2027, men grunnet de endringene som må forventes å inntreffe som følge av eventuell flytting av noe detaljvarehandel fra Steia til Steimosletta, anses det lite relevant å foreslå en slik investering i 2027.
- Videre er den vedtatte støtten til grendehusene fra Kraftfondet nå til behandling for 2026, og det foreslås lik støttesum fra Kraftfondet også i 2027. Tydelige retningslinjer og en offisiell utlysning av midlene tidlig i 2027, vil forhåpentligvis utløse flere søknader til aktuelle satsinger fra grendehusene. I retningslinjene som skal vedtas foreslås det at søknadene kan behandles administrativt fra neste år av.
- Støtte til planarbeid foreslås likt i 2027 som for 2026, og dette ut fra at storparten av den avsatte summen ikke forventes å bli brukt inneværende år. Dette har sammenheng med at planavdelingen har gjort en god jobb med innhente betydelige eksterne til arbeidet med kommuneplanens arealdel i 2026, og dermed ikke vil nyttiggjøre seg det avsatte midler fra Kraftfondet i 2026-budsjettet. Beløpet overføres derfor i sin helhet til neste år.
- Fordelingen av inntekter til Kraftfondet og bruk av fondskapital foreslås med dette som vist i tabellen nedenfor:

Formål	**Beløp**
Estimert fondsbeholdning 1.01.2027 ut fra noe mindreforbruk i 2026	**2 000 000**
Visit Røros og Østerdalen inkl. prosjekt Bærekraftig reisemål (kr 50 000 i perioden 2025-2027)	220 000

Opplev Alvdal	75 000
Kulturstøtte - lag og foreninger	90 000
Støtte Livestock	100 000
Støtte Norsk Mandelpotetfestival	15 000
Støtte Solan Gundersens Vinterleker	15 000
Støtte Stasjonsbyen Lilleelvedal	15 000
Støtte turistinformasjon Huset Aukrust	30 000
Planarbeid 2027 rosesser 2026 (videreført fra ubrukt avsetning i 2026)	675 000
Utviklingsmidler for landbruk	100 000
Støtte til grendehus	35 000
Samlede utgifter	**- 1 370 000**
Konsesjonsinntekter kraft	770 000
Eierutbytte Alvdal Skurlag AS	0
Samlede inntekter	**770 000**
Merforbruk Kraftfondet 2026	-600 000
Budsjettert fondsbeholdning 31.12.2026	**1 400 000**

Kraftfondets grunnkapital skal jamfør vedtektene minimum være kr. 700.000.

Oppsummering - strategisk arbeid i sektoren inn i planperioden 2027-2030

Kommunalsjefen har gjennom høsten 2026 startet arbeidet med å se på sektorens ansvarsområde, organisatorisk struktur i sektoren og eventuelle tiltak som kan bidra til innsparinger og effektivisering som kommer både kommuneøkonomien, men ikke minst innbyggerne til gode. Det har vært en konstruktiv prosess så langt, og med godt bidrag fra enhetslederne i sektor samfunn og utvikling. I 2027 er det vedtatt gjennomført en forvaltningsrevisjon av 3-nivåmodellen i Alvdal, og dette blir forhåpentligvis en god prosess på å stake ut veien videre, og eventuelt se på sektoren sett utenfra hvor det kan komme innspill til endringstiltak. Sektoren er klar for å møte denne diskusjonen.

Sektor Samfunn og utvikling har et bredt ansvarsområde. De interkommunale enhetene for landbruk og miljø med Alvdal som vertskommune, samt innen plan, byggesak og geodata med Tynset som vertskommune, har nå eksistert i over 20 år. Det har blitt robuste fagmiljøer med stor faglig integritet, ikke bare internt i kommunene, men i hele regionen og for den del innenfor fylket. Slike sterke fagmiljøer må helt klart anses mer attraktive å søke seg mot når vi trenger nye ressurser, og inneværende år har nok en gang vist at dette stemmer. For enhet plan, byggesak og geodata er det Tynset som er arbeidsgiver, og her har Tolga kommet inn som ny deltakerkommune i samarbeidet i 2026. Det er trolig for tidlig å evaluere akkurat denne inntreden i samarbeidet enda, men faglig sett har det ikke vist seg uoverkommelig å imøtekomme en kommune til inn. Bør en utvidelse av samarbeidet med flere kommuner ses på også for enhet landbruk og miljø? Dette er et spørsmål det er verdt å stille. Som vertskommune er vi fra sektor og enhet klar til å diskutere dette i et framtidig stadig mer krevende samfunnsbilde hvor kommunene gjerne tildeles ansvar og fagområdene blir mer komplekse.

Kommunalteknikk er en enhet som det ikke er like lett å tenke samarbeid i like stor grad på tvers av kommuner. Driftsoperatører ved skoler, barnehager og ulike enheter hos helse, trenger ressursene tett på i hverdagen. Innen VA-området er det så mye som er i endring, og for både vannforsyning, eventuell overtakelse av private vannverk m.m. krever fagkompetanse som vi kanskje kan samarbeide om med flere kommuner. Det samme har vi vurdert gjelder innen avløp og renseanlegg. Dette bør tas inn i kommende prosess der interkommunalt samarbeid skal gjennomgås og vurderes.

De mindre enhetene som kultur og flyktningetjeneste er også enheter som kommunen trolig bør ha i eget hus. Begge enhetene griper inn i svært mange av en kommunes enheter og frivilligheten. Det

foreslås å se på strukturendring der disse fagområdene kultur, bosetting og integrering ses som en helhet - enhet. Det kan også vurderes å selge kompetanse ut fra fagmiljøer vi besitter.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**12 360**	**12 360**	**12 360**	**12 360**
Sum Vedtak forrige periode	**-1 354**	**-1 354**	**-1 354**	**-1 354**
Sum Lønnsvekst	**50**	**50**	**50**	**50**
Konsekvensjusteringer	**-1 304**	**-1 304**	**-1 304**	**-1 304**
Konsekvensjustert ramme	**11 056**	**11 056**	**11 056**	**11 056**
Innsparingstiltak				
Justering næringsfondet for 2027-2028 - 2027	-500	-500	0	0
Sum Innsparingstiltak	**-500**	**-500**	**0**	**0**
Nye tiltak				
Økning deflator vekst Alvdal sokneråd - 2027	100	100	100	100
Økning plansaker - 2027	1 060	0	0	0
Økning utgift Midt Hedmark Brann og redning IKS - 2027	242	242	242	242
Sum Nye tiltak	**1 402**	**342**	**342**	**342**
Nye tiltak og realendringer	**902**	**-158**	**342**	**342**
Ramme 2027-2030	**11 958**	**10 898**	**11 398**	**11 398**